

ALLARDPIERSON

JAARVERSLAG 2025

HET ALLARD PIERSON

DE GESCHIEDENIS

De oorsprong van de omvangrijke erfgoed-verzameling van de Universiteit van Amsterdam ligt bij de eerste stadsbibliotheek van Amsterdam dat in de zeventiende eeuw onderdeel werd van de voorloper van de huidige Universiteit van Amsterdam, het Athenaeum Illustre. Inmiddels zijn die collecties, en meer, onderdeel van het Allard Pierson. De collecties van het Allard Pierson vormen één van de belangrijkste erfgoed-collecties van Europa en blijven een onuitputtelijke bron van kennis en verhalen. De diversiteit van de collecties van archeologie tot gastronomie, van grafische kunsten tot Joods cultureel erfgoed (Bibliotheca Rosenthaliana), van uitvoerende kunsten tot natuurhistorie (Artis Bibliotheek) én het museum en de academische omgeving maken de collecties en het instituut uniek.

MISSIE

Het Allard Pierson verzamelt, beheert, ontsluit, onderzoekt en presenteert waardevol en relevant cultureel erfgoed van de oudheid tot nu. Het Allard Pierson maakt deze toegankelijk voor iedereen, ten dienste van wetenschap en samenleving, ter lering en inspiratie. Dit wordt gedaan als onderdeel van de Universiteit van Amsterdam en vanuit het historische hart van Amsterdam, met de collecties, de academie en het museum.

VISIE

Het Allard Pierson geeft vanuit verschillende perspectieven inzicht in het verleden en houdt tegelijk de vinger aan de pols van de actualiteit. Met voor iedereen toegankelijke collecties en gesteund door de kennis en kunde van betrokken medewerkers, onderzoekers, kunstenaars en het publiek, biedt het Allard Pierson pluriforme visies op de toekomst. Daarbij vindt samenwerking plaats met academische, maatschappelijke en culturele partners, lokaal en (inter) nationaal. Verbinding, transparantie, verdieping, kwaliteit en innovatie dienen hierbij als leidende kernwaarden.

Afbeelding pagina 1: Haringkar op het Weesperplein, Willem van de Pol, 1932, Nationaal Archief.

Deze foto was te zien in de tentoonstelling *Amsterdam eet* in het Allard Pierson 2025, ter ere van 750 jaar Amsterdam.

INHOUDSOPGAVE

Inleiding 5

1 Collecties 8

- 1.1 Collectiebeleidsplan 8
- 1.2 Masterplannen collecties 9
- 1.3 Aanwinsten 10

2 Beheer en Behoud 15

- 2.1 Collectiemanagement 15
- 2.2 Depotbeheer 17
- 2.3 Klimaat, licht en pestmanagement 18
- 2.4 Veiligheidszorg en calamiteiten 18
- 2.5 Conservering en restauratie 19
- 2.6 Bruikleen- en collectieverkeer 20
- 2.8 Collectiebehoud en presentaties 21

3 Digitalisering en ontsluiting 22

- 3.1 Digitalisering 22
- 3.2 Ontsluiting 22
- 3.3 Online collectiepresentatie en toegang 24
- 3.4 Metamorfoze 24

4 Onderwijs en onderzoek 25

- 4.1 Publicaties 25
- 4.2 Onderwijs- en onderzoeksactiviteiten 27
- 4.3 Fellowshipprogramma 31
- 4.4 Pilotproject Yerusha Nederland 35
- 4.5 Onderzoekers in onze onderzoek-zalen 35

5 Publiek en programmering 37

- 5.1 Tentoonstellingen en presentaties 37
- 5.2 Podcasts en radio 46
- 5.3 Activiteiten 47
- 5.4 Educatie 54

6 Marketing en communicatie 59

- 6.1 Lancering nieuwe website Allard-pierson.nl 59
- 6.2 De 100-jarige Theatercollectie in de spotlights 59

6.3 In de media 60

6.4 Online communicatie 62

6.5 Betaalde publiciteit 62

6.6 Samenwerking 63

6.7 Podcasts en radio 64

6.8 Publieksonderzoek 64

6.9 Onderzoek toegankelijkheid Stichting Zonnebloem 65

7 Development 66

7.1 Fondsenwerving 66

7.2 Particuliere bijdragen en relatie-beheer 67

7.3 Vrienden van het Allard Pierson 67

7.4 Commerciële zaken 70

8 Organisatie en governance 74

8.1 Organisatie 74

8.2 Werkgroepen 76

8.3 Codes en richtlijnen 77

8.4 Organen verbonden aan het Allard Pierson 80

9 Financieel verslag 81

9.1 Allard Pierson jaarcijfers 2025 81

9.2 Toelichting op de jaarcijfers 2025 82

10 Bijlagen 85

10.1 Aanwinsten en acquisities 2025 85

10.2 Ontsluiting en digitalisering 87

10.3 Raadpleging collecties 88

10.4 Conservering en restauraties 93

10.5 Uitgaande en inkomende bruik-lenen 95

10.6 Nevenfuncties van medewerkers 97

10.7 Publicaties van medewerkers 98

10.8 Presentaties en onderwijsactiviteiten van medewerkers 101

10.9 Onderzoeksondersteuning 108

10.10 Subsidies en beurzen 110

10.11 Digitalisering en restauratie 111

INLEIDING

In 2025 markeerde het Allard Pierson een aantal jaarvieringen: het 100-jarig bestaan van de Theatercollectie vierden we met tentoonstellingen, een symposium georganiseerd met de Universiteit van Amsterdam (UvA) en een jubileumboek. En het feest van 750 jaar Amsterdam met de tentoonstelling *Amsterdam eet, een geschiedenis in gerechten* en een participatieproject waarbij een groot tafelkleed werd geproduceerd met vier stadsdelen en heel veel Amsterdammers.

In het kader van 50 jaar onafhankelijkheid van Suriname is in samenwerking met het Nationaal Slavernijmuseum de tentoonstelling *Not My Soul: over slavernij, wet en vrijheid*, georganiseerd die de verbindingen in wetgeving en systematisering onderzoekt tijdens de Romeinse en de trans-Atlantische slavernij. Een tentoonstelling die je laat nadenken over de geschiedenis aan de hand van onze diverse collecties. Met een onderwerp dat past bij de adviezen uit het onderzoek dat de UvA startte naar de eigen koloniale geschiedenis om de collecties meer in te zetten voor lastige episodes in de UvA en Nederlandse historie.

In 2025 is het Collectiebeleidsplan opgeleverd. Het plan is gebaseerd op het Beleidsplan Allard Pierson 2024-2028, met aandacht voor onder andere diversiteit en inclusie, lacunes in de collecties, verbetering van werkprocessen en een sterkere digitale infrastructuur.

Vanwege beperkte capaciteit hebben we de presentaties in omvang en aantal beperkt gehouden. Tevens hebben we een bruikleen-stop ingesteld. Ondanks deze uitdagingen wist het AP meer bezoekers te trekken en meer inkomsten dan begroot te realiseren. Het Allard Pierson ontving in 2025 totaal circa 83.000 bezoekers. Ze bezochten het museum maar ook de Onderzoekzaal, de collectie Uitvoerende Kunsten in het IWO en de Artis Bibliotheek voor natuurhistorische collectie. Onderzoekers, studenten en geïnteresseerden weten ons steeds beter te vinden.

In 2025 is gewerkt aan de ontwikkeling van de Hortus Medicus. Deze 17e eeuwse tuin heeft achter het Allard Pierson gelegen en willen we weer terugbrengen. Met onze collecties gastronomie, natuurhistorie, medische wetenschap, archeologie en cartografie vertellen we het verhaal van deze educatieve tuin en de ontwikkeling van de medische wetenschap, de stadstuinen en hoe we denken over gezondheid en well being door de eeuwen heen. De tuin zal opgeleverd worden in het voorjaar van 2027. Wij kijken er al naar uit.

← Winterbos decor van het Slingelandt-toneel, 1781, Allard Pierson

100 jaar Theatercollectie

In 2025 vierde de Theatercollectie haar honderdjarig bestaan met tentoonstellingen, een publicatie en een symposium. De oorsprong van de collectie ligt in 1925, toen de Vereniging 'Het Tooneelmuseum' werd opgericht, met als doel tot een museum voor de theaterwereld te komen, gebaseerd op een aantal samengevoegde privécollecties. Het kwam er, verhuisde in 1959 naar Herengracht 169 en profileerde zich als theatermuseum. In 1978 werd het Theater Instituut Nederland (TIN) opgericht. Er volgde een reeks herstructureringen, en

uiteindelijk leidden bezuinigingen tot de sluiting van het museum in 2012. Een jaar later werd de verzameling van het TIN onderdeel van de UvA-collecties.

De collectie is adembenemend. De meer dan twintig soorten materialen omvatten 77.000 foto's, 54.000 theaterteksten, 52.000 affiches, 43.000 geluidsopnames en 26.000 programmaboekjes, maar ook 5200 kostuums, 780 papieren of miniatuur-theaters, 460 toneelbouwmodellen en nog veel meer. Een keur aan voorwerpen passeren de revue van het beroemde

Het Slingelandt-toneel met decor *De grot*, Pieter Barbiere en François Joseph Pfeiffer jr., 1781, verf, doek, foto Ernst Moritz. Theatercollectie, p000220.026.

Overhandiging van het boek *Theater verzamelen* aan Christianne Mathijssen. Vlnr Els van der Plas, directeur Allard Pierson, Jan Lintsen, lid CvB van de UvA, Christianne Mathijssen, hoofd Kunst en Erfgoed ministerie van OCW, Hans van Keulen, conservator Theater en teamleider Uitvoerende kunsten.

portret van een nar (1596) door Cornelis Cornelisz. van Haarlem (1562-1638), een van de oudste en meest opgevraagde objecten in de collectie, tot een kostuumjasje dat Mattheus Douwes droeg als Diede in Tryaters lockdown-productie *Nacht* (2021). Drie koffers in de collectie getuigen van het koloniale verleden van Nederland en de reactie van de kunsten daarop: de reiskoffer van Louis Bouwmeester voor de reis naar Nederlands-Indië (1905), de schminkkoffer van Ko van Dijk, die beroemd werd door zijn Othello-imitaties (inclusief blackfacing) en de goochelkoffer van goochelaar Phoa Yan Tiong voor *De Seizoenen* (1969). Drie koffers en drie perspectieven op de geschiedenis van kolonisatie, raciale toe-eigening en culturele zelfbeschikking in de twintigste eeuw.

Een van de topstukken is het Slingelandt-theater uit 1781, een magische beeld-machine, lang voor de uitvinding van de film. Het AP stelde het op in de tentoonstelling *Decor in drie bedrijven. Het museum, de huiskamer, het atelier* ter ere van het eeuwfeest. De vinylopname van fragmenten uit *Iphigeneia in Tauris*, ingesproken door Ank van der Moer (1960) illustreert de praktijk van het verkopen van toneelstukken als audiospel. In 2024 ontving het AP de archieven van zwarte Amerikaanse acteur

en theaterman Michael Matthews (1958-1996), en er wordt intensief samengewerkt met instituten als Need for Legacy en de Black Archives. De lacunes in de collectie moeten node aangevuld, en we kijken hoe dat kan worden gedaan met partners in het veld.

Na de opening van het Theatermuseum in 1959 en de sluiting in 2012, vonden de collecties in 2013 een nieuw onderkomen bij het AP. Sindsdien beheert en ontsluit het AP de collectie en bouwt deze uit als onderdeel van de erfgoedcollecties van de UvA. Op 28 februari 2025, honderd jaar na de oprichting, werd in samenwerking met Theaterwetenschappen van de UvA en Stichting Theater in Nederland (TiN) het symposium *Archief Speculatief: verleden en heden van de Theatercollectie* georganiseerd. Hier werd stilgestaan bij zowel de geschiedenis als de toekomst van de collectie, onder meer door bijdragen van sprekers en een speciaal geschreven performance van Collectief BLAUWDRUK.

Ter gelegenheid van het jubileum verscheen de publicatie *Theater verzamelen. (On)grijpbaar erfgoed*. Dit boek besteedt als eerste integraal aandacht aan de veelzijdigheid en geschiedenis van de Theatercollectie, aan de hand van essays en een selectie van objecten.

1 COLLECTIES

2025 was een bijzonder jaar voor het AP en in het bijzonder voor de afdeling Kennis en Collecties. We leverden het langverwachte Collectiebeidsplan op en namen tegelijk afscheid van een aantal conservatoren.

1.1 COLLECTIEBELEIDSPLAN

In 2025 is hard gewerkt aan de totstandkoming van het Collectiebeidsplan 2025–2030. Met meer dan twee miljoen objecten, verspreid over meer dan duizend collecties, behoort het AP tot de grote erfgoedinstellingen van Europa. De zorg voor deze waardevolle collecties vormt het fundament van het museum en kennisinstituut – een taak die het College van Bestuur van de UvA bij het AP heeft belegd.

De collecties die het AP beheert, zijn vanwege de lange geschiedenis zeer uiteenlopend van onderwerp en materiaalsoort. Dit weerspiegelt de brede diversiteit aan onderwerpen die aan de universiteit worden onderzocht en onderwezen. Het Collectiebeidsplan beschrijft het beleid voor de genoemde periode in collectievorming, collectiemanagement, digitalisering en ontsluiting. De uitgangspunten van het Beidsplan 2024–2028 – dat nauw aansluit bij het beleid van de UvA en het Beidsplan 2023–2026 van de Universiteitsbibliotheek UvA/HvA – vormen hierbij de basis. Het collectiebeleid – van acquisitie en ontsluiting tot gebruik in presentaties en onderzoek – wordt in lijn met dit beidsplan nader uitgewerkt. Collecties worden nadrukkelijk verbonden aan de actualiteit met hedendaagse thema's als duurzaamheid, dekolonisatie en klimaatverandering, en er komt intensievere samenwerking met wetenschappers, kunstenaars en hedendaagse denkers. Hiermee raken nieuwe generaties en doelgroepen beter bekend met onze collecties en de relevantie

ervan in de actuele academische en maatschappelijke context.

Dit nieuwe beleid wordt ook gevormd tegen de achtergrond van toenemende financiële schaarste en beperkte capaciteit aan de UvA en daarmee het AP. Dit betekent dat in de komende periode keuzes moeten worden gemaakt, die onder meer neerkomen op aangescherpt verzamelbeleid en prioritering van activiteiten.

Speerpunten 2025–2030

In het Collectiebeidsplan is een aantal speerpunten geformuleerd. Hieronder worden ze toegelicht.

Aanscherpen collectievorming door collectiewaardering

De collectievorming (acquisitie en deselectie) wordt aangescherpt op basis van vernieuwde uitgangspunten geformuleerd in het AP Beidsplan. Om prioriteiten scherper te stellen, start in 2026 een traject om de collecties op verschillende niveaus te waarderen, aan de hand van de methode *Op de museale weegschaal*, ontwikkeld door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

Dit resulteert in beter afgebakende collectieprofielen, van waaruit toekomstige keuzes kunnen worden gemaakt. De collectiewaardering biedt handvatten voor de prioritering van acquisitie, restauratie, digitalisering, ontsluiting en presentaties.

Verhogen toegankelijkheid door ontsluiting en digitalisering

De toegang wordt verruimd en verdiept door het gebruik van de collecties voor onderwijs, onderzoek en het brede publiek actief te stimuleren, onder meer door verbetering van de toegankelijkheid en presentatie. Werkvoorraden worden in kaart gebracht en er worden prioriteiten gesteld in de verwerking gekop-

peld aan de beleidsuitgangspunten. De digitalisering wordt versterkt in samenwerking met de UB, onder meer op het gebied van digitalisering *on demand*, de subsidiemogelijkheid *Metamorfoze*, de inrichting van een digitaliserings-workflow, het actualiseren van erfgoeddata, de ontsluiting van *digital-born* materiaal en digitale presentaties.

Intensivering van het gebruik voor onderwijs en onderzoek

Het AP zet in op nog intensiever gebruik van de collecties binnen onderwijs en onderzoek, zowel binnen de UvA als daarbuiten. Door gerichte samenwerking met onderzoekers, docenten en studenten krijgen collecties een actievere rol in onderwijsprogramma's en onderzoeksprojecten. Daarnaast betrekken we docenten en studenten bij onze programmering. (Zie verder hoofdstuk 4, Onderwijs en onderzoek.)

Aandacht voor ethische overwegingen

In de komende beleidsperiode leggen we extra nadruk op ethische aspecten van het collectiebeheer. Dit betekent aandacht voor:

- *Herkomstonderzoek*. Voor de archeologische collecties wordt, op basis van de uitkomsten van herkomstonderzoek, een nieuwe acquisitieprocedure ontwikkeld die rekening houdt met wettelijke kaders en ethische vraagstukken, en gericht is op dialoog met herkomstlanden.
- *Meerstemmigheid*. De collecties worden diverser door aanpassingen in acquisitiebeleid, metadatering en digitalisering, met name op het gebied van dekolonisatie, diversiteit en inclusie. Dit sluit aan bij het kader *Macht en Onmacht*, zoals beschreven in het Beleidsplan 2024-2028.
- *Omgang met collecties uit een koloniale context*. Het AP volgt op dit gebied het [advies van de Stichting Academisch Erfgoed uit 2023](#), dat in 2025 is onderschreven door de Universiteitsbibliotheken en de Koninklijke Bibliotheek
- *Omgang met menselijke resten*. Wij hebben beleid opgesteld voor een zorgvuldige en respectvolle omgang met menselijke resten in de collecties, met aandacht voor opslag,

onderzoek, onderwijs, repatriëring en presentatie.

- *Goed custodianship*. Het online beschikbaar stellen van collecties vergroot de toegankelijkheid, maar leidt ook tot nieuwe ethische vraagstukken. Door de snelle ontwikkelingen in onder andere *Linked Open Data* en AI is niet altijd te overzien hoe digitaal beschikbaar gestelde beelden en data worden gebruikt. Als beherende instelling heeft het AP de verantwoordelijkheid om zorgvuldig af te wegen wat online wordt gepubliceerd – ook wanneer auteursrecht en privacywetgeving niet (meer) van toepassing zijn. Dit kan gelden voor kwetsbare of gevoelige beelden, verouderde teksten en metadatering. In de komende beleidsperiode wordt hiervoor een richtlijn opgesteld.

1.2 MASTERPLANNEN COLLECTIES

De uitstroom van medewerkers met diepgaande kennis van de collecties was groot, en dat heeft directe gevolgen voor het gebruik van de collecties en de ondersteuning van onderzoek en onderwijs. Een deel daarvan kan nu niet worden uitgevoerd.

In reactie op deze ontwikkeling is in 2025 gestart met een verkenning hoe kennis, menskracht en financiering rond de betreffende collecties te versterken. Het onderzoek richtte zich op grotere betrokkenheid en steviger relaties met stakeholders, wetenschappers en andere betrokkenen binnen specifieke kennisgebieden. Met het doel om te komen tot een aantal zogeheten masterplannen, die kunnen leiden tot verschillende vormen van versterking, zoals aanvullende financiering, samenwerking met andere instituten of realisatie van een leerstoel in een specifiek vakgebied. Zo wordt zowel het netwerk rond de collecties als de inhoudelijke kennis ervan uitgebouwd.

De eerste stappen zijn in 2025 gezet. De verwachting is dat in 2026 deze verkenningen leiden tot daadwerkelijke overeenkomsten met de stakeholders en meer kennis en financiering rond de betreffende collecties en vakgebieden.

1.3 AANWINSTEN

Acquisitie vindt terughoudend plaats vanwege de beperkte capaciteit en de bestaande werkvoorraden. Een acquisitiecommissie adviseert de directie, die beslist. Tegelijkertijd worden bijzondere aankoopmogelijkheden en unieke aanbiedingen zorgvuldig overwogen en wordt waar mogelijk daadwerkelijk ertoe overgegaan. Hieronder volgt een selectie van bijzondere aanwinsten van 2025. De volledige lijst vindt u in Bijlage 10.1.

Anton de Kom, *Wij slaven van Suriname* (1934), eerste druk

De verwerving van een eerste druk van *Wij slaven van Suriname* (Amsterdam: Contact, 1934) vormt een belangrijke aanvulling op de Surinamica-collectie. Het boek, dat geldt als een sleutelwerk in de Nederlandse literatuur en het dekoloniale denken, combineert persoonlijke getuigenissen met historische analyse en geeft indringende kritiek op kolonialisme en racisme. Dat geeft het blijvende maatschappelijke en culturele relevantie. Dit exemplaar heeft bovendien een bijzondere herkomst. Het bevat een ex libris van Anny Schuitema (1901–1989), toneelspeelster en voordrachtskunstenares, en een opdracht uit 1937 van Ida Last-ter Haar, echtgenote van auteur Jef Last. Deze herkomst plaatst het boek in een context van politiek en cultureel engagement en raakt aan het debat

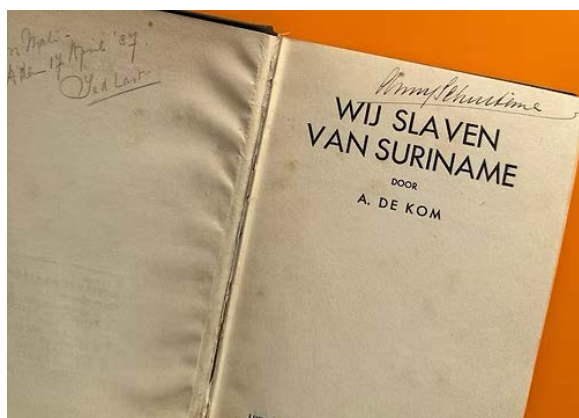
over de rol van Last bij de totstandkoming van het manuscript.

Deze aanwinst verstevigt de collectie op het snijvlak van literatuur, geschiedenis en maatschappelijk engagement, en biedt waardevolle aanknopingspunten voor onderzoek en presentatie.

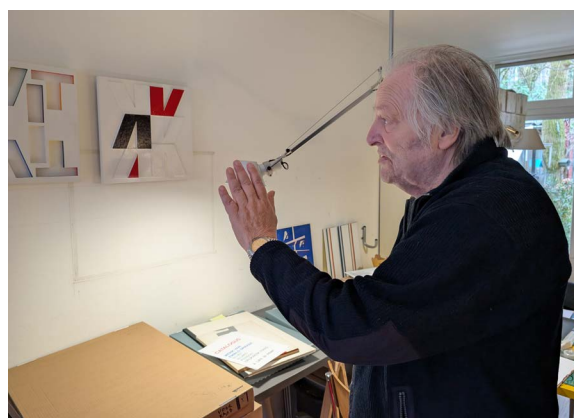
Ewald Spieker

In 2025 schonk Ewald Spieker een omvangrijke selectie uit zijn grafische werk aan het AP. Het gaat om ruim 125 prenten en een klein aantal objecten. Ze vormen een prachtige aanvulling op de al aanwezige kleinere collectie van zijn werk.

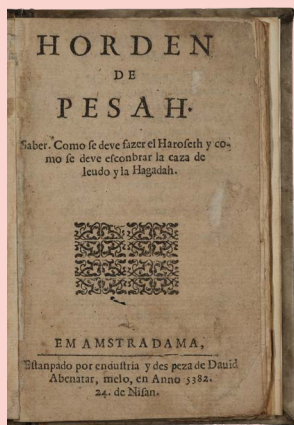
Geboren in 1950 in Amsterdam studeerde Spieker aan de Gerrit Rietveld Academie. Beïnvloed door onder meer Hendrik Werkman maakte deze Duitse kunstenaar en typograaf prenten op de drukpers. Spieker zou, met een beperkt, Hollands kleurenpalet, een geheel eigen stem in dit genre ontwikkelen. Daarbij spelen in zijn prenten, boeken en objecten vaak letters en cijfers een dominante rol. Vele Amsterdammers en toeristen hebben – vaak op weg naar het Waterlooplein – zijn ‘typogalerie’ aan de Groenburgwal bezocht. In samenwerking met zijn buurman Kees van Kooten ontstond hier ook het met een Gouden Ganzenveer bekroonde *letterlust* (2003). Hoewel het om vrij werk gaat, sluit deze bijzondere aanwinst goed aan bij de collecties Grafische Vormgeving en Typografie van het AP.

Anton de Kom. *Wij slaven van Suriname*. Amsterdam: Contact, (1934). 198 × 141 mm. Heellinnen. 236 p. Eerste druk. Reeks Mensch en maatschappij 2.

Portret Ewald Spieker in zijn atelier. Foto Mathieu Lommen.

Melo Haggadah

Ten behoeve van de collectie van de Bibliotheca Rosenthaliana is een bijzonder boek verworven: een Spaanstalige hagada, gedrukt in 1622 in

Amsterdam door de Portugees-Joodse drukker David Abenatar Melo. Het betreft de eerste afzonderlijk uitgegeven hagada die in Nederland is gedrukt, en voor zover bekend het enige bewaard gebleven exemplaar van deze editie. Inhoudelijk bijzonder aan dit exemplaar is een zeldzaam Portugees gebed voor het slapengaan, ingebonden vóór de titelpagina. Dit gebed lijkt uniek en is mogelijk een originele compositie van de drukker zelf. De aanwezigheid hiervan is uitzonderlijk, aangezien gedrukte Joodse gebeden in het Portugees tot ver in de twintigste eeuw nauwelijks voorkwamen. Daarnaast bevat de hagada onder meer een basisrecept voor charoset, een ritueel gerecht tijdens de sedermaaltijd. Drukker David Abenatar Melo (1569–1632) was een Portugeese converso die de Inquisitie ontvluchtte en zich in Amsterdam vestigde, waar hij terugkeerde tot het Jodendom. In 1616 richtte hij een eigen drukpers op om te voorzien in de liturgische behoeften van de groeiende Sefardisch-Joodse gemeenschap in de stad. Met deze verwerving wordt de collectie van de Bibliotheca Rosenthaliana versterkt met een uniek voorbeeld van vroegmoderne Joodse drukkunst in Amsterdam. Het materiaal biedt waardevolle aanknopingspunten voor onderzoek naar de liturgische ontwikkeling van de Sefardisch-Joodse gemeenschap en de zeventiende-eeuwse boekcultuur.

De uitgestorven "blauwe vogel" van Réunion (*Porphyrio caerulescens*), reconstructie door John Gerrard Keulemans, in: Walter Lionel Rothschild, *Extinct Birds*. Londen: Hutchinson & Co., 1907.

Vogelboeken Artis Bibliotheek

Aan de Artis Bibliotheek van het AP is in 2025 een aantal bijzondere geïllustreerde vogelboeken nagelaten. Eén daarvan stond al langere tijd op de wensenlijst: *Extinct Birds* van Lionel Walter Rothschild, uitgegeven in 1907. Dit werk bevat 45 kleurenlithografieën van uitgestorven vogels, aangevuld met soorten die zeer zeldzaam of vermoedelijk uitgestorven zijn. Opvallend is dat Rothschild al in de vroege twintigste eeuw de mens noemt als de belangrijkste oorzaak van het uitsterven van diersoorten, zowel direct als indirect. Uit hetzelfde legaat ontving de Artis Bibliotheek meerdere vogelboeken, waaronder werken van John Guille Millais (1865–1931) en het tweedelige *Monograph of the Turdidae, or, Family of Thrushes* van Henry Seebohm en Richard Bowdler Sharpe (1902).

Single-strips

De stripreeks *Single* van Hanco Kolk en Peter de Wit viert in 2025 zijn 25-jarig bestaan. Voor de makers was dit een passend moment om de circa 7000 tot nu toe verschenen afleveringen

25 jaar Single (2025) – Hanco Kolk – Stripcollecties Allard Pierson

onder te brengen bij het AP, dat al een omvangrijke stripcollectie beheert. De strip draait om drie vriendinnen – Nienke, Fatima en Stella – die in de zorg werken. In korte, herkenbare scènes wordt het dagelijks leven verbeeld, met thema's als werk, relaties en alledaagse beslommeringen. *Single* sluit daarmee goed aan bij andere strips over het dagelijks leven in Nederland die al zijn opgenomen in de collectie, zoals *Jan, Jans en de kinderen* (Jan Kruis), *De familie Doorzon* (Gerrit de Jager), *Vader & Zoon* en *Dagelijks leven* (Peter van Straaten) en werk van Peter Pontiac. Gezamenlijk bieden deze strips een satirisch tijdsbeeld van de Nederlandse samenleving in de afgelopen decennia. De intentie is om jaarlijks ook toekomstige afleveringen van *Single* aan de collectie toe te voegen. Dat leidt tot een levende collectie, waarin het dagelijks leven van nu het erfgoed van morgen vormt.

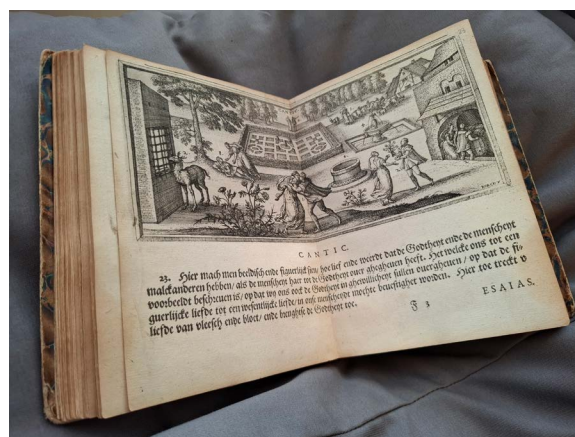
Zeldzame prentbijbel voor de Doopsgezinde Bibliotheek

In december 2025 kon de Doopsgezinde Bibliotheek op een veiling de zeldzame prentbijbel *Bybelsche Figueren* (circa 1598) verwerven, dankzij de steun van de Stichting tot Beheer van de Bibliotheek van de Verenigde Doopsgezinde Gemeente Amsterdam. Het is een verzameling van 38 gravures bij het Oude Testament en 50 bij het Nieuwe Testament, vervaardigd door de Vlaamse kunstenaar Pieter van der Borch, met commentaren van de mystiek-spiritualistische schrijver Hendrik Jansz. van Barrefelt (alias Hiël).

In het verworven exemplaar ontbreken het

titelblad en één gravure bij het Nieuwe Testament. Het enig andere bekende exemplaar van deze editie bevindt zich in de British Library in Londen, eveneens met ontbrekende delen. Ondanks het ontbreken van het titelblad hebben we deze prentbijbel, op basis van een beschrijving in de catalogus van uitgever Cornelis Claesz. uit 1610, toch kunnen identificeren.

Hiël was aanvankelijk verbonden aan het Huis der Liefde (1539 – ca. 1600), maar brak met deze beweging toen de leider steeds meer gehoorzaamheid van zijn volgelingen verlangde. Na deze breuk ontwikkelde hij zich als schrijver en pleitte hij voor een verdraagzaam en ondogmatisch christendom, geïnspireerd door de Rijnlandse mystiek. Zijn werk is te plaatsen binnen het brede spectrum van de 'radicale reformatie', ook wel aangeduid als 'christenen zonder kerk', dat de ontwikkeling van het Nederlandse doperdom heeft beïnvloed. Om die reden past zijn werk in het

Prent van het Hooglied met commentaar in: *Bybelsche Figueren*. Amsterdam, Cornelis Claesz., ca. 1598.

CarCassettes

Een van de opvallendste aanwinsten voor de Muziekcollectie is de collectie CarCassettes.

Dit komt uit een initiatief dat ontstond in 1996, toen een groep muzikanten uit het Nederlandse popcircuit – bands als Hallo Venray, Daryll-Ann, Scram C Baby, Fatal Flowers, Treble Spankers en Bingo Trappers – tot het idee kwamen om in wisselende samenstellingen muziek op te nemen. Als medium werd bewust de cassette gekozen, want laagdrempeliger dan lp of cd. De uitgaven verschenen in sets van vier cassettes, waarbij de ruggen samen een afbeelding van een auto vormden. De deelnemende muzikanten verzorgden zelf de vormgeving, wat grote artistieke vrijheid betekende. CarCassettes groeide zo uit tot

een Do It Yourself-initiatief in de muziekindustrie, dat aansluit op de tape-cultuur uit de jaren tachtig, die al met een omvangrijke collectie is vertegenwoordigd in het AP. Tussen 1996 en 2011 verschenen in totaal 39 CarCassettes (waarvan de laatste uitgaven op cd). De collectie is weer actueel geworden. De cassette maakt een heropleving door in de (alternatieve) popmuziek, en rond het dertigjarig jubileum van CarCassettes is het initiatief opnieuw onder de aandacht gebracht. In samenwerking met het AP en het platenlabel Excelsior wordt gewerkt aan het behoud en de digitalisering van de bestaande opnamen, en aan digitale beschikbaarstelling. Daarnaast is een nieuwe uitgave in voorbereiding: in het najaar van 2026 verschijnt de veertigste editie met bijdragen van een nieuwe generatie muzikanten.

verzamelbeleid van de Doopsgezinde Bibliotheek en vormt deze verwerving een waardevolle aanvulling.

Almanakjes Zaagman

In december 2025 kon het AP twee bijzondere almanakken verwerven die in Amsterdam zijn geproduceerd: één voor het jaar 1686 (door Gillis Joosten Zaagman [Amsterdam, 1685]) en één voor 1772 (door d'Erfgenenamen van de weduwe Cornelis Stichter, Amsterdam [1772]). De almanakken zijn genoemd naar hun uitgevers – de *Zaagmans Almanach* en de *Stichters Almanach* – en kunnen daarmee worden geplaatst binnen een productielijn die zich over meerdere decennia uitstrekt. Dit maakt het mogelijk ze inhoudelijk te vergelijken met soortgelijke almanakken die zich al in de collectie bevinden.

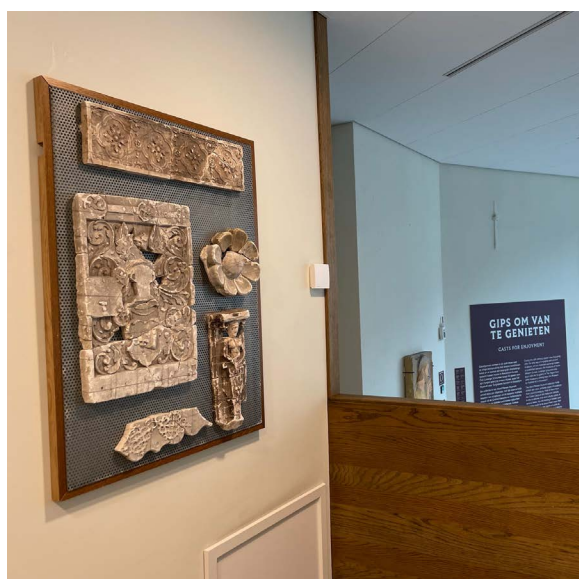
Stichters Alamanch, 1772.

De *Zaagmans Almanach* uit 1686 is ook bijzonder vanwege de materialiteit. De band, van hoge kwaliteit, bevat naast gedrukte teksten ook blanco kartonnen pagina's waarop kon worden geschreven met een stylus, die in de band is geïntegreerd. Hierdoor biedt het object niet alleen inzicht in de tekst, maar ook in het gebruik van het boek als dagelijks gebruiksvoorwerp.

Kunstwerk Robin Whitehouse

In 2025 werd een werk van de kunstenaar Robin Whitehouse aangekocht. Het bestaat uit een paneel van gaas, een houten lijst en gipsen fragmenten, en is vervaardigd in 2023. Het werd aangekocht met steun van de Vrienden van het Allard Pierson.

Whitehouse heeft gipsfragmenten onderzocht die hij vond in de kruipruimte van het gebouw van de Koninklijke Academie in Den Haag. Hij trof duizenden fragmenten aan van kapotgegooide beelden, die oorspronkelijk stamden uit de collectie van bankier Constant Willem Lunsingh Scheurleer (1881–1941). Deze opende in 1920 in Den Haag het Museum voor Reproducties, dat later onderdeel werd van de collectie van de Haagse Academie. In de jaren zestig en zeventig van de twintigste eeuw was er niet veel waardering meer voor de figuratieve gipsen beelden, die vervolgens regelmatig werden stukgegooid. Een aantal

Kunstwerk van Robin Whitehouse, aankoop mogelijk gemaakt door de Vereniging van Vrienden van het Allard Pierson.

afgietsels van klassieke beelden is gered en in de jaren zeventig naar het toenmalige Allard Pierson Museum gebracht.

Whitehouse is afgestudeerd op zijn gipsproject en heeft een aantal fragmenten gebruikt in moderne kunstwerken. Deze werken vertellen over de geschiedenis van de gipsen in Den Haag en Amsterdam en heeft daarmee een directe link met de gipscollectie van het AP, die deels uit dezelfde collectie komt.

Collectie zilveren memorabilia Oscar Carré

In 2025 ontving het AP een bijzondere schenking uit Engeland van de achterkleindochter van Oscar Carré. Het gaat om zeven gegraafde memorabilia van glas en zilver, waaronder een bel, een laurierkrans en diverse bekers, evenals een collectie foto's en fotoalbums van de familie. De aanwinst is een waardevolle aanvulling op de Circuscollectie van het AP. De memorabilia die Oscar Carré (1845–1911) ontving van vrienden en zakenrelaties geven inzicht in het internationale netwerk waarin deze invloedrijke circusdirecteur zich bewoog.

Oscar Carré bouwde het familiecircus uit tot een van Europa's toonaangevende gezelschappen. In 1870 kreeg hij van Willem III toestemming het koninklijk wapen te voeren, een belangrijke erkenning voor het circus. Carré speelde een sleutelrol in de overgang van reizend naar gevestigd vermaak. Na een succesvol stenen circus in Wenen (1873), waar hij een relatie opbouwde met het keizerpaar Elisabeth van Oostenrijk en Frans Jozef I, verwezenlijkte hij zijn plannen in Amsterdam. Het in 1887 geopende Koninklijk Theater Carré is een niet weg te denken onderdeel van het cultureel Nederland.

2 BEHEER EN BEHOUD

Behouds- en beheertaken liepen in 2025 uiteen van restauraties en conservering tot de afhandeling van bruiklenen en collectieverkeer, collectiemanagement en ondersteuning bij het voorbereiden en inrichten van tentoonstellingen en presentaties. Depotbeheer, met aandacht voor veiligheid en klimaat, blijft tevens onze volledige aandacht houden, evenals zorg voor en toezicht op het erfgoed op de vele locaties binnen de UvA.

Op beleidsniveau zijn in 2025 verschillende procedures, richtlijnen en werkprocessen ontwikkeld en geactualiseerd: onder meer de invoerhandleiding voor Axiell, de bruikleen-procedure en -overeenkomst, de transportpro-

cedure, de start van digitale conditierapporten, bijdragen aan de huisregels van het IWO-depot in Amsterdam-Zuidoost, het protocol voor beheer van menselijke resten, een flowchart en stappenplan voor objectbeveiliging, actualisering van het behoudsplan voor het IWO-depot en een update van het plan voor Integrated Pest Management.

2.1 COLLECTIEMANAGEMENT

Per collectie wordt er jaarlijks gekeken wat er nodig is. Hieronder volgen beschrijvingen wat er is gebeurd per collectie.

Uitrol van schilderij *Can-can-danseressen* van Jan Sluijters (circa 5 × 2 meter).

Beheer en behoud medewerkers doen onderhoud aan een object in gebouw in Science Park, UvA.

Archeologische collecties

In 2025 is doorgewerkt aan de standplaatsregistratie van de archeologische collectie in de depots aan de Oude Turfmarkt. Dit is een vervolg op de herinrichting van eerdere jaren. De collectie wordt gefaseerd ingevoerd in Axiell. Ook al is met de aankoop en aanname van archeologische objecten terughoudend omgegaan, het aantal objecten is niettemin gestegen van 20.256 naar 20.852. Dit komt onder andere door het opsplitsen van bulkbeschrijvingen in individuele objectnummers en de inschrijving van een reeks papyrusfragmenten. Van de 20.852 objectnummers in Axiell hebben er inmiddels 18.458 een correcte en gespecificeerde standplaats (322 meer dan begin 2025). Het aantal objecten met een onjuiste of ontbrekende standplaatsverwijzing bedraagt 2394. In totaal heeft 88% van de objecten een correcte standplaatsregistratie. Het fotobestand van de archeologische collectie is weer uitgebreid. In Axiell heeft inmiddels 75% van de objecten minstens één

Schoonmaak en objectbeveiliging schilderijen Onderzoekzaal van het AP aan de Oude Turfmarkt 129 Amsterdam.

Theatercollectie depot in het IWO in Amsterdam Zuidoost. Foto: Ernst Moritz

foto ter identificatie. Alle inkomende en uitgaande bruiklenen en de restauratieverslagen van 2025 zijn verwerkt, waarbij opnieuw veel beeldmateriaal is toegevoegd.

Uitvoerende kunsten

In het IWO-depot zijn diverse nieuwe collecties Uitvoerende Kunsten geregistreerd (zoals kostuums, schilderijen en maquettes). Daarnaast zijn aanpassingen als gevolg van tentoonstellingen, gebruik en verplaatsingen vastgelegd. Objecten zijn gefotografeerd en toegevoegd aan Axiell. In totaal zijn 10.961 records ingevoerd en 39.949 wijzigingen aangebracht. Het aantal records in Axiell aan het einde van het jaar bedroeg 972.263. Voor de muziekcollecties is een overzicht van de standplaatsen opgesteld.

Overige collecties

Voor de collecties Universiteitsgeschiedenis, Computergeschiedenis en de Beeldende Kunst Regeling (BKR) zijn Excel-inventarisaties opgeschoond en verwerkt in Axiell. In totaal kwamen er 126 nieuwe objectnummers en zijn foto's gekoppeld aan bestaande objecten.

De waardering van de collectie Computergeschiedenis is uitgevoerd in samenwerking met gastconservator Computermuseum Taco Walstra. Daarnaast zijn de basisregistratiegegevens van de collectie in de vitrines op het Science Park ingevoerd in Axiell en is de museale collectie in de Artis Bibliotheek geïnventariseerd.

2.2 DEPOTBEHEER

Het AP beschikt in het Archeologisch depot, het IWO en het museum Allard Pierson over onderzoeksruimten die (op aanvraag) te bezoeken zijn.

Archeologisch depot

De controle van standplaatsen in de archeologische depots wordt uitgevoerd in samenhang met het project Herkomstonderzoek. In het depot van gipsafgietsels zijn de stellingen voorzien van standplaatsnamen, zijn alle objecten geïnventariseerd en hebben ze een standplaats gekregen.

IWO-depot

In het IWO-depot is de ontvangst voorbereid van een aantal operakostuums van Nationale Opera & Ballet. Daarnaast is vanwege bezuinigingen een indelingsplan opgesteld voor het herplaatsen van maquettes, om ruimte te maken voor materiaal afkomstig van vervoerder Hizkia, die AP-objecten in opslag had.

Verder hebben medewerkers van Beheer en Behoud het Slingelandt-theater op zaal geïnstalleerd voor de tentoonstelling *Decor in drie bedrijven*. Ook is het schilderij *Can-can-danseressen* van Jan Sluijters (circa 5 x 2 meter) op een speciaal op maat gemaakte rol geplaatst.

Allard Pierson Artis Bibliotheek

In de Artis Bibliotheek is gewerkt aan klimaat-beheer, CHV, verhuizing en calamiteitenzorg.

2.3 KLIMAAT, LICHT EN PESTMANAGEMENT

Klimaatmonitoring

In 2022 is een nieuw klimaatmonitoringsysteem operationeel geworden in de gebouwen aan Oude Turfmarkt 127-129. Het klimaat wordt permanent in de gaten gehouden. De komende periode zal op basis van deze gegevens een klimaatstrategie worden bepaald. Regelmatig is over luchtvochtigheid en temperatuur gerapporteerd ten behoeve van tentoonstellingen, openbare ruimtes en kamers van medewerkers.

Onderhoud ruimtes

Alle depots, restauratieateliers, Quarantaine-ruimten, de Onderzoekzaal, de collectiestudieruimte en de (tentoonstellings)ruimten aan de Oude Turfmarkt (OTM) en in het IWO-depot zijn, zoals elk jaar, grondig schoon-gemaakt en geïnspecteerd op schimmel en ongedierte. Daarnaast zijn maandelijks plakvallen gecontroleerd, waarbij de gegevens zijn geregistreerd en geanalyseerd.

Eerste reiniging

Alle aanwinsten zijn gecontroleerd. Daarnaast heeft droogreiniging plaatsgevonden van boeken en ander materiaal. Binnenkomende objecten varieerden van losse prenten tot meerdere dozen archiefmateriaal. Waar nodig zijn deze gereinigd en stof- en vuilvrij gemaakt voordat ze in beheer werden genomen.

2.4 VEILIGHEIDSZORG EN CALAMITEITEN

Binnen het AP en de UB is een CHV-team (Collectie Hulpverlening) verantwoordelijk voor de CHV-plannen, CHV-kits en bijbehorende procedures. Het team heeft ingegrepen bij (dreigende) schade aan collecties, gebouwen en vitrines, onder andere bij tentoonstellingen, transporten, onderzoek en digitalisering. In 2025 kwam het CHV-team meerdere keren bijeen voor *table top*-oefeningen.

CHV-netwerk

Het AP is lid van het CHV-netwerk Musea Amsterdam-Centrum. Eens per vier weken overleggen de CHV-coördinatoren van de aangesloten instellingen en twee keer per jaar is er een speciale bijeenkomst voor CHV-medewerkers. Daar worden ontwikkelingen en ervaringen gedeeld en zijn er kijkjes achter de schermen bij de deelnemende organisaties. Bij verschillende organisaties zijn medewerkers opgeleid tot CHV-coördinator of CHV-uitvoerende.

Gevaarlijke stoffen

In 2025 was er aandacht voor gevaarlijke stoffen bij boeken en documenten. Hiervoor zijn huisregels ontwikkeld en is een plan opgesteld voor communicatie naar medewerkers en bezoekers. De aandacht hiervoor was nationaal. Er was een themamiddag 'Gevaarlijke stoffen', georganiseerd in het NEMO door het CHV-netwerk museum Amsterdam Centrum, met verschillende sprekers die ingingen op de omgang met gevaarlijke stoffen in collecties.

Objectbeveiligingssysteem

In 2025 is het bestaande objectbeveiligingssysteem vervangen door een nieuw, dat direct is geïmplementeerd in ruimten met collectie. De aanbesteding hiervoor was al in 2024 gedaan. Het traject is doorlopen samen met de UB en de beveiliging van de UvA. Het oude systeem werd niet meer ondersteund.

2.5 CONSERVERING EN RESTAURATIE

Ook in 2025 zijn diverse (preventieve) conserveringshandelingen en restauraties uitgevoerd aan objecten ten behoeve van acquisities, digitalisering en tentoonstellingen, zowel door eigen als externe restauratoren.

Zo werd een **kernglazen amfoortje** (525–375 voor Christus) gerestaureerd voor de tentoonstelling *Van Glas, gemaakt in de oudheid*. Het maakt deel uit van de collectie sinds 1934. Bij verwerving was het al gerestaureerd, maar die restauraties waren verouderd en erg onstabiel

geworden. Ze zijn helemaal verwijderd, waarna het amfoortje is ontmanteld en opnieuw gerestaureerd. Een mooie ontdekking hierbij was dat in het object een opgerold papiertje zat met daarop de geschreven tekst ‘*Aus Galaxidi*’. Een aanwijzing over de herkomst en de mogelijke vindplaats.

Daarnaast is het bijzonder kalkstenen grafbeeld oftewel **Behnasabeeld** (200–400 na Christus) in restauratie afkomstig uit Oxyrhynchus, Egypte met dank aan een financiële bijdrage van Vereniging Rembrandt (APM13822). Het ongeveer anderhalve meter hoge beeld stamt uit de Romeinse tijd en stelt een staande man voor. Door zouten in het steen was het in slechte staat. Zouten kunnen, door afwisselend te kristalliseren en weer op te lossen, de structuur van het steen beschadigen zoezeer dat het oppervlak verpulvert. Restaurator Nicolas Verhulst van atelier Petracon heeft na uitvoerig onderzoek het beeld in behandeling. Oude restauraties zijn zoveel mogelijk verwijderd. Het beeld is in een

Kernglasamfoortje (525–372 v.C.) tijdens restauratie met het papiertje wat in het vaasje werd aangetroffen (foto Allard Pierson).

Behnasabeeld (200–400 na C.) in het ontzoutingsbad, met restaurator Nicolas Verhulst en conservator Ben van den Bercken (foto Allard Pierson).

waterbad geplaatst en door herhaaldelijk het zoutgehalte te meten en het water te verversen kunnen zouten uit de steen worden gespoeld. De restauratie wordt naar verwachting in 2026 voltooid, waarna het beeld weer stabiel zal zijn, en geschikt voor expositie.

Daarnaast heeft het AP dankzij een subsidie van de Stichting Boek & Wurm een groot-schalig restauratieproject van alle **buitenlandse incunabelen** (Inc.-signatures) kunnen uitvoeren. Uit een schade-inventarisatie bleek dat 302 banden conservering vereisten, waarbij het in 84 gevallen om een ingrijpende behandeling ging.

Binnen het project, dat liep van september 2023 tot en met juli 2025, zijn uiteindelijk 290 incunabelen gerestaureerd. Bij de lichtere ingrepen lag de nadruk op constructieve herstellingen, in de zwaarste categorie ging het om omvangrijke restauraties. 26 incunabelen zijn bewust niet behandeld, omdat ingrijpen de conservering zou schaden of omdat de benodigde werkzaamheden buiten de projectkaders vielen. De restauraties zijn uitgevoerd door Ilse Korthagen, Rachelle

Restaurator Nicolas Verhulst meet de zoutconcentratie in het water (foto Allard Pierson).

Keller en Jean-Marieke Poot, onder begeleiding van de conservatoren Gwendolyn Verbraak en Katell Lavéant. Dankzij dit project zijn de incunabelen voorzien van geconsolideerde bekleding, zuurvrije buffers en vernieuwde banden, en ontdaan van verzuurde schutbladen. Zo kon dit unieke erfgoed duurzaam behouden en toegankelijk voor onderzoekers en publiek blijven. In bijlage 10.4 vindt u een overzicht van de restauraties in 2025.

2.6 BRUIKLEEN- EN COLLECTIEVERKEER

In 2025 zijn ondanks de bruikleenstop nog veel bruiklenen in en uitgegaan. Er zijn 21 uitgaande bruikleenaanvragen verwerkt en 26 inkomende bruikleenaanvragen ontvangen, onder meer voor de tentoonstellingen *Amsterdam eet*, *Van Glas, gemaakt in de Oudheid*, *Not My Soul. Over slavernij, wet en vrijheid* en *Decor in drie bedrijven*.

Daarnaast zijn 9 verzekerings- en 21 transportaanvragen verwerkt voor digitalisering, restauratie, onderzoek en tentoonstellingen

(exclusief bruikleenverkeer en transporten in het kader van Erfgoed op de Campus). Grote interne transporten vonden plaats voor de Summerschool en de bovengenoemde tijdelijke tentoonstellingen.

Medewerkers van Beheer en Behoud hebben als koerier collecties begeleid bij uitgaande bruiklenen, presentaties en onderzoek in binnen- en buitenland. Bestemmingen waren onder andere Toledo Museum of Art, Ohio en Museum of Fine Arts Boston (Verenigde Staten), Edwin Scharff Museum Neu-Ulm en Historisches Museum der Pfalz Speyer (Duitsland), Archeocentrum Velzeke (België), Musée de Marseille (Frankrijk) en diverse instellingen in Nederland, waaronder Van Gogh Museum, Rijksmuseum van Oudheden Leiden, Centraal Museum Utrecht, Museum de Fundatie Zwolle, Drents Museum Assen, Verzetsmuseum en Universiteitsmuseum Groningen.

Erfgoed op locatie UvA

Het AP is verantwoordelijk voor de kunst- en erfgoedobjecten in panden en gebouwen van de UvA. Er zijn standplaatscontroles en inspecties uitgevoerd in onder andere het Science Park en de Artis Bibliotheek. Ook zijn diverse andere werkzaamheden verricht, zoals het verplaatsen en tijdelijk of permanent opslaan van objecten, advies geven bij verhuizingen, en ondersteuning bij onderhoud en verbouwing. Het betrof onder meer de verhuizing van het zogenoemde Computermuseum, de verhuizing van de UB aan het Singel naar het nieuwe pand – waarbij onder andere

glas-in-loodramen zijn verplaatst – het transport van collectieobjecten uit Hizkiapanden naar het IWO-depot en de verplaatsing van de Zeemancollectie van Museum Vrolik naar het IWO-depot. Daarnaast zijn documenten, publicaties, schilderijen en objecten gereinigd in onder andere de Artis Bibliotheek, de Agnietenkapel, de Onderzoekzaal van het AP en het Computermuseum. Tot slot is ondersteuning geboden bij de installatie van een nieuw alarmsysteem in de Agnietenkapel en de Onderzoekzaal.

2.8 COLLECTIEBEHOUD EN PRESENTATIES

Ook in 2025 is vanuit Beheer en Behoud bijgedragen aan het samenstellen en inrichten van tentoonstellingen en presentaties, naast het permanente beheer van de collecties in tentoonstellingszalen en op de campussen en in gebouwen van de UvA. Verder werd bijgedragen aan evenementen zoals schouwen, lezingen, de Museumnacht, symposia en studiedagen waarbij collectieonderdelen worden getoond. Ook werden collecties beschikbaar gemaakt door objecten uit depots te halen en transporten te organiseren, zowel intern als extern. Het aanvragen van bruiklenen, het opstellen van conditierapporten en het ontvangen van koeriers uit binnen- en buitenland horen hier ook bij. Bij presentaties zijn restauraties, conditie-checks, inlijsten en inrichten onderdeel van de werkzaamheden.

3 DIGITALISERING EN ONTSLUITING

3.1 DIGITALISERING

Het AP streeft ernaar de zichtbaarheid, bruikbaarheid en duurzame toegankelijkheid van het (digitale) erfgoed nader te versterken. Met inzet op zowel innovatie als de inrichting van de digitale basis.

Voor de digitalisering van de collecties maken we gebruik van zowel interne faciliteiten als externe partijen. Intern wordt een vaste fotograaf ingeschakeld voor objectfotografie en beeldmateriaal voor publicaties. Daarnaast is er een Zeutschel OS C2-scanner voor digitalisering van bibliotheekmateriaal. Waar nodig worden, mede in het licht van internationale richtlijnen voor imaging preservation (ISO 19264), aanvullende en/of alternatieve digitaliseringsmethoden onderzocht.

Per 6 oktober 2025 is een coördinator digitalisering aangesteld. Diens rol draagt bij aan betere samenhang en kwaliteit van de interne en externe digitaliseringsprocessen, naast het beheer en de opslag van digitale beelden. Voor de duurzame opslag van gedigitaliseerd erfgoed hanteert de bibliotheek sinds 2021 Libsafe. Binnen deze omgeving zijn in 2025 twee zogeheten Preservation Areas ingericht: de Image Database PA voor afbeeldingen van bibliotheekitems in de algemene beeldbank, en de Archive Collection PA voor beeldmateriaal van archieven en collecties, gekoppeld aan ArchivesSpace.

In 2025 werd de voortgang in de digitalisering enigszins belemmerd door knelpunten in de digitale infrastructuur. Beeldbestanden waren slechts beperkt te bewaren en publiceren. De problemen worden aangepakt binnen het Programma Digitalisering Erfgoed, waarin betrokken afdelingen gezamenlijk de digitale infrastructuur verbeteren.

Ondanks deze beperkingen is in 2025 belangrijke vooruitgang geboekt. Zo zijn circa 1400

archeologische objecten gefotografeerd voor publicatie in de beeldbank en herkomstonderzoek. Ook zijn 40 bibliotheekitems intern gedigitaliseerd en 137 unieke werken uit de Doopsgezinde Collectie (tot 1700) extern gedigitaliseerd, mede dankzij subsidie van de Stichting Beheer Bibliotheek Doopsgezinde Gemeente Amsterdam.

3.2 ONTSLUITING

Een AP-kerntaak is om de collecties toegankelijk te maken, zodat ze gevonden en geraadpleegd kunnen worden door studenten en onderzoekers van de UvA, externe onderzoekers en andere geïnteresseerden. De collecties worden, geregistreerd en beschreven in verschillende collectiebeheersystemen (zie collectiebeleidsplan). De systeemkeuze hangt af van het materiaal.

Overzicht van in 1905 gemaakte foto's van planten in de proeftuin van de Hortus Botanicus (toen van de UvA) te Amsterdam.

Foto's van planten van het Genus *Oenothera* in de proeftuin van de Hortus Botanicus (toen van de UvA) Amsterdam (1903-1910).

ArchivesSpace

Voor zowel collecties als archieven worden collectiebeschrijvingen opgesteld en gepubliceerd in de archievenspace ArchivesSpace. Ze zijn bovendien vindbaar via de bibliotheekcatalogus. Ook worden in ArchivesSpace inventarissen beschikbaar gesteld van archieven en (delen van) collecties.

In 2025 zijn 46 nieuwe collectiebeschrijvingen en 3 inventarissen gepubliceerd.

Ter voorbereiding op het *Metamorfoze*-project Indisch erfgoed is in 2025 gewerkt aan de inventarisatie van het archief van Jaap Kunst. Publicatie is voorzien in 2026. In samenwerking met de afdeling Acquisitie en Metadatadiensten van de UB is daarnaast vooruitgang geboekt met het koppelen van archiefvormers in ArchivesSpace aan Wikidata. Dat maakte de collectie (inter)nationaal beter vindbaar en versterkt de context ervan.

Museale objecten (Axiell-AP)

In het kader van het ROMO-project (juni 2023 – september 2025) is het collectiebeheersysteem Axiell-AP geïmplementeerd ter registratie van museale objecten. Tijdens dit project zijn de metadata van de objecten per collectie gemigreerd van Alma naar Axiell-AP. Eind september 2025 stonden er in totaal 100.476 unieke museale objecten in het systeem.

Per 1 juli 2025 is de registrator museale collecties in dienst gekomen. Diens taak is onder andere de coördinatie en kwaliteitscontrole van de registratie. In het ROMO-einddocument zijn de organisatorische inbedding, rollen en verantwoordelijkheden nader uitgewerkt, conform de museale Spectrum-norm.

In 2025 zijn diverse handleidingen voor het gebruik van Axiell-AP opgesteld, bijvoorbeeld voor collectieregistratie, archeologische collecties en de thesaurusmodule. In totaal zijn 1053 objecten nieuw geregistreerd in de collectie, zowel recente aanwinsten als al aanwezige objecten die nog niet individueel waren geregistreerd. De basisregistratie is hierbij aangepast aan de Spectrum-richtlijnen. Daarnaast zijn 8280 thesaurustermen en 531 persoons- en instellingsrecords opgeschoond, verrijkt en waar nodig geherstructureerd. Er wordt toegewerkt naar beter te koppelen en toekomstbestendige (Linked Open Data) metadata. Museale objecten worden voor het publiek vindbaar en opvraagbaar gemaakt door het overzetten van metadata naar Alma, dat toegankelijk is via de UvA/HvA Catalogus-Plus.

Bibliotheekcollecties (Alma en WorldCat)

Het team Erfgoed van de afdeling Acquisitie en Metadatadiensten (A&M) catalogiseert de

bibliothecaire erfgoedcollecties van het AP in WorldCat en Alma. In 2025 zijn 6633 itembeschrijvingen toegevoegd aan de bibliotheekcatalogus, onder andere van 1122 handschriften.

Muziekcollecties

Voor de Muziekcollecties is in 2025 circa 216 uur aan materiaal gedigitaliseerd, beschreven en opgenomen in de Alma-catalogus, onder andere uit de Gaudeamus-, Jazz- en Popcollecties. Daarnaast zijn zo'n 1000 records aangemaakt of aangevuld.

Theatercollectie (Axiell-TIN)

In de Theatercollectie zijn het afgelopen jaar 1943 premières geregistreerd. Er werden ook 668 objectrecords toegevoegd, voornamelijk bestaand uit spelfoto's en objecten als kostuums, poppen en rekwisieten, afkomstig uit schenkingen en archieven.

Een groot deel van de boekencollectie is inmiddels overgebracht naar Alma en daarmee op te vragen via de UvA/HvA-catalogus. Specifieke deelcollecties, zoals bladmuziek en toneelteksten, worden momenteel nog beheerd binnen de Theatercollectie. In 2026 wordt onderzocht hoe deze materialen beter toegankelijk kunnen worden gemaakt.

3.3 ONLINE COLLECTIEPRESENTATIE EN TOEGANG

Het AP verbetert continu de online toegankelijkheid en zichtbaarheid van de collecties via verschillende digitale platforms. Digitale collectieafbeeldingen staan op een eigen beeldbank en zijn hi-res te downloaden. Dat geldt ook voor gedigitaliseerde archieven. De beeldbank daarvoor is gekoppeld aan ArchivesSpace. Voor de Theatercollectie zijn afbeeldingen en objectinformatie beschikbaar

via de Theatercollectie-website en de Theaterencyclopedie.

3.4 METAMORFOZE

In 2025 is gewerkt aan twee omvangrijke digitaliseringsprojecten binnen het *Metamorfoze*-programma van de Koninklijke Bibliotheek, dat zich richt op het duurzaam toegankelijk maken van erfgoedcollecties.

Digitalisering Indisch erfgoed (PIEDUVA01)

Als onderdeel van het Programma Indisch Erfgoed Digitaal (PIED) worden de collectie en het archief van etnomusicoloog Jaap Kunst (1891–1960) gedigitaliseerd, aangevuld met archivalia uit de toneelcollecties en een selectie kookboeken en handschriften met betrekking tot voormalig Nederlands-Indië. Het project wordt gefinancierd vanuit *Metamorfoze*. Na de startbijeenkomst op 16 mei 2025 ging de voorbereidingsfase van start. Voor de projectleiding is Frank Meijer (Cultural Motion) ingehuurd. Op 11 december 2025 is een eerste proefbatch aangeleverd bij de digitaliseerder GMS.

Digitalisering Surinamica

In het kader van het *Metamorfoze*-project Slavernijverleden Digitaal programma heeft het AP in 2025 een voorlopige toekenning ontvangen voor de digitalisering van een deel van de Surinamica-collectie. In samenwerking met Melker & Partners is vervolgens de tweede aanvraagfase succesvol doorlopen. Het aangevraagde budget werd in 2026 definitief toegerekend. De digitaliseringswerkzaamheden starten in april 2026 en worden naar verwachting vóór het einde van het jaar afgerond.

4 ONDERWIJS EN ONDERZOEK

Het AP besteedt veel aandacht aan onderwijs en onderzoek door les te geven, lessen te ondersteunen en onderzoek te entameren en ondersteunen. Dit alles altijd met collectie en/of stukken daaruit. Tevens brengen we publicaties uit of ondersteunen deze.

4.1 PUBLICATIES

Onderzoekers maken voor publicaties veel gebruik van de AP-collecties. Het is niet altijd mogelijk om volledig in kaart te brengen welke publicaties hieruit voortkomen. Wel is er goed zicht op publicaties en blogs van eigen medewerkers en gastmedewerkers, en publicaties die voortkomen uit onze activiteiten. In 2025 zijn in totaal 22 nieuwe blogs verschenen, alle op de website geplaatst. Daarnaast is een Engelstalige blogpagina toegevoegd.

Het AP verzorgt ook zelf publicaties, al dan niet samen met externe partijen. Daarbij wordt gestreefd naar *open access*-publicaties, in lijn met het UvA- en UB-beleid. In 2025 verschenen onder andere:

Theater verzamelen. (On)grijpbaar erfgoed

■ Anja Krans, Dick Zijp, Hans van Keulen, Leonie Sterenborg, Milco Feijnenbuik, Rob van der Zalm, Simon van den Berg, *Theater verzamelen. (On)grijpbaar erfgoed*. WBOOKS / Allard Pierson

Theater verzamelen gaat over vier eeuwen theatergeschiedenis en daarbij behorende voorwerpen, bijeengebracht in de afgelopen eeuw. De Theatercollectie bestond in 2025 honderd jaar. Aan bod komen 105 stukken uit deze verzameling; van bierviltjes beschreven door Ramses Shaffy tot het kamertoneel van Hieronymus baron van Slingelandt (1781). Het boek verscheen in het Nederlands en Engels, juist om het zo wijd mogelijk te verspreiden

en een maximaal aantal professionals, instellingen én geïnteresseerden te bereiken. Het boek geeft voor het eerst een goed en inzichtelijk beeld van de Theatercollectie.

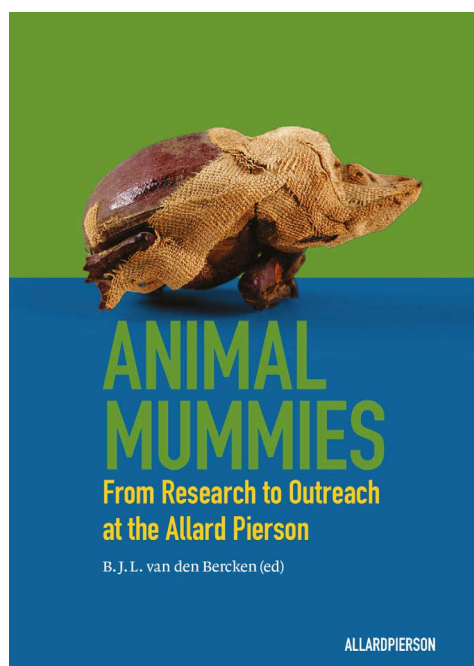
Van Glas, gemaakt in de oudheid

■ René van Beek, *Van Glas, gemaakt in de oudheid*. WBOOKS/Allard Pierson
Van Glas, gemaakt in de oudheid is niet alleen een complete catalogus van het archeologisch glas van het AP, maar brengt ook verschillende (technische) onderzoeken samen die de afgelopen jaren naar deze collectie zijn gedaan. De voorwerpen zijn te herleiden tot verzamelingen van begin twintigste eeuw en lopen uiteen van Oudegyptische oorbellen tot Romeinse parfumflesjes. Het gebruik van glas nam in de Romeinse tijd een grote vlucht en werd belangrijk in het dagelijks leven. Deze publicatie kwam uit bij de tentoonstelling (vanaf 2025) met dezelfde naam, die ook werk van twee hedendaagse glaskunstenaars bevat, en een inblik geeft in de technieken die

gebruikt worden om glas te maken en te bestuderen. Ook deze publicatie kwam uit in het Nederlands en Engels. Het boek is mede gericht op collega-musea en onderzoekers wereldwijd, opdat zij een completer beeld krijgen van onze antieke glascollectie en er meer samenwerking en onderzoek kan komen.

Animal Mummies

■ Ben van den Bercken (red.), *Animal Mummies: From Research to Outreach at the Allard Pierson*. Sidestone Press/Allard Pierson
Animal Mummies bevat elf bijdragen die duiken in de verzameling Oudegyptische dierenmummies van het museum. Deze dertien mummies werden nog niet eerder onderzocht, reden voor het AP om van 2021 tot 2024 een onderzoeksproject eraan te wijden. Radiologen, natuurhistorici, taxonomen, restauratoren, experts in 3D-modellering en egyptologen werkten samen om deze dierenmummies te duiden. Dit boek is de eindpublicatie van het project en volgt het proces van radiologische scans tot heropneming in de museale opstelling. Het boek verscheen in het Engels bij de wetenschappelijke uitgeverij Sidestone Press en is ook Open Access te vinden: <https://www.sidestone.com/books/animal-mummies>.

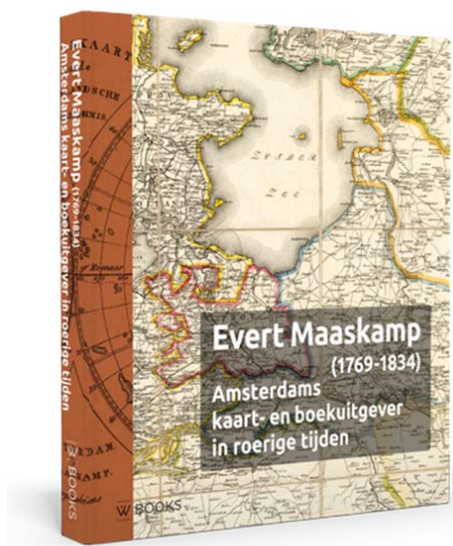
The Bissing Link

■ Lars Petersen, Ben van den Bercken (red.), *The Bissing Link. The Collections and Network of Egyptologist F. W. von Bissing (1873–1956)*. Sidestone Press/Allard Pierson
The Bissing Link is de eindpublicatie van het *Bissing Link Project* dat het AP in 2019 met partners startte. De dertien bijdragen gaan over egyptoloog-verzamelaar Friedrich Wilhelm Freiherr von Bissing, die een van de grootste privéverzamelingen Oudegyptische en -Soedanese voorwerpen bijeenbracht. De bijdragen geven meer inzicht in waar Von Bissings voorwerpen uiteindelijk zijn beland en hoe hij eraan was gekomen, maar ook in de egyptologische en politieke netwerken waarin hij zich bewoog. De publicatie biedt een basis voor verder onderzoek naar deze interessante periode in de egyptologie. Het boek verscheen in het Engels bij de wetenschappelijke uitgeverij Sidestone Press en is ook Open Access te vinden: <https://www.sidestone.com/books/the-bissing-link>.

Evert Maaskamp (1769–1834)

■ Anne-Rieke van Schaik, Bram Vannieuwenhuyze, Marissa Griffioen, Paula van Gestel-van het Schip en Peter van der Krogt, *Evert Maaskamp (1769–1834). Amsterdams kaart- en boekenuitgever in roerige tijden*. WBOOKS/Allard Pierson, deel 4 in de serie Kaartenhistorie. Aangeboden aan scheidend conservator Reinder Storm, 2025.

Een heerlijk boek over een commercieel handige kaart- en boekenuitgever, die naam maakte met zijn almanakken, kinder- en reisboeken en platen. Amsterdammer Evert Maaskamp (1769-1834) bouwde in de eerste decennia van de negentiende eeuw een omvangrijk en veelzijdig fonds op: van kostuumboeken en kunstportretten tot almanakken, zakatlasjes en panorama's. In dit boek belichten twintig historici telkens één object, met de nadruk op zijn cartografische werk. Maaskamp leefde in roerige tijden: onder wisselende regeringen veranderden de landsgrenzen van Nederland voortdurend, moesten overstromingen het hoofd worden geboden en werden oorlogen uitgevochten. Vanuit zijn winkel in hartje Amsterdam bracht

Maaskamp een grote verscheidenheid aan uitgaven op de markt die deze culturele veranderingen weerspiegelen.

Allard Pierson Magazine

- *Allard Pierson Magazine*, uitgave Allard Pierson

Het *Allard Pierson Magazine* (ISSN 2210-6987) verschijnt tweemaal per jaar en weerspiegelt de volledige breedte van het AP, met artikelen over onder andere acquisities, onderzoek, exposities en restauraties. Naast eigen medewerkers leveren ook gastschrijvers artikelen, zoals fellows en onderzoekers. In 2024 verschenen de nummers 131 en 132.

4.2 ONDERWIJS- EN ONDERZOEKSACTIVITEITEN

De AP-collecties nemen een unieke positie in binnen het erfgoedveld. Als onderdeel van de UvA zijn ze belangrijk om onderwijs en onderzoek te ondersteunen en via het museum het brede publiek te bedienen. Het aantal activiteiten op dit gebied nam alleen maar toe en zal in de komende collectiebeleidsperiode gericht worden uitgewerkt door de verdere ontwikkeling van de Academie van het Allard Pierson, van een presentatieplan (Museum) en van een publicatieplan (Publicatiebeleid 2025).

Activiteiten voor hbo en wo werden uitgevoerd met collega's van de afdelingen Kennis en Collecties en Educatie. Zij dragen elk jaar

bij aan verschillende educatieve activiteiten die scholieren kennis laten maken met de collecties, zoals aan programmering bij tentoonstellingen, maar ook aan onderdelen van ons vaste educatieve aanbod. De werkgroepenruimte speciaal ingericht om studenten en professionals te ontvangen en les te geven met objecten uit de collectie, werd weer veel gebruikt in 2025.

De samenwerking met het hoger onderwijs vertaalde zich ook in ontvangst van groepen studenten en het geven en ondersteunen van (gast)colleges aan de hand van collectiestukken. Daarnaast begeleidden de conservatoren en andere collega's stages van uiteenlopende opleidingen. Ook gaven ze desgevraagd advies over scriptie- en proefschriftonderwerpen gebaseerd op de collectie.

Het AP werkt samen met verschillende opleidingen, structureel en incidenteel. De structurele samenwerkingen in hoger onderwijs zijn onder andere:

Binnen de UvA (een selectie):

- ACASA Amsterdam Centre for Ancient Studies and Archeology
- Amsterdam Time Machine
- Artistic and Performance Research master
- Boekwetenschap
- BA Arabisch
- Business school
- Conservering en Restauratie master
- BA Constructing Heritage (Universiteit Leiden)
- Huizinga Instituut
- Food History
- Geschiedenis
- BA Hebreeuws
- Heritage and Memory Studies, master
- Joodse studies, master
- Informatica
- Museumstudies
- Muziekwetenschap (UvA en Universiteit Utrecht)
- Neerlandistiek
- BA Oude Geschiedenis (Universiteit Utrecht)
- Placemaking
- Publieksgeschiedenis, master

Herkomstonderzoek archeologische collecties

Sinds 2023 loopt een grootschalig onderzoek naar de herkomstgeschiedenis van de archeologische collecties van het AP. Het project rust op vier pijlers.

De eerste betreft bronneninventarisatie en archiefontsluiting. Deze fase is afgerond in 2024. Alle interne archieven en de bij het Stadsarchief gedeponeerde archieven met relatie tot de archeologische collecties van het AP zijn doorgelicht om relevante data over objectverwerving te traceren en te ontsluiten.

Op basis van deze informatie heeft een team van conservatoren, stagiairs en vrijwilligers verdiepend herkomstonderzoek uitgevoerd naar tot dusver circa 2500 objecten die na 1970 zijn verworven. Voorts is vanuit de in het leven geroepen Allard Pierson Fellowship for Provenance Research verdiepend onderzoek gedaan naar de internationale handel in oudheden. De verzamelde data worden direct ontsloten via het collectieregistratiesysteem Axiell Collections, inclusief een controle en verrijking van de basisregistratiegegevens. Het onderzoek wordt uitgevoerd in nauwe samenwerking met experts en overheden in de herkomstlanden. In een aantal gevallen zijn daarbij ook gesprekken gestart over eigenaarschap en de eventuele restitutie van objecten die mogelijk onrechtmatig in AP-bezit zijn gekomen. Met dit onderzoeksproject wil het AP niet alleen beter rekenschap afleggen over de herkomstgeschiedenis van de archeologische

collecties, maar ook nieuwe samenwerkingen aangaan met herkomstlanden, internationale instituten en onderzoekers. Parallel aan het onderzoek wordt gewerkt aan de objectfotografie van de archeologische collecties, zowel op zaal als in het depot. Dat maakt het mogelijk de collectie in haar volledigheid en volgens moderne kwaliteitsstandaarden te delen via de nieuwe beeldbank, met koppelingen naar de metadata in de catalogus. Wat objecten en herkomstgegevens beter vindbaar maakt voor externe onderzoekers en opsporingsinstanties. Tot dusver zijn circa 3800 objecten gefotografeerd.

De laatste pijler van het onderzoeksproject betreft communicatie. In 2025 bestond dit onder meer uit bijdragen aan het Allard Pierson Magazine, interviews met onder andere CNN Online en NRC, en een publiekslezing. Daarnaast is een academisch publiek geattendeerd op het project via presentaties, een fellowship, rondleidingen en gastcolleges aan de UvA en andere universiteiten in binnen- en buitenland. Er is een podcastserie in voorbereiding, evenals aanpassingen aan de vaste opstelling en een tijdelijke tentoonstelling rond het thema illegale handel in oudheden. Het project loopt tot eind 2026. Daarna wordt het herkomstonderzoek voortgezet, met onder meer uitbreiding naar aankopen van vóór 1970. Het blijft een belangrijk onderdeel van het werk van de conservatoren archeologie.

- Religiewetenschappen, in het bijzonder Westerse Esoterie
- Restitution Studies, master
- Theaterwetenschappen.

Er werd structureel samengewerkt met bijzonder hoogleraar Grafische Vormgeving (Boekwetenschap UvA) en bijzonder hoogle-

raar Historische cartografie (Algemene Cultuurwetenschappen, UvA).

Binnen andere universiteiten en hogescholen (een selectie):

- Academie voor Theater en Dans, Amsterdam;
- Cultuurgeschiedenis (VU);

- Hogeschool van Amsterdam, inclusief FLOOR (HvA)
- Koksopleiding Amsterdam (ROC);
- Media and Performance Studies (Universiteit Utrecht);
- Reinwardt Academie Amsterdam;
- Explokart
- Meertens Instituut, Amsterdam

Voor de tentoonstelling *De roep van de o'o. Natuur onder druk* (30 augustus 2025 - 26 januari 2025) werd samengewerkt met:

- IBED (Instituut voor Biodiversiteit en Ecosysteem Dynamica),
- IAS (Institute for Advanced Studies) en
- KlimaatMuseum

Onze ambitie voor de komende collectiebeleidsperiode is om deze samenwerkingen sterker en breder te maken. Met name de Faculteit der Geesteswetenschappen van de UvA heeft zoals ook uit bovenstaande blijkt een vanzelfsprekende band met het AP: archeologie, de collectie Uitvoerende Kunsten, boeken, archieven en handschriften vormen immers het gereedschap van de humaniora. Het AP bereikt ook steeds meer andere faculteiten en hogescholen, zoals biologie, geneeskunde, rechten en instituten als het IAS en IBED, evenals bijvoorbeeld de lerarenopleiding aardrijkskunde. Dit wil het AP verder uitbreiden.

Onderzoek

Onder onze vaste taken valt ondersteuning en stimulering van collectieonderzoek. We adviseren over onderzoeksmateriaal en brengen waar mogelijk – nationaal en internationaal – onze collecties onder de aandacht van onderzoekers, bijvoorbeeld door bij te dragen aan conferenties en publicaties. Bij acquisitie, restauraties en digitalisering houden we rekening met lopend onderzoek.

We bieden verschillende mogelijkheden, zoals stages en fellowships. Niet alleen gelieerd aan de UvA, maar ook aan andere (internationale) universiteiten en hogescholen. Het internationale Allard Pierson Fellowshipprogramma biedt onderzoekers de kans onze collecties te onderzoeken. Onze ambitie is om het

fellowshipprogramma de komende jaren uit te breiden, ook met onderzoekende makers, en de resultaten met grotere groepen te delen. Dit kan de vorm aannemen van publicatie, presentatie, blog, vlog, et cetera.

Collectieonderzoek

Collectieonderzoek nam ook weer een centrale plek in. Onderzoekers uit binnen- en buitenland komen naar de onderzoeksalen op de Oude Turfmarkt, in het IWO-boekendepot en de Artis Bibliotheek. Het AP volgt het beleid rond collectieonderzoek het Beleidsplan 2024-2028. De conservatoren bij de afdeling Kennis en Collecties instigeren of doen zelf onderzoek naar de collectie. Al deze vormen van onderzoek dragen bij aan de waardeontwikkeling en presentaties van de collecties en de eraan gewijde activiteiten.

Een specifiek onderdeel vormt het *herkomstonderzoek*. Dit is een kerntaak van het AP. Er kunnen verschillende aanleidingen zijn om herkomstonderzoek te beginnen; voorafgaand aan een acquisitie, bij een restitutieverzoek of als er verdenking bestaat van een onzuivere herkomst.

Algemeen collectieonderzoek vindt plaats ten dienste van acquisities en ter voorbereiding van presentaties en projecten. Eigen onderzoeksprojecten waren in 2025:

- **Herkomstonderzoek naar boeken die tijdens de Tweede Wereldoorlog uit Joods bezit zijn gestolen**, is op dit moment belangrijk in buitenlandse, met name Duitse bibliotheken. De voor- en naoorlogse archieven en catalogi van de boekhandels, antiquariaten en veilinghuizen die deze boeken veelal verhandelden en die in beheer zijn bij het AP, vormen een belangrijke onderzoeksbron. Het AP faciliteert dit Duitse onderzoek en draagt er zelf ook aan bij.

- **Decolonizing Epistemologies: The Reinterpretation of Existing Traditional Knowledge in Suriname**, gefinancierd door de NWA-Consortium Grant. De Anton de Kom Universiteit van Suriname werkt samen met het Surinaams Museum en de Stichting Jodensavanne, en met de Nederlandse instituten Wageningen University & Research, Naturalis Biodiversity Center,

Wereldmuseum, AP en Joods Museum, aan onderzoek naar objecten die meer dan honderd jaar geleden uit Suriname zijn meegenomen. Het stelt historici, erfgoedspecialisten, etnobotanici, archeologen en inheemse en Marron-gemeenschappen (afstammelingen van gevluchte slaafge-maakten) in staat om de functie en betekenis van deze objecten te bestuderen en herinter-preteren. Het onderzoek mondt uit in de virtuele en/of fysieke restitutie van historische objecten aan het Surinaams Museum in Paramaribo, Suriname.

■ **Creativity, Resilience, and Surinamica: Literary and Cultural Knowledge Transfer at the Allard Pierson**, gefinancierd vanuit het NWO Impact Explorer-programma. Het is van belang aandacht te geven aan stemmen van subal-terne gemeenschappen die ongehoord waren of weggedrukt werden in het kader van de koloniale geschiedenis van Nederland en de nasleep daarvan. Dit project heeft als doel postkoloniaal literatuuronderzoek maat-schappelijk bereik te geven via een reeks activiteiten die de bijdragen belichten van Guyanese, Surinaamse en Nederlands-Suri-naamse diasporaschrijvers aan ons begrip van het Nederlandse koloniale erfgoed. Er wordt onderzocht hoe Engelstalige schrijvers als Sonja Boon, Beryl Gilroy en Susi en Simba Mosis de Nederlandse koloniale geschiedenis kritisch herinterpreteren. Hun werken, gebaseerd op archiefmateriaal, erfgoedcollec-ties en orale geschiedenissen, belichten de pijnlijke realiteit van het kolonialisme. Door de literaire werken te verbinden aan andere objecten uit de Surinamica-collectie, creëren we een diverser begrip van onze gedeelde koloniale geschiedenis. In 2025 was er een kleine tentoonstelling ingericht in het Verha-lenkabinet van het AP, verschenen er verschil-lende blogs en waren er evenementen rond dit thema. Dit onderzoeksproject komt voort uit het NWO Open-project *Fetishizing and Unvei-ling Dutch Colonialism* van dr. Suzanne Manizza Roszak (RUG) en het Surinamica-project van conservator Isabelle Best (Allard Pierson).

■ **Project Genderonderzoek** in de historische collecties van het AP is mogelijk gemaakt door de subsidie Conservatoren Stipendium van het Cultuurfonds. Het liep van 1 september 2025 tot en met 28 februari 2026 en werd uitgevoerd door onderzoeker-conser-vator Katell Lavéant. Het onderzoek richtte zich op handgeschreven en gedrukte objecten uit acht hoofdcollecties van het AP, voor een analyse hoe gender door de eeuwen heen is verbeeld – in zowel huiselijke sfeer als publieke ruimte – en opvattingen over lichaam en genderidentiteit zijn veranderd. Vanuit een ruime, objectgerichte historische benadering werden stereotiepe aannames over gender bevraagd en in een bredere historische context geplaatst. Het onderzoek past in het beleidsplan van het AP om meer aandacht te geven aan onderwerpen die jarenlang verborgen bleven. Dankzij de subsidie kon een junior conser-vator gedrukte werken, Anna Baak, worden ingezet om een deel van de taken van Katell Lavéant over te nemen en bij te dragen aan één deelonderzoek namelijk genderkwesties in de collectie liedboeken van Arie van den Berg.

■ In 2025 zijn de UKB-Bijzondere Collecties en de SAE begonnen aan een **landelijke inventari-satie van universitaire collecties uit koloniale context**, bij alle Nederlandse universiteiten en de KB. Het AP doet hieraan mee. Dat is belangrijk voor een beter inzicht in hoeveel erfgoed in huis verbonden kan worden met het koloniale verleden. En dát inzicht is van belang om herkomstlanden en -gemeenschappen (beter) toegang te verlenen. Het materiaal wordt met voorrang beschreven en eventueel gedigitali-seerd.

■ In samenwerking met Amsterdam Time Machine (Humanities Lab, UvA) en Allmaps (TU Delft) werken AP en UB aan de ontwikke-ling van een *nieuw Linked Open Data*-model voor de **digitale collectie cartografie** dat een standaard zal zijn voor andere erfgoedinstellingen, en waarvan onderzoekers (kwantitatief en *data driven*) nut zullen ondervinden.

Amsterdam Symposium on the History of Food

De gastronomische collectie was aanleiding voor de organisatie van het *Amsterdam Symposium on the History of Food*, met als thema *Food and the City*, een academische verdieping bij de tentoonstelling *Amsterdam eet*. Op 5 en 6 juni gaven verschillende (internationale) wetenschappers en onderzoekers presentaties van hun lopende onderzoek, waarbij ze dat verbonden aan de rol van de stad in de geschiedenis van eten. *Keynote lecture* was die van Kate Brown, professor technologie en maatschappij aan het Massachusetts Institute of Technology. Zij legde nadruk op de link tussen Amsterdam, de AP-collecties en de tentoonstelling *Amsterdam eet*. Verschillende panels richtten zich op onderwerpen als de Economie van Voedselbevoorrading, Stedelijk Voedselactivisme, Koloniale Relaties en de Stad, Stedelijke Transformaties en Vervagende Grenzen. Panelvoorzitters waren Lisa Haushofer, universiteitsdocent en voedselhistoricus aan de UvA-vakgroep Geschiedenis; Amber Striekwold, Universiteit Utrecht; Katell Lavéant, conservator AP; Merit Hondelink,

Universiteit Groningen en voedselexpert Manpreet Janeja, AP.

Onder de sprekers waren Ayşen Tanyeri (Northeastern University, Boston) en Nil Tekgül (Bilkent Ankara Universiteit, Turkije), Hanna Garth (Princeton University, New Jersey), Peter van Dam en Max Hell (UvA), Joel Mead (Liverpool University), Aastha Gaur (National University of Singapore), Richard Herzog (Philipps Universität, Marburg), Ary Budiyo (Universitas Brawijaya, Malang, Indonesië) en Voltaire Cang (RINRI Institute of Ethics, Tokio).

Besproken thema's waren bijvoorbeeld de economie van voedselvoorziening, stedelijk voedselactivisme, stedelijke transformatie, vervagende grenzen en koloniale verhoudingen. Als intermezzo presenteerde Ayra Kip haar initiatief *Free Heri Heri for all*, met daarbij een proeverij.

Het diner daarna werd voorbereid door het ROC Amsterdam, met studenten en docenten. De volgende conferentie is in 2028, met als thema 'de tuin en gastronomie', in het kader van de Hortus Medicus.

- Met onderzoek naar de **kleine collectie Soedaneese voorwerpen** binnen de archeologische collecties maakt het AP dit erfgoed toegankelijker.

- Het AP neemt deel aan een voorgenomen onderzoeksproject op de archeologische vindplaats **Tell Ibrahim Awad (Egypte)** in samenwerking met het Egyptische ministerie van Toerisme en Oudheden en de Universiteit Leiden.

- Het AP doet onderzoek in de **medische, natuurhistorische, cartografische en gastronomische collecties naar de geschiedenis van de Hortus Medicus (1665–1682)**. De collecties liggen aan de basis van het beplantingsplan van de Hortus Medicus, de tuin achter het AP, en zullen de

kern vormen van een museale presentatie over deze botanisch-medische tuin (zie verder pagina 38).

4.3 FELLOWSHIPPROGRAMMA

In het fellowshipprogramma onderzoeken fellows erfgoed uit de collecties van het AP. Doel is het stimuleren van de wetenschappelijke studie van deze unieke en omvangrijke verzamelingen. Behalve om wetenschappelijk te publiceren over hun onderzoek, vragen we de fellows ook om een blog of artikel te schrijven en/of een lezing te houden voor een breder publiek. De fellowships dragen niet alleen bij aan verdiepend onderzoek naar de collecties, maar ook aan de naamsbekendheid

van het Allard Pierson en zijn collecties in de academische wereld. Onderzoekers wereldwijd reageren op de fellowships. De reguliere fellowships beslaan een onderzoeksperiode van maximaal drie maanden. Er zijn ook enkele langdurige fellowships, waarin 10 tot 12 maanden onderzoek wordt verricht, uitmondend in een boekwerk.

De fellows van 2025:

- **AP fellow voor cartografie.** Historicus Floris Solleveld deed onderzoek naar de vijf ‘Schets-Taalkaarten’ van Java, Sumatra, Bangka en de Riau-Archipel, de Kleine Soenda-Eilanden en Celebes (Sulawesi) in Indonesië, van de theeplanter, publicist en ‘honorair adviseur’ Karel Holle (1829–1896) uit 1882–1894. Op de kaarten, uitgebracht als bijlagen van het

Project Houbolt

In de zomer van 2025 ontvingen wij financiering van het Consortium Koloniale Collecties voor een nieuw onderzoeksproject naar de herkomstgeschiedenis van de collectie Houbolt.

Deze verzameling, bestaande uit 965 prehistorische werktuigen uit Indonesië, werd tussen 1930 en 1941 verzameld door de Nederlandse ondernemer J.J.H.C. Houbolt en in 1961 geschonken aan het voormalig Instituut voor Zuid-Aziatische Archeologie (IZAA) van de UvA. Na opheffing van dit instituut in 1988 is de collectie ondergebracht bij het voormalig Universiteitsmuseum van de UvA. Tegenwoordig maakt zij deel uit van de collectie Universiteitsgeschiedenis van het AP.

Dit onderzoek beoogt meer inzicht op te leveren in de herkomst van de collectie. De uitkomsten zullen worden verwerkt in de metadatering en vormen de basis voor verdere publieksontsluiting. Het project heeft een looptijd van één jaar, waarbij het vooronderzoek in oktober 2025 is gestart. Concreet is het de bedoeling inzicht te krijgen in de verzamelpraktijken en de omstandigheden waaronder de objecten in Indonesië zijn verworven en naar Nederland zijn gebracht. Daarbij is er specifieke aandacht voor ethische aspecten van koloniale machtsverhoudingen, zoals onvrijwillig bezitsverlies en arbeidsomstandigheden.

Het onderzoek wordt uitgevoerd in samenwerking met het Departement Arkeologie van de Universitas Gadjah Mada in Yogyakarta. Samen wordt ook gekeken naar mogelijkheden voor gebruik van de collectie voor onderwijs en onderzoek in Indonesië. Werkzaamheden zijn onder meer een bronneninventarisatie, objectfotografie, ontsluiten en verrijken van metadata en verdiepend archief- en veldonderzoek in Nederland en Indonesië, waarbij het essentieel is gemeenschappen rond de vindplaatsen van de collectie erbij te betrekken. De resultaten van het onderzoek worden gedocumenteerd en op termijn op objectniveau gedeeld via verschillende online platforms, waaronder de CatalogusPlus van de UvA/HvA en de Colonial Collections Datahub. Daarnaast worden de uitkomsten samengevat in een rapportage en na afronding van het project gepresenteerd in het Verhalen kabinet in het museum van het AP.

Dit onderzoek biedt een prachtige mogelijkheid om een archeologische collectie uit de vroege prehistorie van Indonesië te bestuderen in relatie tot de koloniale context. Dat sluit aan op de groeiende aandacht voor wetenschapsbeoefening in koloniale context en op aanbevelingen uit het NIOD-vooronderzoek naar het koloniale en slavernijverleden van de UvA.

jaarlijkse *Koloniaal Verslag*, worden in verschillende kleurschakeringen taalgebieden en taalvarianten aangegeven. Ze bieden zo een (versimpeld) visueel overzicht van de taalvariatie in Nederlands-Indië. Solleveld onderzoekt de kennis van taal in Indonesië en de relatie tussen taal en identiteit.

■ **AP fellow voor de Doopsgezinde Bibliotheek:** Chris Huebner – In 't Martelaarsboek. Huebner onderzocht hoe cruciaal communicatie is binnen de Doopsgezinde gemeente, door drie aspecten van de zeventiende-eeuwse Nederlandse doopsgezinde traditie te analyseren: 1. de doopsgezinde martelaarsboeken, 2. de filosofisch georiënteerde doopsgezinden rond Spinoza, 3. martelaarsdrama's en gedichten van Joost van den Vondel (1587–1679), Reyer Anslo (1626–1669), Joachim Oudaen (1628–1692) en Karel Verlove (1633–na 1695). Met gebruik van linguïstische filosofie onderzocht Huebner bij het AP hoe deze teksten omgaan met thema's als de aard van het zelf, vrijheid en tolerantie, en het verlangen naar verzoening. Chris K. Huebner is assistent-professor theologie en filosofie aan de Canadian Mennonite University in Winnipeg.

■ **Vanessa Steenberg-Titchmarsh fellow voor de Artis Bibliotheek:** Andrea Kieskamp deed onderzoek naar algendeskundige en plantkundige Anna Weber-van Bosse (1852-1942), de eerste vrouwelijke wetenschapper in Nederland die in 1910 een eredoctoraat ontving. De Universiteit Utrecht reikte dat uit voor haar bijdragen aan de mariene wetenschappen. Weber-van Bosses deelname aan wetenschappelijke expedities, waaronder de Siboga-expeditie naar het toenmalige Nederlands-Indië (1899), leidde tot het vergaren van belangrijke botanische collecties. Kieskamp onderzocht bij het AP onder andere de rol van Weber-van Bosse in de botanie, en specifiek de fycologie (studie van algen). Ook Weber-van Bosses betrokkenheid bij de vrouwenbeweging en haar plaats in het netwerk van geleerde vrouwen van haar tijd werden onderzocht. Andrea Kieskamp werkt als zelfstandig tentoonstellingsmaker, conceptontwikkelaar, onderzoeker en auteur.

■ **AP fellow voor de geschiedenis van de Bibliotheca Rosenthaliana:** Ruth Peeters onderzoekt het leven van Levie (Louis) Hirschel (1895-1944), die van 1930 tot 1940 conservator van de Bibliotheca Rosenthaliana was. Als bibliothecaris, wetenschapper, leraar en rabbijn was hij in de jaren twintig en dertig van de vorige eeuw een stuwende kracht in de orthodox-joodse gemeenschap van Amsterdam. Hirschel was bestuurslid van diverse verenigingen en (ad hoc) commissies, en een veelgevraagd spreker op bijeenkomsten. De Bibliotheca Rosenthaliana bevat zakelijk maar ook meer persoonlijk materiaal. Het beoogde resultaat van dit fellowship is een biografie over Louis Hirschel – in zijn Amsterdams-Joodse omgeving.

■ **AP fellow voor herkomstonderzoek:** Christos Tsirogiannis voert onderzoek uit naar illegale handel en netwerken rond archeologische objecten. In het fellowship heeft hij zich verdiept in de herkomst van 68 geselecteerde oudheden, door te controleren of ze voorkomen in geconfisqueerde archieven van diverse handelaren in illegale oudheden. Daarnaast bestudeerde hij nauwkeurig de herkomstgeschiedenis van de objecten zoals de kunsthandelaren die destijds hebben gegeven. Hij verzamelde fotografisch en archiefmateriaal uit zowel institutionele als illegale bronnen, waarmee hij vervolgens, in nauwe samenwerking met het herkomstonderzoeksteam van het AP, de netwerken van interactie tussen alle betrokken actoren heeft gereconstrueerd, voor zover mogelijk. Dr. Christos Tsirogiannis is forensisch archeoloog, gespecialiseerd in onderzoek naar legale én illegale internationale netwerken in de handel in oudheden.

■ **AP Vrienden fellow:** Ellen Hausner – De opkomst van karakters. Centraal in Hausers onderzoek stond de ontwikkeling van methoden voor kennisoverdracht binnen Europese alchemistische teksten vanaf de late middeleeuwen tot het einde van de vroegmoderne tijd. Tijdens haar fellowship heeft zij handschriften bestudeerd uit de collectie van de *Bibliotheca Philosophica Hermetica* (BPH). Door

analytische studie van karakters in deze alchemistische teksten toonde zij aan hoe en waarom ze belangrijker werden. Ellen Hausner is promovenda wetenschapsgeschiedenis aan Oxford University.

- **AP Vrienden fellow:** Martine van Ittersum – De paperassen van Hugo de Groot in de **Remonstrantse Collectie**. Het AP heeft een belangwekkende verzameling van documenten en geschriften van Hugo de Groot (1583–1645). In haar fellowship van één maand controleerde Martine van Ittersum de beschrijvingen in gedrukte handschriftencatalogussen op documentniveau, die ze waar nodig corrigeerde. Ook verzamelde ze materiaal voor een wetenschappelijk artikel over De Groots bemoeienis met een Nederlands-Engels conflict over lakenhandel in 1614–1616. Van Ittersum is universitair hoofddocent geschiedenis aan Dundee University en schreef eerder over Hugo de Groot.

- **Joop Frankvoort-van der Meer fellow voor Circuscollecties:** kunstenares Doina Kraal – **TAROT** (Funfair Tarot – Tarot des Forains). Tijdens haar fellowship deed Kraal onderzoek naar negentiende-eeuwse tarotkaarten uit de AP-collectie en ontwikkelde op basis hiervan een nieuw tarotkaartenspel. Tarot ontstond in de vijftiende eeuw. Voor dit onderzoek werkte Kraal samen met kunstenaar Roger Cremers en prof. Kurt Vanhoutte (Universiteit Antwerpen). Het project resulteerde in een uniek spel, geïnspireerde kunstwerken en publieke activiteiten in de context van het onderzoeksproject *Science at the Fair* van de Antwerpse universiteit.

- **Louise O. Fresco fellow voor de geschiedenis van voeding en voedsel:** Sanne Steen – Het hoe en waarom van moestuinieren. De beeldvorming van de moestuin in Nederlandse handboeken van de zeventiende tot de twintigste eeuw: wat groeide en bloeide er door de eeuwen heen? Sanne Steen reconstrueerde de veranderende Nederlandse beeldvorming van de moestuin en het moestuinieren aan de hand van handboekjes over de aanleg en het onderhoud ervan. Ze onderzocht hiervoor zowel de vorm

als de inhoud van moestuinhandboeken in de genoemde periode binnen de gastronomische collectie. Het bood inzicht in de historische ontwikkeling, maar droeg ook bij aan beter begrip van de waarde die moestuinieren vandaag heeft of kan hebben. Meteen ook een goed advies voor de aanstaande opzet van de Hortus Medicus.

- **Tim Vergeer – ‘Deze woelige tijden’.** Emoties in de poëzie van Maria Louiza Carelius (1746–1818) als spiegel van de achttiende eeuw. Vergeer deed onderzoek naar het emotionele leven van een zelfbewuste Verlichtingsvrouw: haar positie als vrouw, de opvoeding van haar kinderen, de Verlichting, de Bataafse Revolutie en de inlijving bij het Franse Keizerrijk.

- **Euphemia fellow voor prentkunst vóór 1800:** Pax Veerbeek – Een kunsthistorisch onderzoek naar de achttiende-eeuwse receptie en reproductiecontext van Rafaëls Loggia di Leone X en Loggia di Psyche. Het aan het AP geschonken album toont de waarde die in de achttiende eeuw werd toegedicht aan het werk van Rafaël, zichtbaar in de handgekleurde, kwalitatief hoogwaardige prenten. Wie waren de opdrachtgevers en voor welk publiek was het album bestemd? waren onderzoeksvragen.

- **Piet and Etty Sijpesteijn fellows voor papyri in de Allard Pierson collectie:** Mark de Kreij – De acquisitiesgeschiedenis van de Griekse papyri / Naglaa Ezzeldeen – Het Dodenboek van Somteus. De papyri zijn grotendeels aangekocht door prof. Pieter Sijpesteijn voor de UvA in 1969, maar hoe ze precies van Egypte naar Amsterdam zijn gekomen is onduidelijk. De Kreij bekeek de al gepubliceerde stukken, maar ook archiefmateriaal en informatie van voormalige collega's. Het Dodenboek behoorde toe aan de priester Somteus, schetsontwerper van de tempel van Amon. Het AP heeft een verkorte versie: zes papyrusvellen aan elkaar, twee meter lang.

- **Allard Pierson fellows voor de publicatiereeks van Historische Cartografie:** Jolan Lammertink – De cartografenfamilie Visscher / Thomas Drescher – De Amsterdamse drukker, uitgever en

boekhandelaar Cornelis Claesz (ca. 1547–1609). Claesz heeft een indrukwekkend aantal kaarten en reisbeschrijvingen gepubliceerd, gedrukt en herdrukt. Hij had grote invloed op de vroege loopbaan van Willem Blaeu. Het onderzoek naar de relatief onbekende Claesz brengt zijn werkwijze en persoonlijkheid over het voetlicht.

- **Wim Crouwel Instituut fellows voor grafische vormgeving:** Kyliën Bergh & Richard Niessen – Visuele taal en maatschappelijke context. De fellows geven invulling aan het vak ‘Graphic Design & Visual Culture’, een specialisatie binnen de master ‘Boekwetenschap.’ Gekeken wordt naar de verschillende rollen die de grafische vormgeving aanneemt in de samenleving, met de collecties en archieven van het AP als leidraad. Beide fellows geven les aan studenten.

4.4 PILOTPROJECT YERUSHA NEDERLAND

Sinds oktober 2023 werkt het AP, in het bijzonder de Bibliotheca Rosenthaliana, mee aan een groot Europees project genaamd ‘Yerusha’ (Hebreeuws voor erfenis). Het is een initiatief van de Rothschild Foundation Hanadiv Europe met als doel handgeschreven bronnen bijeen te brengen die ons iets vertellen over de geschiedenis van joden in Europa. Yerusha is een online platform en zoekportaal met duizenden archiefbeschrijvingen die onderzoekers toegang geven tot een schat aan documenten over alle belangrijke onderwerpen uit de Joodse geschiedenis. De Bibliotheca Rosenthaliana heeft de opdracht om voor heel Nederland in kaart te brengen waar Joodse archiefcollecties en andere handgeschreven bronnen over Joods leven in Nederland te vinden zijn. In oktober 2025 is het pilotproject afgerond, met als resultaat een lijst van zo’n 1600 archieven die deze bronnen bevatten. Van januari 2026 tot juni 2028 loopt het vervolgproject, ook Yerusha geheten, waarin de beschrijvingen voor de Yerusha-database gemaakt zullen worden.

4.5 ONDERZOEKERS IN ONZE ONDERZOEKZALEN

Onderzoekzaal

Het blijft drukker worden in de Onderzoekzaal aan de Oude Turfmarkt. Ook dit jaar steeg het aantal bezoekers, met iets meer dan 400 naar 7574. Studenten, medewerkers en alumni van de UvA, evenals onderzoekers en wetenschappers uit binnen- en buitenland, weten de Onderzoekzaal steeds beter te vinden. Er werd iets minder aangevraagd via CatalogusPlus. De aanvragen bij aankomstbalie Circ BC Reading Room, afkomstig uit het Oude Turfmarkt- en het IWO-depot, kwamen uit op 8967 (-372). Daartegenover stond een stijging van aanvragen van materiaal dat niet via CatalogusPlus kan worden ingediend, zoals archiefstukken, handschriftelijk en nog niet gecatalogiseerd materiaal. In totaal ging het om 3053 aanvragen. Een deel van deze toename is te verklaren door een controle van kluismateriaal in de periode maart–juni. Hierbij werden 1662 kluisstukken geraadpleegd (2024: 1218). Daarnaast werden voor en door conservatoren veel aanvragen gedaan ten behoeve van onderwijs, tentoonstellingen en onderzoek.

In april 2025 is Topdesk vervangen door ServiceNow. Via beide systemen en via e-mail zijn in totaal 1724 vragen afgehandeld (2024: 1354). Het ging onder andere om vragen over bezoek, materiaalgebruik, onderzoek en digitaliseringsverzoeken. Er waren bovendien veel vragen aan de balie en via de telefoon. Er zijn van 226 objecten digitale opnamen gemaakt voor 128 aanvragers, zowel extern als intern.

Bezoekers archeologische depots

In 2025 zijn de depots 59 keer bezocht door conservatoren, stagiairs, fellows, externe onderzoekers en scholieren ten behoeve van publicaties, onderzoek en schouwen. De Collectiestudieruimte (CSR) is 35 keer gebruikt, voornamelijk door fellows, project-medewerkers en externe onderzoekers. Zij raadpleegden uiteenlopende objecten uit de archeologische collectie, waaronder papyri, menselijke resten en rolzegels.

Allard Pierson Artis Bibliotheek

In 2025 was de Artis Bibliotheek 70 dagen geopend en kwamen er 54 individuele bezoekers, voornamelijk studenten, onderzoekers en kunstenaars. Gezamenlijk raadpleegden zij ruim 160 boeken, zowel bijzonder historisch materiaal als naslagwerken uit de handbibliotheek.

De cijfers zijn in 2025 voor het eerst systematisch bijgehouden. Bezoekers die kwamen zonder materiaal te raadplegen, zijn niet meegeteld. Vanaf 2026 worden ze dat wel. Ook diegenen die de Artis Bibliotheek bezochten

voor schouwen, presentaties of gastcolleges zijn niet in deze cijfers opgenomen

Bezoekers IWO-depot

Het IWO-depot in Amsterdam Zuidoost, met onder andere de collecties Uitvoerende Kunsten en Universiteitsgeschiedenis, wordt bezocht door conservatoren, onderzoekers en studenten.

Voor de Theatercollecties zijn in het verslagjaar 144 depotbezoeken geregistreerd en 32 aanvragen gedaan voor raadpleging in de studiezaal.

5 PUBLIEK EN PROGRAMMERING

In 2025 stond de publieksprogrammering in het teken van verbinding, actualiteit en verdieping. Tentoonstellingen en presentaties belichtten de collecties op uiteenlopende manieren voor een breed en divers publiek, waarbij historische perspectieven werden verbonden met hedendaagse thema's.

De programmering sloot aan bij maatschappelijke ontwikkelingen, zoals de viering van 750 jaar Amsterdam, de toenemende aandacht voor klimaat en biodiversiteit en het groeiende bewustzijn rond koloniale geschiedenis en slavernij. Tegelijk bleef er ruimte voor reflectie op de eigen collecties en hun betekenis, bijvoorbeeld bij het jubileum van 100 jaar Theatercollectie. Met een afwisseling van grote tentoonstellingen, kleinschalige presentaties en verdiepende publieksactiviteiten wist het AP zowel nieuwe bezoekers te bereiken als bestaande doelgroepen nader bij het museum te betrekken. De werkdruk en beperkte capaciteit hebben ons wel gedwongen keuzes te maken in 2025. Bovendien hebben we ook aandacht gegeven aan de voorbereiding van presentaties die in vorm en inhoud, ook blijvend een toevoeging zouden geven aan onze meer permanente presentatie. Deze presentaties zullen vanaf 2026 te zien zijn.

5.1 TENTOONSTELLINGEN EN PRESENTATIES

30 AUGUSTUS 2024 – 26 JANUARI 2025

De roep van de o'o. Natuur onder druk

Deze tentoonstelling, die net nog doorliep in 2025, liet zien hoe de natuur – in de breedste zin des woords – vanaf de zestiende eeuw door West-Europeanen werd onderzocht en verbeeld, en vanuit welke motieven en waarden. Leergierigheid en bewondering gingen hand in hand met bejaging, uitputting en vernietiging van leefomgevingen. De geschiedenis van de

relatie mens-natuur was leidend in de succesvolle presentatie. Daarnaast konden bezoekers genieten van prachtige tekeningen, boeken en prenten uit de collectie van de Allard Pierson Artis Bibliotheek, waaraan sinds 2007 geen tentoonstelling meer was gewijd.

Hedendaagse kunstenaars als de Nederlandse Milah van Zuilen (1998), Damien Hirst (Verenigd Koninkrijk, 1965) en Mark Dion (Verenigde Staten, 1961) reflecteerden met hun werken op deze thematiek. Het AP werkte samen met het Instituut voor Biodiversiteit en Ecosysteem Dynamica (IBED), een van de tien onderzoeksinstituten van de Faculteit der Natuurwetenschappen, Wiskunde en Informatica aan de UvA, het Klimaatmuseum (UvA) en het Wereld Natuur Fonds. De audiotour werd verzorgd door de bioloog en bekende (tv- en radio)presentator Auke-Florian Hiemstra. Een uitgebreide programmering die ook doorliep tot en met januari 2025, bood ruimte voor discussie en alternatieve perspectieven op de hedendaagse klimaatcrisis. Bij de tentoonstelling verscheen het rijk geïllustreerde boek *Verhalen van de natuur* (Lannoo) met stukken van diverse auteurs onder redactie van Hans Mulder, en het tweede deel van het boek *De ontdekking van de natuur*, geheel van Mulders hand.

De tentoonstelling werd door Mulder en Myriam van der Hoek gemaakt in samenwerking met een team van kenners. De vormgevers waren Avenue & Plume (Eddy van der Laan en Vera Selhorst). Zie voor meer informatie het Jaarverslag 2024.

15 NOVEMBER 2024 – 2 MAART 2025

Publiek in beeld. Martin Monnickendam (1874–1943)

In 2024 startte het AP de viering van de 100 jaar Theatercollectie met een tentoonstelling over het Amsterdamse theaterpubliek rond 1900. Wie waren de mensen die zo'n honderd

Hortus Medicus

Het Allard Pierson startte met het terugbrengen en herinterpreteren van de Hortus Medicus (1664-1682) in het hart van het Universiteitskwartier in de Amsterdamse binnenstad. De Hortus Medicus was een educatieve medische tuin verbonden aan het toenmalige Nieuwe Nonnenklooster, het Binnengasthuis en het zeventiende-eeuwse Amsterdam. De exacte ligging van de historische tuin is niet precies vast te stellen, maar archeologisch onderzoek (2023) en onderzoek van geschriften, kaarten en afbeeldingen duiden erop dat de historische medicinale tuin op het Amsterdamse Binnengasthuisterrein heeft gelegen dichtbij de binnenplaats van het Allard Pierson en de nieuwe Bibliotheek UvA/HvA. Het Allard Pierson wil de tuin terugbrengen in het Gasthuishof (800 m2).

Relatie met onderwijs en educatie

De oorspronkelijke functie van de Hortus Medicus was educatief, je kon er leren over geneeskrachtige kruiden en planten en ook over natuurhistorische kennis en tuinaanlegvormen. Deze geschiedenis heeft een directe relatie met de huidige universitaire

plek en de inhoud van de collecties van het AP; de verzamelingen die voortkomen uit de bibliotheken en archieven van de 16e eeuwse Amsterdamse Stadsbibliotheek, waaronder de bibliotheken van Artis en de Hortus, de medische en gastronomische collecties.

Samenwerking UvA

Dit project past in de gebiedsontwikkeling van de Gemeente Amsterdam en de Universiteit van Amsterdam om de educatieve functie te versterken, groen terug te brengen in de binnenstad en het Amsterdamse centrum voor bewoners weer aantrekkelijk en bewoonbaar te maken met rust, groen en ruimte. De tuin wordt ontwikkeld en uitgevoerd in nauwe samenwerking met verschillende afdelingen van de UvA; de medewerkers van facilitaire dienst en de afdeling vastgoed UvA, AP conservatoren en wetenschappers van de UvA. Naast onderzoekers en studenten zijn buurtbewoners en buurtbedrijven belangrijke stakeholders. We kijken ernaar uit de tuin in de lente van 2027 te openen voor publiek.

Sfeerimpressies 'tuin als schatkamer'

copijn

Gasthuishof Hortus Medicus

Ontwerpen
gemaakt
door ontwerp-
bureau Copijn.

jaar geleden in de schouwburg zaten? De schilderijen van Martin Monnickendam, door tijdgenoten wel ‘de schouwburgschilder’ genoemd, geven een inkijkje in de loges en balkons van de Amsterdamse theaters uit de vroege twintigste eeuw. Op de schilderijen van Monnickendam zien we de mensen die daar zaten in volle glorie. Het Amsterdamse culturele leven van begin twintigste eeuw was bruisend, aan theaters was geen gebrek. Theater Carré was net geopend en ook in het Paleis voor de Volksvlijt waren voorstellingen te bezoeken. Naar Theater Frascati ging je voor operette en revue, voor serieuzer toneel kon je terecht in de Stadsschouwburg. De werken waren tot maart 2025 te zien in *Publiek in beeld. Martin Monnickendam (1874–1943)*. Deze tentoonstelling werd samengesteld door Hans van Keulen (conservator Uitvoerende Kunsten Allard Pierson) en Rob van der Zalm (universitair docent theaterwetenschap aan de UvA) en vormgegeven door Studio Berry Slok. Verzamelaar Ruud van Helden stond vele werken af en maakte het boek *Hommage aan Martin Monnickendam*, tijdens de tentoonstelling in de winkel verkrijgbaar. Zie voor meer informatie het Jaarverslag 2024.

11 APRIL – 7 SEPTEMBER 2025

Amsterdam eet. Een geschiedenis in gerechten

In 2025 vierde Amsterdam zijn 750-jarig bestaan als stad. Het AP droeg daaraan bij met een zinnenprikkelende tentoonstelling over koken en eten in Amsterdam. In een reis door de geschiedenis ontdekte je wat er zoal op de borden van Amsterdammers lag. Kookboeken, menukaarten, archeologische vondsten, handschriften en andere bronnen boden inzicht in de culinaire tradities van de stad tot op de dag van vandaag. Het blijkt dat de inwoners van Amsterdam altijd een ‘nieuwsgierige maag’ hadden.

In de tentoonstelling over Amsterdamse eetcultuur stonden de gerechten centraal. Te beginnen met haring, die in de middeleeuwen bij arm en rijk op het menu stond, zelfs bij het ontbijt. Het laatste gerecht was nasi goreng, symbool voor de diversiteit in keukens in de naoorlogse stad. Andere voorbeelden waren: de oesterpastei, met exclusieve specerijen die

Affiche Amsterdam eet. Vormgegeven door Thonik Amsterdam.

ook een rol speelden in de gezondheidsleer; de oliebol, al populair in de zeventiende eeuw; biefstuk, favoriet in Amsterdamse restaurants; het bekende Amsterdamse zuur, onlosmakelijk verbonden met de Joodse gemeenschap in Amsterdam; en het broodje kroket, dat in de jaren veertig door de bakkerijen Febo en Van Dobben werd geïntroduceerd. Bij elk gerecht stond een kookboek uit de AP-collectie in de schijnwerpers, aangevuld met andere kookboeken, objecten en recepten. Er waren topstukken bij, zoals het enig bekende exemplaar van het oudste kookboek van Amsterdam uit 1617 en een uniek Portugees-Joods receptmanuscript van rond 1800. De tentoonstelling liet niet alleen zien wát er gegeten werd, maar ook door wie, wanneer en waar door middel van diverse objecten. Op oude kaarten zijn markten en eetgelegenheden te zien door de tijd heen. In de achttiende eeuw kwamen veel invloeden uit Frankrijk, een eeuw later verschenen er chique restaurants naar Parijs' voorbeeld. Verschillende migrantenkeukens deden hun intrede en broodjeswinkels en snackbars gingen het straatbeeld bepalen. Steeds weer zijn er

Tentoonstelling *Amsterdam eet*

nieuwe etenswaren die iconisch worden voor Amsterdam.

De tentoonstelling bood ook een blik op de rol van voeding en eten in de huidige stad én op de uitdagingen in de toekomst. Bij diverse gerechten en thema's waren hedendaagse Amsterdamse chefs of experts uitgenodigd om een toelichting te geven vanuit hun vakgebied. Bezoekers troffen mensen als Wim de Beer en Jos Timmer van restaurant De Kas, culinair journalist Hiske Versprille, foodreviewer Nana Asare (Connecting Flavors) en foodblogger Jurino Ignacio (Superdushichef). Zij deelden hun expertise over trends als seizoensgebonden eten en uitwisseling van recepten.

Samen met acht afgevaardigden uit alle Amsterdamse stadsdelen ontwikkelde het AP een presentatie over de diversiteit aan eetculturen in de stad, met participatie als uitgangspunt. Het resultaat was een bont tafelkleed, begeleid door beeldend kunstenaar Malou Sumah (zie verder pagina 57).

Amsterdam eet. Een geschiedenis in gerechten werd samengesteld door voedselhistoricus Charlotte Kleyn en Martha Bakker (Duinzand museale projecten) en vormgegeven door

Synergique. Bruiklenen kwamen onder meer van Amsterdam Museum, Dordrechts Museum, Museum & Archeologie van de Gemeente Amsterdam én FEBO. De tentoonstelling is mede mogelijk gemaakt door Zadelhoff Cultuurfonds, VSBfonds, Amsterdams Fonds voor de Kunst en Cultuurfonds.

16 NOVEMBER 2025 – 1 NOVEMBER 2026

Van Glas, gemaakt in de oudheid

In de tentoonstelling *Van Glas, gemaakt in de oudheid* maak je kennis met ruim 200 glazen voorwerpen uit de archeologielcollectie van het AP. De tentoonstelling vertelt de geschiedenis van het oudste glas, de technieken die ze gebruikten, en hoe die technieken zich ontwikkelden en nog steeds worden gebruikt. Ook belicht de tentoonstelling de onderzoekstechnieken voor oud glas. De afgelopen jaren zijn de nieuwste onderzoeksmethoden ingezet om de technische aspecten van glas uit de oudheid te doorgronden, zoals röntgentechniek. Voor de tentoonstelling zijn verschillende objecten onderzocht, in samenwerking met de TU Delft. Met gebruik van een kernreactor en röntgentechnieken. Daarnaast vond in het AP bijzonder onderzoek plaats met fotografie in een speciale koepel met 64

ingebouwde LED-lampjes, ontwikkeld door een van onze fellows. De minuscule productie-sporen die aan het licht kwamen, boden antwoorden op verschillende technische vragen.

Ook wordt de ontwikkeling getoond van de technieken van glasproductie. De vroegste verhalen over het maken van glas stammen al uit de vijftiende eeuw voor Christus, toen in Egypte om een kern van klei half gesmolten glasdraden van verschillende kleuren werden gewonden, een techniek die eeuwenlang werd toegepast voor het maken van flesjes. In de tweede eeuw voor Christus deden gegoten en gepolijste kommen hun intrede. Deze werden gemaakt door een plaat heet glas over een bolle opstaande vorm te plaatsen en de zwaartekracht zijn werk te laten doen. De mal of vorm kon vaker worden gebruikt, de eerste stap naar massaproductie. Vooral in de Romeinse tijd was glas niet weg te denken uit het dagelijks leven, ongeveer zoals plastic in de huidige tijd. Wijn en olijfolie werden in grote flessen bewaard, lekker geurende olie in flacons. Er waren allerlei soorten drinkglazen, en prachtige figuren van glas sierden deurposten en meubels.

Halverwege de eerste eeuw voor Christus is de techniek van het glasblazen ontdekt, waarschijnlijk bij toeval. De eerste geblazen flesjes hadden een simpele vorm die leek op een reageerbuis met een soort ballon aan de dichte kant. Al snel wisten de glasblazers prachtige kannen, flessen, bekers en kommen te blazen. Een volgende stap na de ontdekking van het glasblazen, was het gebruik van een vorm of mal. Zo is bijvoorbeeld een flesje in de vorm van een dadel in de tentoonstelling te zien. Van een echte dadel werd een mal gemaakt waar het glas in geblazen kon worden. In aanvulling op de antieke voorwerpen van glas zijn er werken van twee hedendaagse kunstenaars te zien: Bert Frijns (1953) en Emmy van der Grift (1998) lieten zich inspireren door glasmakers uit de oudheid. Frijns laat glasplaten smelten in een ronde mal. Door het gewicht zakt het glas uit tot een kom- of vaasvorm. Hij werkt in een traditie die al in de tweede eeuw voor Christus begon in Zuid-Syrië. Van de Grift heeft samen met meester-

Glaswerk van Emmy van der Grift, 2025, gemaakt in samenwerking met Glasmuseum Leerdam. Gebaseerd op de antieke glascollectie van het Allard Pierson. Deel van de tentoonstelling *Van Glas, gemaakt in de oudheid*.

glasblazer Gert Bullée werken gemaakt in de glasblazerij van het Nationaal Glasmuseum Leerdam, met de oudheid als inspiratiebron. Ze worden gekenschetst met de woorden: water, vuur, handwerk, zand en lucht; een eerbetoon aan de ambachtslieden uit de oudheid.

Van Glas staat nog tot november 2026. Bij de tentoonstelling werd een collectiecatalogus uitgegeven door WBOOKS. René van Beek was curator van de tentoonstelling en samensteller van het boek. Het ontwerp van de tentoonstelling was van de hand van Studio Inamatt, de grafische laag door HallerBrun.

De publicatie werd onder andere ondersteund door Nico Bijnsdorp, glasliehebber, en het legaat van mevrouw C.L.M. Tombrock-Nieuwland. De audiotour werd gefinancierd door de Vereniging van Vrienden van het Allard Pierson.

30 OKTOBER 2025 – 6 APRIL 2026

Decor in drie bedrijven

In *Decor in drie bedrijven* over theatervormgeving in het museum, de huiskamer en het atelier, staat een van de pronkstukken in de collectie centraal, het Slingelandt-theater (1781).

Kunstenaar Arne Hendriks werkte wekelijks in de atelier presentatie aan zijn kopie van het Slingelandt theater als onderdeel van de tentoonstelling *Decor in drie bedrijven*.

De huiskamer, miniatuurtheater van Baron van Slingelandt

In 1781 liet Baron Hieronymus van Slingelandt (1762–1829) een verkleinde versie van de Amsterdamse Stadsschouwburg bouwen. Het theatertje stond als pronkstuk opgesteld in zijn huiskamer. Tijdens voorstellingen voor vrienden en familie werd gedemonstreerd hoe de mechaniek van het theater werkte. Het wisselen van decors in dit miniatuurtoneel werkt hetzelfde als in echte achttiende-eeuwse theaters. De fijn geschilderde coulissendecors zijn gemaakt door Pieter Barbiers II, die ook decors schilderde voor de echte schouwburg aan het Leidseplein. Voor *Decor in drie bedrijven* is het decor ‘de Grot’ in het miniatuurtheater geïnstalleerd. ‘De Gevangenis’ en ‘het Winterbos’ zijn in vitrines opgesteld.

Het atelier: inspiratie voor kunstenaars van nu
Het historische huiskamertoneel van Baron van Slingelandt inspireerde hedendaagse kunstenaars Arne Hendriks (1971) en Josef Zappe tot het maken van een replica. Met de technische werking van het kamertoneel

beginnen ze een gesprek over hoe mensen omgaan met het landschap. Hendriks is gedurende de looptijd regelmatig aanwezig in de tentoonstelling, als in een open atelier. Bezoekers mogen op dagen dat hij er is de replica bedienen en zo de techniek achter de transformatie van de scènes onderzoeken.

Het museum: Stedelijk Museum 1922

De realistisch geschilderde decors zoals getoond in het Slingelandt-toneel, waren tot 1900 de norm. Daarna deed de moderne scenografie zijn intrede. In 1922 organiseerde het Stedelijk Museum Amsterdam een grote internationale tentoonstelling over theatervormgeving met onder meer werk van Hendrik Berlage (1856–1934), Henry van der Velde (1863–1957) en Serge Diaghilev (1872–1929). In dit derde ‘bedrijf’ toont het AP een virtuele reconstructie van deze baanbrekende tentoonstelling, opgezet met het 4D Research Lab van de UvA en een kleine selectie uit de origineel tentoongestelde voorwerpen.

Not My Soul

21 november 2025 – 24 mei 2026: *Not My Soul*, over slavernij, wet en vrijheid

In de context van de 50 jarige viering van de onafhankelijkheid van Suriname organiseerde wij een speciale expositie samen met het Nationaal Slavernij Museum.

Centraal in de tentoonstelling *Not My Soul* staan verhalen van ontelbare slaafgemaakten in de oudheid en in Suriname.

Onderzocht worden vragen als: wat is de invloed van het Romeins recht op de manier waarop de slavernij later in Suriname werd georganiseerd? Hoe leefden slaafgemaakte mensen in beide periodes, en hoe zochten ze naar vrijheid?

In samenwerking met het Nationaal Slavernijmuseum werpt het AP een nieuw licht op objecten uit de archeologische en Surinamica-collecties. Voorwerpen waarvan de verhalen vaak zijn verteld vanuit het perspectief van degenen die beschikten over rijkdom en macht en anderen konden overheersen. Hierdoor bleef een werkelijkheid verborgen van ontmenselijking, uitbuiting en gedwongen arbeid van ontelbare slaafgemaakten. Deze tentoonstelling stelt hun verhalen op de voorgrond. Zij waren mensen die ondanks alles hun menselijkheid behielden, in hun werk, creativiteit, zorg, taal, liefde en verzet.

De expositie toont ook dat vrijwel alle archeologische voorwerpen zijn geproduceerd door slaafgemaakten. Het marmer voor standbeelden en het metaal van de munten werd door slaafgemaakte mijnwerkers gehouwen en gewonnen. De aardewerken potten, bekertjes en borden zijn vervaardigd in werkplaatsen waar voornamelijk slaafgemaakten werkten. Veel van de geleverde diensten en ambachten vereisten opleiding, kennis en bekwaamheid. Zo werd het beroep van arts in de Romeinse tijd door onvrije mensen uitgeoefend, en zij waren het ook die de medische instrumenten maakten en boeken met de hand kopieerden. De werking van het antieke slavernijstelsel wordt geïllustreerd met onder andere papyrusfragmenten. Een voorbeeld betreft de 'transactie' van de 22-jarige Alexandra, die voor de tweede maal in haar leven werd verkocht.

De voorwerpen uit de collectie Surinamica geven het slavernijstelsel in Suriname vooral weer door de bril van de koloniale bestuurders, kaartenmakers en onderzoekers. Onder meer zijn reisverslagen en vrijlatingsbrieven (manumissie) te zien, en plakkaatboeken waarmee lokale regels en wetten werden verkondigd. Uit de documenten blijkt dat de wetgeving rond

Programma bij opening van de tentoonstelling *Not My Soul* met John Leerdam, directeur Nationaal Slavernij Museum en Els van der Plas, directeur Allard Pierson over de ontwikkeling van het Nationaal Slavernij Museum.

slavernij de Romeinse tijd als voorbeeld had. Hoewel slavernij historisch gezien niet altijd gebaseerd was op etniciteit, werd huidskleur tijdens de trans-Atlantische slavernij bepalend. Gekleurde huid werd verbonden aan rechteloosheid en onderwerping, terwijl wit samenviel met vrijheid en burgerrechten.

Maar er zijn ook verschillende stukken waaruit is op te maken hoe slaafgemaakten in Suriname enige vorm van vrijheid vonden. Zo blijkt uit woordenboeken en vastgelegde dialogen dat witte onderdrukkers moeilijk grip kregen op de door slaafgemaakten ontwikkelde taal. Nieuw gezochte vormen van verwantschap zijn beschreven. Trouwen was verboden tijdens de Romeinse tijd en in Suriname.

In de tentoonstelling speelt hedendaagse kunst een belangrijke rol. Zo geeft *Fugitives* (2024) van de Zuid-Afrikaanse Kathryn Smith (1975) en Pearl Mamathuba slaafgemaakten een gezicht. De makers baseerden zich op ooggetuigenverslagen in negentiende-eeuwse kranten, bedoeld om mensen op te sporen die als eigendom werden beschouwd. Er zijn ook werken te zien van Sarojini Lewis (Nederland/India 1984) en Liara Barussi (Verenigd Koninkrijk). *Making Memories in front of Memories* (2023) van René Tavares (São Tomé en Príncipe, 1983) is het laatste werk in de tentoonstelling. Afgebeeld is een zwarte familie die poseert voor een schilderij van een katoenplantage. De plantage roept het koloniale verleden op maar de familie kijkt niet achterom. Het werk laat zien hoe het verleden altijd aanwezig is, maar dat nieuwe generaties zich er met kracht en waardigheid toe verhouden.

De audiotour bij *Not My Soul* is ingesproken door Gerda Havertong en Maurice Lede. Daarnaast zijn er interviews te zien met nazaten van slaafgemaakten, wetenschappers en kunstenaars. Er zijn bruiklenen van

Eerste zaal van de tentoonstelling *Not My Soul* met het werk *Fugitives* (2024) van Kathryn Smith en Pearl Mamathub en de tekst *Yu No Man Broko Mi*, oftewel 'Je kan me niet breken' in het Sranantongo. Deze zin is een quote uit het nummer *Birth of a new age* van Jeangu Macrooy.

onder meer het Rijksmuseum van Oudheden en de Schuiting Collectie.

De tentoonstelling zal na afloop worden gepresenteerd op andere locaties in Suriname en het Caribisch gebied. Het onderzoek voor de tentoonstelling dient ook als voorbereiding op wijzigingen in de vaste AP-presentatie en voor het Nationaal Slavernijmuseum. De expositie is nog te zien tot eind mei 2026.

Concept, samenstelling en tentoonstellingsteksten door conservator Surinamica Isabelle Best, hoofd programmering Nationaal Slavernijmuseum Peggy Brandon, conservator archeologie Laurien de Gelder, expert slavernij en archeologie Eva Mol, stagiair Lana Renfrum en UvA-stagiaires Ella Campbell en Katerina Kalakidi. Het ruimtelijk ontwerp is van Studio Harm Rensink, het grafisch ontwerp van HOAX Amsterdam. Grafisch ontwerp campagnebeeld: Tyron Winter.

Een bezoeker bekijkt een vitrine in de tentoonstelling *Not my Soul. Over slavernij, wet en vrijheid*.

Samenstelling door eindredacteur Podiumkunst.net Milco Feijnenbuik en Lisa Lucassen, Peter Eversmann en universitair docent Rob van der Zalm in samenwerking met studenten van het Instituut van Theaterwetenschappen. Studio Berry Slok tekende voor het ontwerp. De tentoonstelling is mede mogelijk gemaakt door VandenEnde Foundation, Gravin van Bylandt Stichting, Stichting Melanie, Stichting Kramer Lems en Fonds Podiumkunsten.

12 DECEMBER 2025 – MEI 2026

Milly Scott in APStudio

In samenwerking met het Nederlands Jazz Archief (NJA) opende op 13 december een tentoonstelling in APStudio over Milly Scott (1933), een *'forgotten treasure of Dutch Jazz'*, uitgelicht met foto's, tekst en muziek. De in Den Helder geboren zangeres met Surinaamse roots werkte met alle bekende Nederlandse jazzcombo's en orkesten: The Diamond Five, het Metropole Orkest, de bigband van Boy Edgar, het Orkest Ruud Bos en de Dutch Swing College Band. In 1966 nam ze als eerste zwarte artiest ooit vanuit Nederland deel aan het Eurovisie Songfestival met

het lied *Fernando en Filippo*. De jazz- en blueszangeres Milly Scott werd veel bekender als zangeres van Nederlandstalige liedjes. Het NJA heeft in 2025 een allereerste verzamelalbum *Trouble In Mind* uitgegeven met daarop een ruime selectie van Scotts jazzopnamen uit de periode 1962–1966.

Het Verhalenkabinet

Het Verhalenkabinet, een plek voor presentatie en reflectie in het AP, toonde in 2025 twee compacte, inhoudelijk rijke presentaties met telkens één object, persoon of verhaal uit de collectie in de schijnwerpers. Vanuit een specifiek perspectief wordt ingezoomd op de collectie, met ruimte voor verdieping, nieuwe interpretaties en het belichten van minder zichtbare verhalen.

Tot en met 24 februari 2025 was er de presentatie *Betje Wolff en Aagje Deken. Een schrijversduo in de achttiende eeuw*. Aan de hand van objecten uit de collectie werd hun betekenis voor de Nederlandse literatuur en hun samenwerking als vrouwelijke auteurs belicht. Conservator was Gwendolyn Verbraak, in samenwerking met emeritus hoogleraar Nederlandse letterkunde en auteur van de biografie van Betje

Wolff, Marita Mathijssen.

Van 24 februari 2025 tot en met 12 januari 2026 was de presentatie *Onzichtbare bladzijden: de Surinamica-collectie en de stem van Sapali* te zien.

Vanuit een hedendaags en meerstemmig perspectief wordt gekeken naar de Surinamica-collectie, met aandacht voor verhalen en stemmen die in de archieven vaak ondervertegenwoordigd en onderbelicht zijn. In samenwerking met Susi en Simba Mosis werd een verbinding gelegd tussen historisch materiaal en levende verhalen uit de gemeenschap. Conservator was Isabelle Best in samenwerking met Susi en Simba Mosis.

Beide presentaties werden voorzien van visuals door Renger. De grafische vormgeving was van Miriam Schlick (extraBlond).

5.2 PODCASTS EN RADIO

Ook in 2025 werkte het AP mee aan verschillende podcasts en radioprogramma's waarin collecties, makers, cultuur en wetenschap op toegankelijke wijze onder de aandacht werden gebracht. Ze bereiken een breed publiek en bieden verdieping bij thema's die ook prominent zijn bij tentoonstellingen, onderzoek en programmering.

Kelder & Co en de Jortcast

Vanuit het AP wordt elke zaterdag het wetenschappelijk radioprogramma Dokter Kelder & Co uitgezonden dat tussen 13:00 en 14:00 uur te horen is op radio 1. Elke uitzending komt er veel publiek op af dat de uitzending live kan bijwonen. Daarna volgt de opname van de podcast, de Jortcast, ook met publiek, waar honderdduizenden mensen naar luisteren. Jort Kelder start elke show met de opmerking dat het vanuit het Allard Pierson wordt uitgezonden. UvA hoogleraren en/of promovendi schuiven vaak aan bij het programma.

Wie Wat Bewaart

Wie Wat Bewaart is een maandelijkse podcast (en radioprogramma) van AmsterdamFM, geproduceerd in samenwerking met het AP en gepresenteerd door Jeroen de Vries. Het

programma belicht de Amsterdamse museale wereld, tentoonstellingen en erfgoed, met bijdragen van conservatoren, kunstenaars en andere betrokkenen. Ingegaan wordt op de betekenis van erfgoed en de waarde van bewaren in het heden. In 2025 werd het vierde seizoen afgerond.

Sterrenstof

De talkshowpodcast *Sterrenstof* over ruimtevaart en de kosmos vierde in 2025 zijn vijftigste jubileumaflevering met een live opname en videoregistratie in het AP. De podcast heeft een grote en trouwe fanbase en ontvangt regelmatig prominente gasten, onder wie wetenschapsjournalisten Anna Gimbrère en Govert Schilling, astronaut André Kuipers, oud-projectleider ISS Philippe Schoonejans en AP-conservator Ben van den Bercken. De maandelijkse opnames vinden plaats in de AP Studio en sluiten regelmatig aan bij onderwerpen uit de AP- en UvA-programmering.

Voor ik vergeet

In *Voor ik vergeet* spreekt Bintou Kourouma met makers over het vernieuwen en voortzetten van kunstvormen en subculturen. Het programma verkent het veranderende kunstlandschap en thema's als zelfexpressie, cultureel erfgoed en identiteit. In 2026 start het tweede seizoen.

Opus

Opus is een muziekprogramma waarin Nora van der Winden gesprekken voert met makers over de betekenis van muziek en het creatieve proces. Het biedt verdieping in de muziekpraktijk en wordt verrijkt met toepasselijke muziekfragmenten. In 2026 gaat het derde opnamejaar van start.

Adèle Bloemendaal

Theatermaker Elfie Tromp maakte in 2025 een vierdelige podcastserie over het leven en werk van Adèle Bloemendaal, geïnspireerd op de mede door het AP geproduceerde podcast *De Rob Toubert Sound*. Voor de serie werd gebruikgemaakt van het theaterarchief van het AP.

5.3 ACTIVITEITEN

Het AP organiseert door het jaar verschillende activiteiten om de collecties onder de aandacht te brengen, verschillende doelgroepen te betrekken bij het instituut en vanuit actuele thema's verhalen te vertellen met onze collecties, wat verleden en heden aan elkaar verbindt. Hieronder een selectie van activiteiten in 2025.

27 EN 28 FEBRUARI

Het Archief Speculatief

Op 28 februari 2025 bestond de Theatercollectie 100 jaar. Om dit te vieren werd in samenwerking met de UvA-vakgroep Theaterwetenschap en Stichting TiN (Theater in Nederland) het symposium *Het Archief Speculatief: verleden en heden van de Theatercollectie* georganiseerd op 27 en 28 februari 2025. Het symposium richtte zich op het belang van archiveren voor de toekomst van het theater, en op de vraag hoe we ons erfgoed kunnen bewaren, uitbreiden en herinterpreteren. Het symposium werd geopend met presentaties van theaterwetenschappers meLê Yamomo en Ricarda Franzen (beiden UvA) en Mark Fleishman (University of Cape Town). Als afsluiter van de dag was er een theatervoorstelling van Collectief BLAUWDRUK over de relevantie van theaterarchieven. De dag erna lag de nadruk op de speculatieve perspectieven van onderzoekers, theatermakers, dramaturgen en andere professionals uit de cultuursector. Deelnemers leverden hun bijdragen in verschillende vormen, van artistieke interventies tot performances en manifesten. Het tweedaagse symposium werd afgesloten met de opening van de tentoonstelling *Decor in drie bedrijven* (zie pagina 41).

Doelgroepen: theaterprofessionals en geïnteresseerden

Aantal aanwezigen: symposium 85, opening 185 aanwezigen

28 MAART

Jansoniuslezing

Op 28 maart werd de jaarlijkse Jansoniuslezing georganiseerd in de Singelkerk. De spreker was Mario Cams, hoofddocent aan het

departement Chinese Studies van de KU Leuven. Zijn onderzoek bevindt zich op het kruispunt van wetenschapsgeschiedenis, cartografie en de Ming- en Qingperiodes in wat we vandaag China noemen (14de – 19de eeuw). De lezing focuste op de zeventiende-eeuwse ontmoeting tussen Oost-Aziatische en Europese kaarten. Kaarten die in de zeventiende eeuw geproduceerd werden door Europese missionarissen in China, vervulden een belangrijke rol in de geschiedenis van de cartografie. Jezuïeten zouden eenzijdig vanuit Europa 'wetenschappelijke' cartografie binnengebracht hebben in Azië. Cams draaide de vraag om en keek naar hoe de Chinese cartografie Europese kaarten heeft verrijkt. Doelgroepen: cartografieprofessionals, Vrienden van het Allard Pierson en geïnteresseerden

Aantal aanwezigen: 100

3 APRIL EN 8 MEI

Publiekslezingen fellows Allard Pierson

Op 3 april en 8 mei waren er publiekslezingen door de fellows die bij het AP onderzoek verrichten, namelijk:

- *Christos Tsirogiannis, Herkomstonderzoek naar illegale handel – 3 april*

Het lopende herkomstonderzoek naar onze archeologische collecties heeft aangetoond dat een aantal oudheden in verband kan worden gebracht met internationale kunsthandelaren die zijn veroordeeld voor of verdacht van illegale handel in cultureel erfgoed. Tijdens zijn AP fellowship ging Tsirogiannis voor een selectie van deze objecten na of ze wellicht voorkomen in archieven die in beslag zijn genomen bij verschillende handelaren in illegale oudheden. In deze lezing kreeg het publiek een inkijkje in de internationale illegale markt in oudheden, en herkomstonderzoek misstanden kan openbaren. (Zie ook paragraaf 4.3)

Doelgroepen: archeologen, herkomstexperts, geïnteresseerden

Aantal aanwezigen: 40

- *Chris Huebner: Stemmen die raken – 8 mei*

Doopsgezinden in de zeventiende eeuw waren

Groepsfoto participanten symposium *Motherhood and Unfreedom in the Islamicate world 700-1000*, Juni 2025, Allard Pierson

gefascineerd door de werking van taal. Als dichters, predikanten, vertalers, schrijvers, theoretici en uitgevers waren ze geïnteresseerd in hoe woorden werken (of juist niet werken), en in de kunst van het gebruik van de stem. Tijdens zijn AP fellowship in de Doopsgezinde Bibliotheek heeft Chris Huebner deze aandacht voor de kracht van woorden verkend. Hij heeft onderzocht hoezeer de gemeenschap afhankelijk was van communicatie, en hoe religie probeert relationele banden van intimiteit te bevorderen, met de wereld, met anderen en met God. (Zie verder paragraaf 4.3)

Doelgroepen: leden van de doopsgezinde gemeenschap, experts religiewetenschappen, geïnteresseerden

Aantal aanwezigen: 40

10 APRIL – 22 MEI

Cursusreeks Historische Cartografie in vogelvlucht

Zeven weken lang was er op de donderdag een cursusmiddag waarin telkens een ander aspect van historische cartografie werd behandeld. De cursisten leerden over de technieken waarmee kaarten werden gemaakt en de context waarin dit gebeurde. Verschillende cartografen uit de zestiende eeuw kwamen voorbij, onder wie Jacob van Deventer, Abraham Ortelius en Gerard Mercator. Ook werd ingegaan op het in kaart brengen van Nederland door de eeuwen heen, de geschiedenis van de atlas en Amsterdam in plattegronden.

Doelgroepen: cartografische professionals, historici, geïnteresseerden

Aantal aanwezigen: 20

4 JUNI

Motherhood and unfreedom in the Islamicate world

Workshop en symposium over het thema *Motherhood and Unfreedom in the Islamicate World* met verschillende lezingen van Jelle Bruning, Peter Webb, Alasdair Grant, Zahra Azhar, Reem al Rudainy, Wafya Hamouda, Justin Pigott en Petra Sijpesteijn. Het onderwerp van de dag was de wisselwerking tussen slavernij en gender die de geschiedenis van de vroege islam heeft gevormd. Deze workshop werd georganiseerd door dr. Zahra Azhar en dr. Leone Pecorini-Goodall, met steun van de Juynboll Foundation en de Society for the Medieval Mediterranean, partners zoals UvA, AP, het Nationaal Slavernij Museum en het ERC Horizon Starting Grant Project *Embodied Imamate: Mapping the Development of the Early Shi'i Community 700–900 CE (ImBod)* onder leiding van dr. Edmund Hayes.

Doelgroepen: erfgoedprofessionals, historici, PHD/master/bachelor studenten, academici

Aantal aanwezigen: 23

24 JUNI

Verzet met woord, dans en klank

Op 24 juni organiseerde het AP het middagprogramma *Verzet met woord, dans en klank* in het kader van het NWO Social Impact Project over Caribische literatuur. Met het publiek werd verkend hoe Engelstalige Caribische literatuur én andere verhaal-

vormen zoals muziek, orale tradities en dans bijdragen aan herdenking en herinterpretatie van het Nederlandse koloniale verleden. Het programma bestond uit een live performance op de apintidrum (traditioneel instrument van de Marrons in Suriname), een lezing door literatuurwetenschapper en de-koloniaal onderzoeker Thalia Ostendorf en een interactieve dansworkshop van urbandanser Rohiet Tjon Poen Gie, die diverse vormen van verzet samenbracht. Afsluitend was er een reflectie door de auteurs Susi en Simba Mosis van de publicatie *Hidden Pages*, over de geschiedenis van de Okanisi Marrongemeenschap, waarvan Susi en Simba deel uitmaken.

Doelgroepen: academische gemeenschap geïnteresseerd in dekoloniale geschiedenis, erfgoedprofessionals
Aantal aanwezigen: 20

25 AUGUSTUS – 5 SEPTEMBER

Summer School en Frederik Muller-lezing door Marita Mathijssen

De *Summer School History of the Book* vond plaats van 25 augustus tot 5 september 2025. Het leertraject telde drie cursussen en vier workshops. Die laatste hadden twee thema's: de Doopsgezinde collecties en dekolonisatie van erfgoed. Dit jaar waren er drie Engelstalige cursussen over de geschiedenis van het boek en de materialiteit van oude boeken. Ze werden aangeboden voor verschillende expertlevels en trokken vele boekprofessionals, zoals conservatoren, catalografen, onderzoekers en boekhandelaars, die behoefte hebben aan gespecialiseerde cursussen. Het grote aantal inschrijvingen bevestigt dat deze doelgroep bekender raakt met het AP als aanbieder van deze cursussen.

Doelgroepen: Erfgoedprofessionals en geïnteresseerden in boekwetenschap en archiveren
Aantal deelnemers: 85

De afsluitende Frederik Muller-lezing werd gegeven door emeritus hoogleraar Nederlandse Letterkunde aan de UvA Marita Mathijssen. *Het geluk van behouden verleden* ging in op het belang van bij toeval bewaarde

documenten, van het archiveren van geschiedenis en het bestuderen ervan.

Doelgroepen: erfgoedprofessionals en geïnteresseerden in boekwetenschap en archiveren
Aantal aanwezigen: 130

28 AUGUSTUS

Introductieweek bachelorstudenten

Het AP was een van de vijf deelnemende musea aan *Night at the Museum*, waarbij bachelorstudenten tijdens hun Introductieweek kennis maakten met de stad, elkaar en musea. Tijdens de avondopenstelling waren er een *bedazzling workshop* georganiseerd vanuit broedplaats VOX-POP, waarbij studenten hun eigen poster met glittersteentjes konden maken, een silent disco en een tekenworkshop van MK24 op de gipsengalerij.

Doelgroepen: bachelorstudenten
Aantal deelnemers: 434

18 OKTOBER

Boekpresentatie Beelden van de Magiër

Het AP herbergt het Rijksdeel van de Bibliotheca Philosophica Hermetica (BPH), een unieke collectie van ongeveer 4400 zeldzame manuscripten en gedrukte werken die betrek-

Dr. Peter Forshaw met zijn 4-delige boek over de alchemist Heinrich Khunrath en zijn wereld: *The Mage's Images* dat gepresenteerd werd met een lezingenmiddag en een schouw in het Allard Pierson.

king hebben op de hermetische traditie tot 1900, verzameld door Joost Ritman. In 2024–2025 heeft Peter J. Forshaw een monumentale vierdelige studie gepubliceerd (Brill Academic Publishers, Leiden) over Heinrich Khunrath (1560–1605), een van de grote hermetische denkers. Ter gelegenheid van deze unieke publicatie besteedde het AP aandacht aan werken van Khunrath en geestverwanten uit het Rijksdeel van de BPH. Het middagprogramma bestond uit lezingen van prof. dr. Wouter Hanegraaff van het centrum voor de Geschiedenis van de Hermetische Filosofie aan de UvA. Onderzoeker Amber Rozenrichter, AP Vriendenfellow Ellen Hausner (Oxford University) en dr. Jennifer Rampling van Princeton University gaven voordrachten die ingingen op Khunraths invloed en uitleg. Forshaw, universitair hoofddocent Westerse Esoterie in de Vroegmoderne Tijd bij het Centrum voor de Geschiedenis van de Hermetische Filosofie aan de UvA (én auteur van het boek), sloot de middag af.

Doelgroepen: academici in hermetica, geïnteresseerden in hermetische filosofie

Aantal aanwezigen: 46

Bezoekers tijdens Museumnacht met het thema Theater, 1 november 2025 in de Gipsenzaal.

1 NOVEMBER

Museumnacht Amsterdam

Jaarlijks speelt zich in november de Museumnacht af. Dit jaar stond die in het teken van 100 jaar Theatercollecties. Conservatoren van de afdeling Uitvoerende Kunsten hielden een theaterpubquiz over de collecties en er was improvisatietheater met (oud-)studenten van de Amsterdamse Toneel en Kleinkunstacademie. Bij de vaste archeologische opstelling was er storytelling door de meestervertellers van Mezrab. Zij lieten zich inspireren door Griekse en Romeinse mythes en namen de bezoekers mee in deze eeuwenoude verhalen-tradities. Het atelier van kunstenaar Arne Hendriks was geopend voor een live demonstratie van zijn interpretatie op het Slingelandt-theater.

Beneden werd de Lounge omgetoverd tot een wereld van uitdaging en absurdisme, waarbij performers van Ninjin Agency de interactie met het publiek aangingen en hun een meeslepend diner voorschotelden. De pakken van de musical *Foxtrot* uit de kostuumcollectie dienden als inspiratiebron voor de kostuums van de performers. De hapjes werden verzorgd door cateringbedrijf Sabato.

In de Espresso-bar konden bezoekers hun eigen toneelmasker knutselen, geïnspireerd op maskers uit de Theatercollectie. In de APStudio konden bezoekers luisteren naar gedigitaliseerde muziek uit eigen collecties, en buiten voor de wachtenden in de rij verzorgde het Anton Pannekoek Instituut voor Sterrenkunde een telescoop om de sterrenhemel te aanschouwen. Het AP is erin geslaagd om ruim 2000 bezoekers te trekken met een focus op de inhoudelijke programmering.

Aantal aanwezigen: 2160

12 DECEMBER

Circuslezing

De jaarlijkse Circuslezing was een veelzijdig programma dat bezoekers meenam in de wervelende wereld van circus, film, kunst en actuele ontwikkelingen. Filmexpert Dick Gilsing liet zien hoe circus, variété en cinema al ruim een eeuw met elkaar verweven zijn. Van korte filmpjes met acrobaten uit de vroege bioscooptijd tot films met complexe circusver-

halen – het genre is net zo kleurrijk als het circus zelf. AP fellows Doina Kraal en Roger Cremers introduceerden de bezoeker in hun betoverende project *Funfair Tarot*, dat historische circus- en kermiscollecties heeft getransformeerd tot een mystiek tarotspel. Een unieke samenwerking tussen kunst en erfgoed, gebaseerd op het archief van het AP en de Tarot van Marseille, een van de oudste versies van de tarotkaartspellen, via Italië in Frankrijk geïntroduceerd rond 1500. Afsluitend gaf Rosa Boon een presentatie over vijftien jaar ontwikkeling van hedendaags circus in Nederland. Het circus vindt zichzelf steeds opnieuw uit: van de invloed van het dierenverbod tot de groei van circusopleidingen en festivals, waarin nieuwe vormen voortbouwen op een rijke circustraditie. Doelgroepen: circusliefhebbers, wetenschappers, studenten
Aantal aanwezigen: 70

18 DECEMBER

Bookmaking Uncovered – Just Enschedé Salon

Ieder jaar wordt de landelijke competitie *De Best Verzorgde Boeken* (BVB) georganiseerd. Het betreft een prijs waarin een vakjury en vanaf 2015 ook een studentenjury boeken van het voorgaande jaar beoordelen om te komen tot een selectie van 30–33. Gekeken wordt naar vormgeving, boekproductie en opdrachtgeverschap (uitgeverschap). De jurering vindt plaats bij het AP, waar ook de collectie van BVB is gehuisvest. Naar aanleiding hiervan wordt jaarlijks een boekensalon bij het AP georganiseerd. Bij boekverzorging – en bij BVB – gaat het om de samenwerking tussen uitgever, ontwerper en producerenden. Als dat goed gaat, kan het leiden tot bijzondere boeken en soms (technische) innovaties. De Salon verbindt hedendaags en historisch ontwerp en uitgave. De grafisch ontwerpers Eva van der Schans, Jan Pieter Karper en Doğa Gönüllü spraken over hun ontwerppraktijk, professor Irene van Renswoude (UvA) over wat we kunnen leren van manuscripten voor het huidige boekenontwerp. Kyliën Bergh – fellow van het Wim Crouwel Instituut – ging met hen in gesprek.

Doelgroepen: professionals uit het boekenvak,

ontwerpers en geïnteresseerden

Aantal aanwezigen: 70

Programmering bij tentoonstelling *Natuur onder Druk; de roep van de O'o*

De roep van de o'o bestond naast een tentoonstelling uit doorlopende programmering. Er waren activiteiten op het gebied van wetenschap, psychologie, filosofie, economie, activisme, inheemse perspectieven, kolonialisme, kunst, cultuur en hoop. Behalve dat de programmering zorgde voor verdieping en discussie en reflectie faciliteerde, zette zij ook aan tot natuur- en klimaatbewust(er) handelen.

Hieronder volgt een selectie van activiteiten.

14 JANUARI

Wellbeing Week UvA: klimaatemoties

In de *Wellbeing Week* van de UvA staat de mentale en fysieke gesteldheid van studenten centraal. Het AP organiseerde in samenwerking met studenten een workshop over klimaatemoties. Studenten bezochten de tentoonstelling en spraken daarna met elkaar over de gevoelens die daarbij werden opgeroepen en hoe ze daarmee om kunnen gaan. Doelgroepen: studenten

Aantal aanwezigen: 15

19 JANUARI

De stem van de aarde

Hoe luister je écht naar de aarde? Wat kunnen we hierover leren van Inheemse culturen? En kan kunstmatige intelligentie ons erbij helpen? Onder leiding van moderator Lynn Zebeda verkenden bezoekers thema's rondom Inheemse wijsheid, de rechten van meer-dan-menselijk leven en hoe we ons kunnen verbinden met bijvoorbeeld een rivier of bos. Samen met Chautuileo Tranamil, Milan Meyberg en Semuel Sahu-reka werd gekeken hoe ieder op zijn eigen unieke manier naar de aarde luistert. Afsluitend was er een vertoning van de documentaire *Stones Have Laws* van Lonnie van Brummelen, Siebren de Haan en Tolin Alexander. De film biedt een intieme kijk op de spirituele en culturele relatie van de Surinaamse Marrons met het woud, de rivier

en de stenen, die voor hen bezielend zijn.
Doelgroepen: klimaatkenners en -activisten,
museumbezoekers, biologen
Aantal aanwezigen: 80

25 JANUARI

Kunst in de klimaatcrisis

Welke rol speelt kunst in een wereld die worstelt met afnemende biodiversiteit, uitstervende soorten en uitputting van de aarde? Moderator Evanne Nowak ging gesprekken aan met beeldend kunstenaars die deelnamen aan de tentoonstelling: Diana Scherer, Milah van Zuilen, Matthew C. Wilson en Emilia Tapprest. Ze bespraken hoe verbeeldingskracht van kunst ons helpt de uitdagingen van deze tijd te begrijpen én erdoorheen te navigeren.

Doelgroepen: klimaatbewusten, kunstenaars, cultuurliefhebbers, museumbezoekers
Aantal aanwezigen: 80

26 JANUARI

Activeer je activist!

Hoe kun jij bijdragen aan betere omgang met de aarde en je omgeving? Deze vraag stond centraal in de themamiddag *Activeer je activist!* Onder leiding van moderator Lynn Zebeda werd gediscussieerd over activisme, impact en daadkracht met wetenschapsfilosoof Chris Julien, inheems activist voor mensenrechten en klimaat Raki Ap en documentairemaker Sanne Rovers. Aansluitend werd de documentaire *Groenkijkers* van Sanne Rovers vertoond en was er een nagesprek onder leiding van theatergezelschap Gouden Haas.

Doelgroepen: museumbezoekers, cultuurliefhebbers, activisten, jongvolwassenen
Aantal aanwezigen: 25

Programmering bij *Amsterdam eet*

In de context van *Amsterdam eet*, organiseerden we een aantal activiteiten die direct met voedsel, gastronomische geschiedenis en de collectie te maken heeft.

5 MEI

Bevrijdingsdag

Op Bevrijdingsdag was het AP weer een uitgiftepunt van de bekende Vrijheidsmaal-

tijden. Daarnaast programmeerden we een workshop van duurzaam-foodspecialist Katja Gruijters waarin bezoekers een zogenaamde Freedombomb konden maken: een kleine bom van aarde en klei vol wilde bloemzaden. Tijdens de workshop namen bezoekers ook de tijd om te praten over wat vrijheid voor hen betekent en om gedachten daarover op het tafelkleed te schrijven. Diezelfde dag gaf culinair historica Charlotte Kleyn een lezing over oorlogskookboeken, distributiebonnen in Amsterdamse restaurants en vrijheidsmaaltijden, aan de hand van de gastronomische collecties.

Doelgroepen: foodies, foodprofessionals, museumbezoekers
Aantal aanwezigen: 70

5 EN 6 JUNI

Amsterdam Symposium on the History of Food

Binnen het thema *Food and the City* bracht het symposium academische verdieping op de tentoonstelling. In twee dagen gaven verschillende (internationale) wetenschappers en onderzoekers een presentatie van hun actuele onderzoek in relatie tot de rol van de stad in de geschiedenis van eten. De conferentie was een peer-to-peer bijeenkomst met 40 deelnemers. (Zie verder pagina 31).

1 JULI

Keti Koti

Tijdens de viering van Ketu Koti had het AP een uitgiftepunt voor Heri Heri-maaltijden. Daarnaast stelden we een programma samen rond *Verhalen aan tafel – de overdracht van kennis en tradities*, in verschillende vormen. Een van die vormen was de tentoonstelling. Daarnaast was kunstenaar Malou Sumah de hele dag aanwezig bij een participatieproject met tafelkleed in *Aan Tafel*. Er was gratis Heri Heri via *Free Heri Heri for all*, een initiatief van KIP Republic dat sinds 2020 duizenden mensen verbindt via gedeeld erfgoed op het bord. Er was een lezing waarin culinair journalist en kookboekenschrijver Raghenie Bhawanie het publiek gidste door de koloniale geschiedenis van de Surinaamse keuken. Aan de hand van kookboeken uit de AP-collectie, mondelinge overleveringen en persoonlijke

Uitdelen van Heri Heri in het Allard Pierson, 1 juli 2025, als onderdeel van de landelijke actie Free Heri Heri for all, een initiatief van KIP Republic dat sinds 2020 duizenden mensen met elkaar verbindt via gedeeld erfgoed op het bord.

recepten wierp ze een kritische blik op het koloniale kruidenrek: wat werd meegenomen, wat opgelegd, en wat uiteindelijk omarmd? In samenwerking met VOX-POP, de geesteswetenschappelijke broedplaats van de UvA, programmeerden we ook twee performances. Acteur en verteller Wijnand Stomp vertelde een Anansi-verhaal. Op de plantages werden deze verhalen doorgegeven als een manier van verzet en hoop. En Charity Charly gaf een performance over erfgoed, rebellie en de echo's van het slavernijverleden.

Doelgroepen: mensen met een relatie tot de herdenking van de slavernij, de Surinaamse en de Caribische gemeenschap, geïnteresseerden. Aantal bezoekers: 39 deelnemers aan het programma, 250 Heri Heri-maaltijden uitgedeeld

22 EN 29 JUNI, 6 JULI

Lunchlezingen

Het AP heeft drie zondag-specials op de kaart gezet: lezingen mét proeverij. In deze zondag-specials gingen de sprekers in op een thema uit de tentoonstelling. Zij introduceerden bezoekers nader in het gastronomische verleden van Amsterdam en lichtten eruit wat typisch was voor de smaak van de Amsterdammer. De lezingen waren: de snackcultuur

en broodjeszaken van Amsterdam door Lenno Munnikes, de kleurrijke geschiedenis van Amsterdams zuur door Paul van Ravestein en Monique Mulder, en de koloniale geschiedenis van specerijen aan de hand van kaarten door Reinder Storm.

Doelgroepen: breed geïnteresseerde museumbezoekers, gastronomische Vrienden, foodprofessionals

Aantal deelnemers: 95 deelnemers verspreid over drie data

7 SEPTEMBER

Finissage Amsterdam eet

Het laatste weekend van *Amsterdam eet*, de finissage, werd een ware festivaldag. Hiske Versprille vertelde over haar ervaringen als restaurantrecensent, gastronomisch expert Charlotte Kleyn vertelde over hoe de wijze van eten serveren en tafeldekken zich door de eeuwen heen ontwikkelde en foodblogger Nana Asare nam bezoekers mee in zijn zoektocht naar OG Foodspots. Sterrenchef Jos Timmer gaf een workshop en demonstreerde hoe in zijn restaurant De Kas nog steeds wordt gekookt zoals beschreven in de zeventiende-eeuwse bestseller *De Verstandige Kock*. Er waren rondleidingen en een 'zuurproeverij', gesponsord door de firma De Leeuw.

Kookboeken uit de collectie wordt getoond door Katell Lavéant bij de lezing van culinair journalist en kookboekenschrijver Raghenie Bhawanie

Doelgroepen: gastronomische experts en geïnteresseerden, museumbezoekers, food-professionals

Aantal deelnemers: 409 museumbezoekers

5.4 EDUCATIE

Met een breed educatief aanbod maakt het AP collecties en tentoonstellingen toegankelijk voor diverse doelgroepen. Van kinderen en jongeren tot volwassenen. Dit doen we mede met de UvA en scholen door in te zetten op onderwijs, groepsboekingen, publieksbegeleiding, participatie, co-creatie en (rand) programmering.

1. Onderwijs/groepsboekingen

In 2025 heeft het AP ongeveer 5.500 bezoekers verwelkomd die in groepsverband een betaald educatief bezoek brachten aan het museum en/of aan de Onderzoekzaal. Dagelijks vinden er rondleidingen, schouwen, onderwijsprogramma's en groepsbezoeken plaats voor scholen (primair en voortgezet onderwijs, mbo, hbo, wo), particulieren en bedrijven.

Onderwijsprogramma's voor primair en voortgezet onderwijs

In *Allard Pierson onderzoek 't* worden basisschoolleerlingen archeologische onderzoekers. Ze bezoeken de permanente opstelling en komen,

via interactieve en creatieve opdrachten, meer te weten over verschillende thema's: het Oude Egypte, de Griekse en Romeinse Wereld, en de rol van dieren – van jagers en verzamelaars tot aan monniken en ridders. Bij *De roep van de o'o* werd samen met ARTIS een speciaal onderzoeksprogramma opgezet. Kinderen volgden een route door de tentoonstelling, de stad Amsterdam en ARTIS-Park. Ze ontdekten de verdwenen én de nog bestaande natuur en maakten kennis met hoopgevendende natuurbehoudprogramma's van ARTIS-Park.

Aantal leerlingen: 356

In *Allard Pierson verdiept* maken leerlingen uit het voortgezet onderwijs op toegankelijke wijze kennis met wetenschappelijk onderzoek aan de hand van de archeologische collecties. Ze gaan in interactieve opdrachten aan de slag met thema's als *fake news*. Zo maakt dit onderwijsprogramma een link tussen actuele vraagstukken, de AP-collecties en onderzoek.

Aantal leerlingen: 79

In het *Allard Atelier* werken leerlingen van primair en voortgezet onderwijs met kunstenaars. Ze reflecteren op objecten uit de collecties of tentoonstellingen en maken vervolgens eigen werk. Bij de vaste archeologische opstelling gingen leerlingen tekenen op de gipsenzolder of maakten een zelfportret of een portret van een ander op basis van mummieportretten. Bij *De roep van de o'o*

Bezoekers aan de finnisage d.d. 7 september 2025 van de tentoonstelling *Amsterdam eet* kregen kookles van de koks van het Amsterdamse restaurant De Kas.

gaven de leerlingen vorm aan hun eigen klimaat- en natuurposters. Voor primair onderwijs is een workshop fantasiedieren maken ontwikkeld, in samenwerking met illustrator Djenné Fila.
Aantal leerlingen primair onderwijs: 39
Aantal leerlingen voortgezet onderwijs: 779

Wij en onze stad

Inclusief onderwijsproject vmbo en vso

In maart en april 2025 volgden circa 130 leerlingen uit het vmbo en vso gezamenlijk een programma rond de stad Amsterdam, klimaatverandering en (collectieve) identiteit. Dat bracht het totaal aantal deelnemers (2024 en 2025) aan dit onderwijsproject op 308 leerlingen. Vanuit de collecties theater, cartografie, strips en natuurhistorie werkten zij tijdens projectweken toe naar een Makersfestival, waar ze hun theatervoorstellingen en pop-uptentoonstellingen aan elkaar presenteerden. Het project werd uitgevoerd in samenwerking met docenten van Arcam en de Amsterdamse Jeugdtheaterschool. De deelnemende scholen waren het Bindelmeer College, het Sweelinck College en het Orion College Noord en Zuidoost. In 2025 ontvingen wij

wederom een bijdrage van de ELJA Foundation en Fonds21 voor een nieuwe editie.

Samenwerkingen met het mbo

In 2025 verstevigde het AP de samenwerking met het mbo, een relatief nieuwe doelgroep voor ons. Rond de tentoonstelling *Amsterdam eet* werd samengewerkt met het Mediacollege en de MBO-hub. Dat is een samenwerking van ROC Amsterdam, Mediacollege Amsterdam en HMC, waar mbo-studenten, bedrijven, de Gemeente Amsterdam en particuliere initiatieven samenwerken aan de toekomst voor onze stad. Daarnaast werd, in relatie tot de gastronomische collecties en het Food-symposium, samengewerkt met de horecaopleidingen van het ROC.

Aantal studenten *Amsterdam eet*: 14

Aantal studenten Food-symposium en gastronomische collecties: 50

Onderwijs hbo en wo

Als onderdeel van de UvA hebben wij onderwijs en onderzoek als kerntaken. Die zijn in het verslagjaar op uiteenlopende wijze ingevuld: onderwijsprojecten, colleges, rondleidingen, schouwen en stages voor het hoger

onderwijs, in nauwe samenwerking met de afdeling Kennis en Collecties. Onder meer werd onderwijs verzorgd voor de studie Geschiedenis, ACASA, de Reinwardt Academie en Museumstudies (zie het hoofdstuk *Onderwijs en onderzoek* voor een nadere uitwerking).

Rondleidingen en schouwen

Naast het structurele aanbod rond de archeologische presentatie zijn rondleidingen verzorgd bij de tentoonstellingen *De Roep van de o'o*, *Amsterdam eet*, *Publiek in beeld*, *Decor in drie bedrijven*, *Not My Soul* en *Van Glas*. De afdeling Kennis en Collecties heeft bovendien diverse rondleidingen en schouwen verzorgd in onder meer de Onderzoekzaal en de depots, ten behoeve van hoger onderwijs, particulieren en bedrijven.

2. Publieksbegeleiding

In 2025 zijn, naast zaalteksten, diverse vormen van publieksbegeleiding ontwikkeld, waaronder:

Audiotour Rondje Rokin

Op basis van archeologische opgravingen uitgevoerd tijdens de aanleg van de Noord/Zuidlijn is een portable audiotour ontwikkeld. Deze begeleidt bezoekers tijdens een wandeling over het Rokin.

Doe-, kijk- en weetboekje De roep van de o'o

Een doe-, kijk- en weetboekje voor kinderen en hun begeleiders, geïllustreerd door Djenné Fila, en een audiotour geschreven en ingesproken door Auke-Florian Hiemstra, in samenwerking met onder anderen wetenschappers Norbert Peeters en Kenneth Rijdsdijk, kunstenaars Milah van Zuilen en Diana

Scherer en journalist/auteur Alexander Reeuwijk. De audiotour werd meer dan 9000 keer beluisterd. De reflectieruimte was ingericht door het Klimaatmuseum, met diverse video's en animaties over onder meer ecosystemen.

Begeleidend tekstboekje bij Publiek in beeld

Een begeleidend tekstboekje voor bezoekers bij *Publiek in beeld* gaf de bezoeker richting in het verhaal over de theaterstad Amsterdam en de beelden die schilder Martin Monnickendam daarvan maakte.

Audiotour Not My Soul

Voor *Not My Soul* maakten we een audiotour over de mens achter de tot slaaf gemaakte, ingesproken door actrice Gerda Lenten Haver tong en tv-presentator Maurice Lede. Deze vormt ook de basis voor een nieuwe audiotour over slavernij binnen de vaste archeologische opstelling. Daarnaast werden diverse video's ontwikkeld met onder anderen onderzoeker Karwan Fatah-Black, kunstenaar en muzikant André Mozes en theatermaker Dwayne Toemere. De laatste ruimte van de tentoonstelling, de reflectieruimte, richtte zich op de blijvende invloed van het slavernijverleden in het heden en op het leven van de bezoekers.

Diverse educatieve video's voor Amsterdam eet

Er zijn video's gemaakt met onder anderen chef-koks Jos Timmer en Wim de Beer (De Kas), culinair journalist Mara Grimm, food-blogger Nana Asare (Connecting Flavors) en Bianca Canjels-de Munnik van De Leeuw Zuurwaren. Ook hier was er bovendien een reflectieruimte met interactieve digitale toepassingen waarin bezoekers, aan de hand

Doelgroepen – aantal deelnemers per programma	Onderwijsprogramma's	Rondleidingen	Zelfstandige groepsbezoeken	Totaal
Primair onderwijs	395	131	101	627
Voorgezet onderwijs	858	878	995	2731
Studies (mbo, hbo, wo)		160	1046	1206
Particulieren		434	185	619
Bedrijven		225	164	389
Totaal	1253	1828	2491	5572

Conservator Myriam van der Hoek laat collectie zien van *Wij en onze stad*: inclusief educatieprogramma voor vmbo en vso.

van de Voedselstrategie van de Gemeente Amsterdam, dilemma's konden proberen op te lossen. Op basis hiervan kregen zij een passend aanbod van gastronomische locaties te zien.

Audiotour Van Glas, gemaakt in de oudheid

Er is een audiotour ontwikkeld over de geschiedenis van het ambacht van glazen voorwerpen maken door de eeuwen heen, ingesproken door (oud-)conservator René van Beek.

Video's en animaties Decor in drie bedrijven

Voor de tentoonstelling *Decor in drie bedrijven* werden diverse video's en animaties ontwikkeld, onder andere in samenwerking met het 4D Research Lab van de UvA.

3. Participatie en co-creatie

Co-creatie en inclusie: het Amsterdam 750-jaar tafelkleed

Voorafgaand aan *Amsterdam eet* werd een co-creatief project opgezet met acht ambassadeurs uit Amsterdam, één uit elk stadsdeel.

Onder begeleiding van kunstenaar en docent Malou Sumah deelden zij persoonlijke verhalen over eten, tafelgewoonten en identiteit, die werden vertaald in artistieke bijdragen aan een tafelwandkleed. De gesprekken en portretten werden vastgelegd door studenten van MaMedia, het leerbedrijf van het Mediacollege Amsterdam. In de tentoonstelling werden bezoekers uitgenodigd zelf bij te dragen. Met circa 300 bijdragen groeide het tafelkleed uit tot een collectief en levend document van eetcultuur, herinneringen en verbondenheid in en met 750 jaar Amsterdam. Het AP heeft het kleed opgenomen in de collectie Gastronomie.

ArcheoHotspot

In 2025 is de ArcheoHotspot gesloten in verband met een noodzakelijke professionaliseringsslag, nodig om dit organisatiedeel beter in te bedden in het museum en de organisatie. Inmiddels is de Hotspot opgenomen in het project *De vindplaats*, een samenwerking met de Gemeente Amsterdam (Monumenten en Archeologie) en ACASA, de vakgroep archeologie van de UvA.

4. Selectie van educatieve programmering

Programmering in de vakanties

Tijdens de vakanties werden programma's aangeboden voor zowel kinderen als volwassenen. Bezoekers konden onder andere deelnemen aan een rondleiding door *Not My Soul* en aan schilderworkshops geïnspireerd op de mummieportretten uit de vaste opstelling archeologie.

Aantal deelnemers: 50

Ken je Klassieken-Quiz (25 januari 2025)

In de voorronde van de Ken je Klassieken-Quiz kwamen leerlingen uit het voortgezet onderwijs samen in het museum om hun kennis van de klassieke oudheid te testen en het tegen elkaar op te nemen.

Aantal deelnemers: 60

Week van de Klassieken (23 maart – 2 april 2025)

Tijdens de Week van de Klassieken werden rondleidingen en workshops over aardewerk georganiseerd. Daarnaast waren er lezingen, onder andere in samenwerking met academisch-cultureel podium SPUI25.

Aantal deelnemers: 44

Geoweken (12 t/m 23 mei 2025)

In het kader van de Geoweken gaf conservator cartografie Reinder Storm een op de AP-collec-

ties geïnspireerde stadswandeling door Amsterdam aan leerlingen uit groep 7/8 van het primair onderwijs en de onderbouw van het voortgezet onderwijs.

Aantal deelnemers: 250

Samenwerking: Docentendag Ons Slavernijverleden (3 december 2025)

In samenwerking met het NiNsee (Nationaal Instituut Nederlands Slavernijverleden en Erfenis) en de Gemeente Amsterdam organiseerde het AP een docentendag over het zorgvuldig behandelen van het thema slavernij in de klas, vanuit de tentoonstelling *Not My Soul*. Docenten uit primair en voortgezet onderwijs en het mbo kwamen met velen, net als het netwerk van onderwijsverenigingen en schoolgroepen. Het programma bestond uit workshops en lezingen van onder anderen onderzoeker Karwan Fatah-Black, collega's van het Amsterdam Museum en het Stadsarchief Amsterdam (over de nieuwe canon), en auteurs Susi en Simba Mosis, die exposeerden in het Verhalenkabinet van het AP.

Aantallen: 80 docenten en medewerkers

6 MARKETING EN COMMUNICATIE

Het team Marketing en Communicatie focuste in 2025 op scherpere positionering en nadere ontwikkeling van de corporate marketing- en communicatiestrategieën. De nieuwe website was onderdeel hiervan. Het team werkt er ook aan om (nieuw en divers) publiek te bereiken en om te werven voor het educatieaanbod voor primair en voortgezet onderwijs. We onderscheiden als hoofddoelgroepen het museum-publiek, academici/professionals en het onderwijs.

Met de enorme diversiteit aan collecties en kennisgebieden haken we zo veel waar mogelijk aan bij de actualiteit. Attenderen op collecties als basis voor onderzoek is een constant speerpunt. Zo zijn de activiteiten van de 15 fellows die in 2025 onderzoek deden, maximaal onder de aandacht gebracht.

6.1 LANCERING NIEUWE WEBSITE ALLARDPIERSON.NL

Op 25 maart 2025 is de nieuwe website live gegaan. Hij was technisch en inhoudelijk aan vernieuwing toe. Vanwege veiligheidskwesties was de site sinds eind 2022 ondergebracht in een tijdelijke beheerconstructie, wat betekende dat de bestaande site niet verder kon worden ontwikkeld. Daarom is besloten een geheel nieuwe te laten bouwen. Digital Natives werd gekozen als ontwikkelpartner, Thonik werkte aan de visuele identiteit. Een belangrijke verbetering is dat de homepage nu als een 'etalage' de breedte van het AP toont. Er zijn altijd drie uitgelichte onderwerpen te zien, variërend van tentoonstelling tot activiteit of aanwinst. Daarnaast zijn de ruimte voor collectiebeschrijvingen en de navigatie verbeterd.

Het team dat aan de realisatie heeft gewerkt bestond uit communicatiemedewerkers Petra Huijgen en Inge Scheijde, conservator

Katell Lavéant, development-medewerker Tanja Roodenburg, inhoudelijk medewerkers Milco Feijnenbuik en Heidi Brebels en projectleider Jörgen Moorlag ondersteund door Odile van Alphen (stage), freelancers Shira Latuhihin en Peter van Wonderen. Voor het migreren van content is een werkstudent ingezet.

In de loop van het jaar is de website nog aangevuld en zijn afspraken gemaakt over beheer, redactie en groei. Gebruiker en medewerkers zijn positief over de nieuwe structuur en vormgeving.

6.2 DE 100-JARIGE THEATERCOLLECTIE IN DE SPOTLIGHTS

In de media kreeg de viering van 100 jaar Theatercollectie uitgebreid aandacht, met meerdere grote artikelen in landelijke dagbladen, waaronder paginagroot in *de Volkskrant*, radio-interviews en een item in het tv-programma *Max Vandaag*. Met name het boek *Theater verzamelen. (On)grijpbaar erfgoed* onder redactie van Hans van Keulen dat in februari verscheen, leverde belangrijke publiciteit. Trouw wijdde er een groot artikel aan.

100
THEATERCOLLECTIE
JAAR

Wethouder Rutger Groot-Wassink spreekt op de opening van de tentoonstelling *Van Glas. Gemaakt in de oudheid* (foto: Maarten van Haaff).

In het najaar kwam de jubilerende collectie opnieuw in de spotlights bij de opening van *Decor in drie bedrijven* op 29 oktober, aansluitend op het afscheid van hoofd Collecties Uitvoerende Kunsten Hans van Keulen. Centraal stond het Slingelandt-theater. Kunstenaar Arne Hendriks, die een replica van het minitheater maakte en de hele looptijd van de tentoonstelling elke dinsdag aanwezig was in het ‘open atelier’, werd geïnterviewd voor een artikel in *Het Parool* door journalist Maarten Moll, dat op 1 december verscheen.

6.3 IN DE MEDIA

In 2025 zijn 15 persberichten verstuurd. In gedrukte media en online verschenen 608 nieuwsberichten. De totale mediawaarde bedraagt € 1.684,529, het totale bereik is 247.345.787 (bereik en media-waarde van radio en tv niet meegerekend). Hierna worden enkele onderwerpen uitgelicht.

Op donderdag 20 november opende *Not My Soul*. Ruim 450 gasten woonden de opening bij, officieel ingeleid door wethouder Archeologie, Sociale Zaken, Diversiteit en Democrati-

sering Rutger Groot Wassink. Na de toespraken van Els van der Plas (directeur AP), John Leerdam (directeur Nationaal Slavernij Museum) en de wethouder zong singer-songwriter Jeangu Macrooy het nummer *Birth of a New Age*. Bij het refrein ‘*Yu no man broko mi*’ (Je kunt me niet breken) waren de emoties onder de aanwezigen voelbaar. Er waren interviews met de samenstellers van de tentoonstelling: conservator Surinamica-collecties Isabelle Best, conservator archeologische collecties Laurien de Gelder, gastconservator archeologie Eva Mol (University of York), onderzoeksmedewerker Surinamica Lana Renfrum en gastconservator namens het Slavernijmuseum Peggy Brandon. Van der Plas en Leerdam (foto) spraken met elkaar over de inhoud van de tentoonstelling, die aandacht kreeg in diverse media. Op 21 november verscheen een groot artikel in *Het Parool* van de hand van Marcel Wiegman, waarin hij *Not My Soul* beschrijft als ‘voor de fijnproever’. Isabelle Best sprak voor de radiozender FunX uitgebreid over de tentoonstelling in het programma *The Block* op 29 december.

Amsterdam eet opende op 10 april met een feestelijke bijeenkomst waar bijna 500 geno-

De samensteller van de tentoonstelling *Van Glas, gemaakt in de oudheid*, conservator René van Beek. Foto: Maarten van Haaff

digden aanwezig waren. De media hebben de tentoonstelling met ruime aandacht bedeed. Enkele voorbeelden zijn de artikelen in *Het Parool* ('De culinaire geschiedenis van de stad in negen gerechten'), *De Groene Amsterdammer* ('Culinaire curiosa'), culinair magazine *Vision*, *Trouw* ('De Amsterdamse eetcultuur, bestaat die?' en de column 'Wentelteefjespudding' van Bas Robben), *de Volkskrant* ('De Volkskeuken'), *Folia* ('Zure bom en kroket: de iconen van de Amsterdamse eetcultuur'), *De Nacht is ZWART* op NPO Radio 1 ('Van broodje kroket tot oesterpastei: 750 jaar Amsterdamse eetcultuur in het Allard Pierson') en Salto Radio's *Wie Wat Bewaart* (interview met Charlotte Kleyn). Op 14 april was Kleyn te zien in *Hart van Nederland* op SBS6.

Ook met *Van Glas, gemaakt in de oudheid*, geopend op 15 mei, kreeg het AP veel publiciteit, vooral in (populair-)wetenschappelijke media. Aan het onderzoek in samenwerking met de TU Delft wijdde het programma *Nu te Zien* van AVROTROS een aflevering, uitgezonden op donderdag 19 juni en tweemaal herhaald.

NRC publiceerde op 19 april een artikel over het herkomstonderzoek door de Griekse forensisch archeoloog Christos Tsirogiannis, die als fellow aan het AP verbonden was. De Doopsgezinde Bibliotheek, in ons beheer, kreeg dit jaar media-aandacht vanwege de

herdenking van 500 jaar Doperdom. Zo publiceerde het *Nederlands Dagblad* een interview met Nina Schroeder-van 't Schip en Teun van der Leer, afgenomen in het AP.

Op vrijdag 26 september vond de boekpresentatie plaats van *Stad van water en licht. Amsterdam, een geschiedenis in kaarten*. De afgebeelde kaarten komen merendeels uit de AP-collectie. Conservator Reinder Storm schreef de begeleidende teksten bij de kaarten, Kester Freriks tekende voor de artikelen. Het boek werd onder grote belangstelling gepresenteerd in De Nieuwe Kerk, waar de auteurs en AP-directeur Els van der Plas spraken. Het kreeg uitgebreid aandacht in de media, onder meer op 6 november een artikel in NRC door Jos Palm.

Dat het AP ook het archief van illustrator Annemarie van Haeringen beheert, kreeg aandacht toen zij in november de Max Veltuijs Oeuvreprijs won. In een interview met het *Nederlands Dagblad* liet zij weten: 'Al mijn werk gaat naar het Allard Pierson. Daar ligt al een deel. Dat vind ik een veilig idee, daar heb ik geen zorgen meer over.'

Onze Circuscollectie was het onderwerp van een mooie column van Pauline Broekema in het decembernummer van *Museumtijdschrift*.

De verwerving van de unieke Melo Haggadah werd op 4 december beschreven in het *Reformatorisch Dagblad*.

Het persbericht over de toekenning van de Johannes van Damprijs aan Thérèse en (postuum) Jonnie Boer sloeg in brede kring aan, onder andere bij het *Algemeen Dagblad*. Thérèse Boer nam de prijs op 2 februari 2026 in ontvangst.

6.4 ONLINE COMMUNICATIE

In 2025 kreeg de website 242.526 unieke bezoeken. In de periode 1 januari 2025 – 24 maart 2025 hebben we gemeten via Google Analytics, en vanaf 24 maart op onze nieuwe website via Matomo. Het aantal bezoeken is met 20.000 gestegen ten opzichte van 2024. Er zijn 338.776 pageviews geweest, waarvan 273,425 uniek. Het afgelopen jaar is door gebrek aan capaciteit minder tijd besteed aan sociale media dan gewenst. De academische doelgroep die we vooral

bereikten op Twitter/X is overgegaan naar BlueSky, een van de alternatieven voor het medium. In de loop van 2025 zijn we in navolging van de UvA daarmee begonnen, met vooral aandacht voor de collectie, publicaties zoals blogs en andere (academische) activiteiten. De groei op Facebook vlakt af, voornamelijk doordat steeds meer mensen hun account verwijderen. Iedere maand is de externe nieuwsbrief verstuurd naar ruim 8400 adressen. Het aantal nieuwsbriefabonnees steeg in 2025 met 250. In mei is een extra nieuwsbrief verstuurd rond de programmering op Bevrijdingsdag.

	2022	2023	2024	2025	2026
Instagram	3.732	4.936	5.790	6.923	7900
Facebook	4.850	5.768	6.200	6.252	6300
LinkedIn	1.080	1.461	2.430	3.031	3800
X/Twitter (t/m 2025)	1.800	1.904	2.009	1.778	–
TikTok	700	859	1.080	1.090	1900
BlueSky (vanaf 2026)	–	–	–	–	200

Cijfers per 1 januari van het betreffende jaar

Jeangu Macrooy treedt op bij de opening van *Not My Soul, over slavernij, wet en vrijheid* op 20 november 2025.

Feestelijke borrel bij de opening van *Amsterdam eet. Een geschiedenis in gerechten* op 10 april 2025.

6.5 BETAALDE PUBLICITEIT

Bij vrijwel alle tentoonstellingen zetten wij naast de eigen kanalen, samenwerkingen, joint promotions en free publicity ook betaalde communicatiemiddelen in. Zo hebben we voor *Amsterdam eet* en *Van Glas* een radiocommercial geplaatst op NPO 1 en NPO Klassiek. In de stad waren gedurende drie periodes de affiches te zien in deabri's van JC Decaux, adverteerden we bij DPG Media onder meer op Nu.nl, in het *Algemeen Dagblad* en *Het Parool*, en werden 10.000 folders verspreid in Amsterdam, Amstelveen, Haarlem en Almere bij culturele en toeristische instellingen.

Rond *Decor in drie bedrijven* is een online campagne uitgezet en plaatsten we advertenties in *Het Parool* en *Theaterkrant*. De zichtbaarheid in de stad door affiches inabri's is structureel onderdeel van de grotere marketingcampagnes, net als online campagnes, advertenties in diverse media en verspreiding van folders in en rond Amsterdam. Voor het werven van onderwijsgroepen adverteerden we in het *Schoolreis magazine*, op Schoolreis.nl, in de ICC gids en in de cultuurcatalogus van MOCCA.

6.6 SAMENWERKING

Bij publiekswerving werken we nauw samen met een aantal intermediaire organisaties zoals amsterdam&partners, de Museumvereniging en We Are Public. Onze activiteiten voor breed publiek plaatsen wij op de externe websites museum.nl en iamsterdam.com. Regelmatig krijgen we een item in de nieuwsbrief van de Museumvereniging voor Museumkaarthouders. Bij amsterdam&partners nemen we ook betaalde publiciteit af, zoals advertenties in de *Uitkrant*. Het AP neemt deel aan de Iamsterdam Citypas, die toeristen gratis toegang biedt.

Voor het bereiken van studenten en medewerkers van de UvA is de samenwerking met de communicatieafdeling van de UB en Bureau Communicatie geïntensiveerd. Regelmatig stemmen wij het tijdstip van het plaatsen van posts op sociale media af en leveren we content aan voor de UvA-nieuwsbrieven.

De Stichting Academisch Erfgoed is een goede intermediair richting de academische gemeenschap, die wij informeren over programma's, aanwinsten en onderzoeksprojecten.

Naast deze vaste partners zijn er stevast bij

grote tentoonstellingen en evenementen op doelgroepen gerichte samenwerkingen met andere intermediairs en collega-instellingen.

Bij *Amsterdam eet* waren er de volgende samenwerkingen en *joint promotions*:

- Museumvereniging: vermelding op de website. De tentoonstelling is uitgelicht in de nieuwsbrief regio West naar 187.000 Museumkaarthouders.
- Amsterdam&partners: vermeldde onze activiteiten op de website iamsterdam.com en in *City card* en *Uit Magazine*. A&p verzorgde ook de promotie van Amsterdam 750 jaar en maakte een promotiefilmpje van de tentoonstelling voor AT5.
- Gemeente Amsterdam: rond 750 jaar Amsterdam was de tentoonstelling opvallend aanwezig op de kanalen van de stad. Filmpjes en verhalen uit de expositie kwamen op jubileumwebsite.
- Bureau Stadspas lichtte de tentoonstelling uit in een filmpje op sociale media.
- Winkeliersvereniging Rokin vermeldde de tentoonstelling op sociale media.
- Foodinfluencers Jurino Ignacio (TikTok-naam Superdushichef), Lynn van de Vorst, Joris de Kock (Instagram- en TikTok-naam: le_cocque), Denise Kortlever en Nana Asare (Connecting Flavors) werkten mee aan een filmpje in de tentoonstelling en hebben hun kanalen ingezet.
- Bureau Communicatie van de UvA heeft verschillende posts geplaatst op de socialkanalen van de universiteit en noemde de tentoonstelling in nieuwsbrieven en op de website.
- Studenten van het Mediacollege Amsterdam maakten een [promotiefilmpje](#).
- *Ons Amsterdam* bracht een lezing en proeverij onder de aandacht bij zijn abonnees en nieuwsbrieflezers.
- Mama's Koelkast verzorgde de catering bij een proeverij en plaatste op zijn website berichten over de tentoonstelling.

6.7 PODCASTS EN RADIO

Podcasts en radioprogramma's vormen een belangrijk onderdeel van de zichtbaarheid en het publieksbereik. Vanuit de AP Studio worden in producties, collecties en expertise van het AP ontsloten voor een breed publiek. Daarnaast waren er in 2025 diverse bijzondere opnames. Zo werd de duizendste aflevering van de *Jortcast* opgenomen in het museum, met 70 aanwezige luisteraars. Ook werd rond *Amsterdam eet* een aflevering van de podcast *Eten is Weten* opgenomen. Door deze samenwerkingen wordt het AP via externe kanalen en platforms onder de aandacht gebracht bij nieuwe en diverse doelgroepen (zie ook paragraaf 5.2).

6.8 PUBLIEKSONDERZOEK

In 2025 trok het Allard Pierson 83.000 bezoekers in de diverse locaties. Sinds 2023 nemen we met het museum deel aan het continue bezoekersonderzoek door Bureau Hendrik Beerda. Het onderzoek loopt bij ongeveer 400 culturele instellingen, een aantal dat het mogelijk maakt de resultaten te benchmarken binnen de eigen branche (cultuurhistorische musea) en sector (musea). In 2025 waren er 158 respondenten. Enkele relevante resultaten:

- Bezoekers zijn vergeleken met die van andere musea gemiddeld hoog opgeleid.
- De bezoekmotivatie is kennis opdoen.
- Het bezoek wordt vooral gewaardeerd vanwege het leerzame aanbod.
- 70% van de respondenten vindt 'wetenschappelijk' een merkeigenschap van het AP.

Er zijn ook verbeterpunten. Zoals de informatievoorziening tijdens het bezoek en het aanbod voor kinderen, dat wel groter mag. Met betrekking tot *Amsterdam eet* konden we het volgende concluderen uit de resultaten. De tentoonstelling is gemiddeld beoordeeld met een 7,4. Een groot deel van de bezoekers, 38%, behoort tot het bezoekerssegment 'culturele alleseter' (25–35 jaar, wonend in een grote stad). Daarna volgen de 'klassieke cultuurliefhebbers' (voornamelijk 65+). 6% van

de ondervraagden behoort tot de startende cultuurspeurders en 20% tot overige bezoekerprofielen. De uitkomsten tonen aan dat we een relatief jong publiek hebben weten te bereiken. 15% uit de groep 18–30 jaar, 17% uit de groep 31–40 jaar en 19% uit de groep 41–55 jaar. 35% van de ondervraagden kwam voor het eerst in het AP.

6.9 ONDERZOEK TOEGANKELIJKHEID STICHTING ZONNEBLOEM

In 2025 hebben we Stichting De Zonnebloem opdracht gegeven om de toegankelijkheid van ons museum te testen en de knelpunten in kaart te brengen voor mensen met een beperking. Op maandag 4 augustus 2025 zijn er twee vrijwilligers in een rolstoel (een met een handbewogen rolstoel en een persoon met een elektrische rolstoel) en een begeleider van Stichting De Zonnebloem bij ons op bezoek geweest. Vanuit het Allard Pierson waren de afdelingen Facilitair, Educatie en Development aanwezig bij dit bezoek.

De focus van dit bezoek lag op fysieke toegankelijkheid (3B's); bereikbaarheid, betreedbaar-

heid en bruikbaarheid. Voor de medewerkers was dit bezoek leerzaam omdat je vanuit een ander perspectief je gebouw bekijkt. Naar aanleiding van dit bezoek is er een adviesrapport opgesteld dat overwegend positief was betreffende de informatie op de website, mogelijkheden voor mensen met een beperking en vriendelijk personeel. Er was een aantal aandachtspunten:

- Kluisjes in de garderobe zijn niet toereikend voor mensen in een rolstoel (zij hebben vaak noodzakelijkerwijs veel spullen bij zich)
- Liften zijn een aandachtspunt vanwege het formaat (soms te klein) en/of vanwege zwaarte om te bedienen
- Een van de invalide toiletten werd als te klein ervaren voor iemand in een rolstoel
- Pod-catchers hangen te hoog voor mensen in een rolstoel
- Vitрины in de wisselende tentoonstelling zijn soms te hoog voor mensen in een rolstoel
- Sommige teksten in vitrines liggen plat waardoor ze niet gelezen kunnen worden door mensen in een rolstoel

We zijn aan de slag gegaan met de aanbevelingen.

7 DEVELOPMENT

7.1 FONDSENWERVING

Het AP ontvangt financiële middelen voor zijn exploitatie van de UvA. Voor tentoonstellingen en publieksactiviteiten, educatie en publieksbegeleiding, aankopen en unieke restauraties, is aanvullende externe financiering noodzakelijk.

Fondsen

Ook dit jaar hebben diverse fondsen belangrijke bijdragen aan ons toegekend voor de grote jaarlijkse tijdelijke tentoonstellingen, met een belangrijke rol voor herdenkingsmomenten. 750 jaar Amsterdam vierden we mee met *Amsterdam eet*. Deze feestelijke gastronomische presentatie over 100 jaar eten in Amsterdam is gerealiseerd mede dankzij bijdragen van het **Amsterdams Fonds voor de Kunst**, het **Cultuurfonds** en het **VSBfonds**. We vierden 100 jaar Theatercollectie met onder andere de expositie over het ‘pièce de resistance’ van de nationale theatergeschiedenis: het Slingelandt-theater. Deze presentatie is uitgebreid en verlengd met *Decor in drie bedrijven*, en artists-in-residence Arne Hendriks en Josef Zappe. Deze tentoonstelling is mede mogelijk gemaakt door **Stichting Melanie, VandenEnde Foundation**, **Stichting Kramer/Lems**, het **Fonds Podiumkunsten** en de **M.A.O.C. Gravin van Bylandt Stichting**.

Educatie blijft een belangrijk doel om voor te werven. Voor de tweede editie van het inclusieve kunst- en cultuureducatieproject *Brave New Worlds* hebben we opnieuw toezeggingen gekregen van de **ELJA Foundation** en **Fonds 21**. De voorhangen van dit project *Ritual Reality* krijgt in 2026 een vierde editie dankzij de vijfjarige financiering van de **Freek en Hella de Jonge Stichting**. Beide projecten hebben tot doel kinderen

uit het speciaal en regulier onderwijs samen te brengen, wederzijdse empathie te stimuleren en verschillende leef- en belevingswerelden nader tot elkaar te brengen. Waarmee het AP bijdraagt aan inclusievere kunst- en cultuureducatie in Nederland.

Belangrijk voor fondsenwerving blijft ook het herkomstonderzoek naar de archeologische collecties. Dankzij de bijdrage van het **Consortium Koloniale Collecties** kan het AP de herkomstgeschiedenis in kaart brengen van de collectie Houbolt, die verworven is in een koloniale context. Het project onderzoekt, in een samenwerking met de Universitas Gadjah Mada in Yogyakarta, hoe de objecten zijn verworven, door wie, onder welke omstandigheden en of er sprake was van onvrijwillig bezitsverlies. (Zie verder pagina 32.)

Van de **Gemeente Amsterdam**, het **Cultuurfonds** en het **BPD Cultuurfonds** ontvingen wij bijdragen voor het aansprekende project *Hortus Medicus*, waarmee we deze medisch-botanische tuin terugbrengen op onze historische locatie, een groene oase van biodiversiteit in hartje Amsterdam.

Van belang was ook de bijdrage van de **Stichting Levi Lassen** voor de aankoop van de eerste in Amsterdam gedrukte (Sefardische) hagada. Een grote aanwinst voor de al wereldberoemde verzameling zeventiende-eeuwse Amsterdamse joodse drukken en handschriften van de **Bibliotheca Rosenthaliana**.

We willen alle fondsen bedanken voor hun steun. Deze is allesbehalve vanzelfsprekend maar wel essentieel voor het realiseren van onze ambities.

7.2 PARTICULIERE BIJDAGEN EN RELATIEBEHEER

Particulieren ondersteunen ons geweldig bij het waarmaken van onze ambities. Kleine en grote gevers, donateurs, Vrienden, instellers van Fondsen op Naam, mensen die aan ons nalaten, bruikleengevers, schenkers in natura, museumbezoekers en deelnemers aan onze evenementen en activiteiten hebben genereus hun betrokkenheid bij het AP getoond.

7.3 VRIENDEN VAN HET ALLARD PIERSON

Het AP verzorgt de ledenadministratie en het secretariaat voor de Vereniging Vrienden en verstuurd Vriendennieuwsbrieven in februari, mei, oktober en december 2025. Voor de gastronomische Vrienden verschenen er twee extra gastro-nieuwsbrieven. Onze cartografieachterban ontving drie eigen nieuwsbrieven. Het *Allard Pierson Magazine* verscheen in het voorjaar en het najaar.

Aankopen

De Vrienden van het Allard Pierson hebben ook dit jaar bijgedragen aan belangrijke verwervingen. Met hun steun verwierf het AP een modern kunstwerk, een paneel met gipsfragmenten gemaakt door Robin Whitehouse.

De Vrienden van het Allard Pierson droegen ook bij aan de aankoop van de *Melo Haggadah*.

Restauraties

De Vrienden hebben dit jaar een belangrijke restauratie ondersteund: van het topstuk de Panathenaische prijsamfoor (ca. 515 v. Chr.) van de Euphiletos schilder. Dankzij hun bijdrage wordt de prijsamfoor onder handen genomen in het restauratieatelier van het AP, waarna de zwarte figuren van hardlopers en iconische afbeeldingen van de godin Athena weer zichtbaar worden voor het publiek.

Daarnaast is voor *Van Glas, gemaakt in de oudheid* een kernglazen amfoortje gerestaureerd. Het maakt deel uit van de collectie sinds 1934. En met dank aan een financiële bijdrage van

Vereniging Rembrandt werd in 2025 gestart met de restauratie van een kalkstenen grafbeeld uit Oxyrhynchus, Egypte (zie ook pagina's 19 en 20).

Audiotour

De audiotour bij *Van Glas*, waarin onze verzameling van ruim 200 glazen voorwerpen te bezichtigen is en de bezoeker meer te weten komt over de geraffineerde antieke productiemethoden van glas, is mogelijk gemaakt door giften van een aantal Vrienden.

Vriendenactiviteiten

Er zijn in 2025 verschillende Vriendenactiviteiten georganiseerd.

Voor Vrienden die bijdroegen aan de restauratie van het receptenhandschrift van Jacob Lopez Suasso, organiseerden we op 9 april een preview van de tentoonstelling *Amsterdam eet*. Donateurs van het Suasso-restauratieproject kregen de mogelijkheid om het gerestaureerde handschrift als eerste te zien. Medesamensteller van de tentoonstelling Charlotte Kleyn gaf een rondleiding, boekrestaurator Rachelle Keller vertelde alles over de restauratie.

Aansluitend op de Algemene Leden Vergadering konden Vrienden op 25 mei *Van Glas* bezichtigen. René van Beek, conservator klassieke wereld en samensteller van de tentoonstelling, verzorgde een inleiding, gevolgd door een toelichting op zaal.

Via Vrienden die gelieerd zijn aan de *Koninklijke Industriële Groote Club* konden we op 26 augustus een publiekslezing aanbieden door dr. Marieke Hendriksen over hoe kennis van voedselconservering zich ontwikkelde en

Bezoek aan *Amsterdam eet* in het kader van de restauratie van het Suasso-handschrift.

verspreidde in de Nederlanden tussen 1600 en 1800. De lezing sloot aan bij *Amsterdam eet*.

Op 30 november introduceerden we de Vriendenbrunch. Vrienden konden deze zondagochtend genieten van twee gratis lezingen met tussendoor een heerlijke brunch (tegen betaling). Conservator Ben van den Bercken hield een lezing over dierenmummies, waarover net de wetenschappelijke publicatie bij Sidestone Press was verschenen. Mark de Kreij (AP-fellow en docent Oudgrieks en papyrologie aan de Radboud Universiteit) vertelde

Conservator Ben van den Bercken licht zijn onderzoek naar dierenmummies toe.

over herkomstkwesties van papyri, en deelde resultaten van zijn herkomstonderzoek rond de papyri in het AP. De lunch met lezingen was een succes: 133 deelnemers!

Daarnaast ontvingen Vrienden de mogelijkheid om met korting deel te nemen aan het *Amsterdam Symposium on the History of Food*. Uiteraard werden ze ook uitgenodigd voor de vijf tentoonstellingsopeningen in dit jaar, alsook voor diverse lezingen.

In 2025 mochten we ook weer nieuwe Vrienden verwelkomen, en breidde de kring van onze gastronomische Vrienden zich uit.

Van Slingelandt-kamertoneel

Schouw over het Universiteitskwartier met Jansonius conservator Margriet Hoogvliet

Mecenaat

Senatoren

Speciale vermelding verdienen de trouwe gevers van onze Senaat. Deze wordt gevormd door particulieren die zich structureel, voor vijf jaar of langer, aan het AP verbinden. De meeste Senatoren geven al sinds de oprichting van de Senaat in 2014 uiting aan hun betrokkenheid. Ook dit jaar hebben we weer nieuwe Senatoren mogen verwelkomen. Op 17 oktober vond het jaarlijkse Allard Pierson-diner plaats. Samen met de conservatoren stelden we een bijzonder programma samen, dat in het teken stond van bloei. De aanleiding is de herintroductie van de Hortus Medicus op de binnenplaats van het AP, in het hart van het Universiteitskwartier, waar deze historische tuin in de zeventiende eeuw moet hebben gelegen.

Tweemaal organiseerden we exclusieve bezichtigingen. Dinsdag 23 september was een

Bezoek nieuwe Universiteitsbibliotheek

zeer bijzondere dag omdat het Van Slingelandt-kamertoneel na vele jaren van stilstand – nodig om het zo zorgvuldig mogelijk te kunnen bewaren – weer in beweging werd gezet. Op vrijdag 14 november werd een rondleiding voor relaties door de nieuwe UB gegeven én een cartografieschouw over het Universiteitskwartier, waar de nieuwe UB te vinden is én het AP de Hortus Medicus wil terugbrengen. De middag werd afgesloten met een borrel.

Fondsen op Naam

Ook in 2025 zijn onze Fondsen op Naam van groot belang geweest voor onderzoek naar en restauratie en ontsluiting van onze collecties. Zo is een prachtig herbarium uit eind acht-

HORTUS MEDICUS, KLEUR HET AMSTERDAMSE HART GROEN!

♥ DONEER NU

tiende eeuw of begin negentiende eeuw, gemaakt door een onbekende samensteller, gerestaureerd dankzij het **Fonds Artis Bibliotheek**. Marek Susdorf, Helstone-fellow gefinancierd vanuit het recent ingestelde Fonds op Naam van Astrid Helstone en Diederik Burgersdijk, doet tien maanden onderzoek in de AP-collecties naar de rol van klassieke muziek binnen de koloniale en postkoloniale context van Suriname, in het bijzonder die van het oeuvre van Johannes Nicolaas Helstone (1853–1927, Astrid Helstone is zijn ‘achterkleinnicht’) en andere componisten uit de Surinaamse en Caribische diaspora. Het Wim & Olga van Rennes-van Ooijen Fonds maakte de publicatie van de bestandscatalogus terracotta mogelijk. Kunsthistoricus Iris Blokker (1996) deed tijdens haar fellowship bij het AP, mogelijk gemaakt door het Fonds Historische Cartografie, onderzoek naar de zeventiende-eeuwse cartograaf en uitgever Anna Beek. In september verscheen als eindresultaat haar boek *Anna Beek. Coopvrouw van kunst ende kaarten*. Tot slot is een begin gemaakt met de ontsluiting van het archief van Arnon Grunberg door middelen uit het Reinjan Mulder Fonds.

Crowdfunding

Van 14 oktober tot 28 november organiseerden we een crowdfunding-campagne rond het terugbrengen van de Hortus Medicus in de binnentuin. Een groot aantal ons niet bekende donateurs, relaties en Vrienden heeft gevolg gegeven aan onze oproep om bij te dragen aan de realisatie en inrichting van de tuin. Het

streefbedrag is ruim gehaald. We kunnen spreken van een succesvolle campagne!

Fellowships

Voor het In 2024 gestarte fellowships-programma om de wetenschappelijke studie van onze omvangrijke en unieke collecties te bevorderen, konden dit jaar nieuwe stipendia (voor maximaal drie maanden) worden vergeven aan binnen- en buitenlandse onderzoekers. Particulieren hebben de volgende nieuwe fellowships mogelijk gemaakt:

- Allard Pierson Vrienden fellow voor theatercollecties

Olivia Schoenfeld – Analyse van de scenografiecollectie van het Allard Pierson

- Dr. Henriëtte Boas fellow voor de collecties van de Bibliotheca Rosenthaliana

Victor Tiribás – Het *Elogios* (1656): martelaarsverhalen in de Sefardische diaspora

Nalaten

Het AP krijgt niet alleen steun van particulieren bij leven, maar ook bij testamentaire beschikking. Dit jaar zijn we weer begunstigd met legaten en hebben mensen ons opgenomen in hun testament. Wederom zijn we veel dank verschuldigd aan onze ambassadeurs die ons met raad en daad terzijde stonden.

7.4 COMMERCIËLE ZAKEN

Uit de tellingen blijkt dat 3416 gasten speciaal naar het AP kwamen voor de Espresso bar of Museumwinkel te gaan, zonder het museum te bezoeken. De zorgvuldig geselecteerde producten van zowel de Espresso bar als de Museumwinkel worden altijd getoetst op ecologische impact, herleidbare oorsprong en sociale waarden.

Espresso bar

De Espresso bar heeft in 2025 opnieuw meer omzet gedraaid dan begroot. De bar is een geliefde ontmoetingsplek voor Amsterdammers, collega's en studenten, ook zonder museumbezoek. Het vegetarische menu wordt zorgvuldig samengesteld, met een focus op

duurzame en lokale leveranciers. Ook vinden we het belangrijk dat de barmedewerkers koffie schenken op het hoogste niveau. Door trainingen worden hun vaardigheden nog verder versterkt.

Bruto omzet	
2021	€ 66.773
2022	€ 96.885
2023	€ 151.139
2024	€ 176.412
2025	€ 155.842

Museumwinkel

In de Museumwinkel zijn de omzetten niet gehaald. De tentoonstellingen trokken bezoekers, maar door beperking van capaciteit moesten we het publieksprogramma inkrimpen waardoor we minder bezoekers ontvingen. Het komende jaar ligt het zwaartepunt op het versterken van de winkel en de AP-merchandiselijn.

Bruto omzet	
2021	€ 45.974
2022	€ 92.378
2023	€ 104.653
2024	€ 133.119
2025	€ 66.950

Het Allard Pierson in de Dutch Museum Gift Shop
Dankzij de jarenlange samenwerking met Dutch Museum Gift Shop blijft de AP-museumwinkel ook online zichtbaar. Dat is in deze tijd niet meer weg te denken. Vooral voor *printing on demand* (posters), speciale boekuitgaven en tentoonstellingscatalogi bestaat veel online animo.

Bruto omzet	
2024	€ 3.262
2025	€ 2.637

Publieksservice en kassa

Eind 2025 is in het publieksserviceteam een grote verandering doorgevoerd, met het aantrekken van vier dutymanagers. Dit betekent een (meer) betrokken aansturing van de publieksbegeleiders, en rust en continuïteit in het rooster. De publieksbegeleiders zijn nog steeds in dienst van uitzendbureau Hôtes Culture. Zowel dutymanagers als publieksbegeleiders zetten zich dagelijks in voor een gastvrije bezoekersontvangst. Ze geven museumbezoekers en evenementgasten de juiste informatie, laten de EspressoBar en de Museumwinkel draaien en zijn de schakel tussen de bezoeker en de organisatie. De dutymanagers komen elke maand samen voor overleg over het kwaliteitsniveau van de publieksservice en eventuele verbeteringen.

Voor (walking) dinners en speciale gelegenheden is Kok op Stelten toegevoegd als nieuwe cateraar. Met deze samenwerking bestaat het cateringportfolio nu uit drie partijen: Cirfood, B&E en Kok op Stelten.

Zaalverhuur

Het AP blijft een populaire verhuurlocatie. Ook in 2025 is weer vaker een zaal verhuurd dan het jaar ervoor. Er zijn 100 evenementen gehost, waarvan 67 zakelijk en 33 UvA-verhuur. Er werden 4286 deelnemers verwelkomd. Elke zaterdag wordt het radio-programma *Dr. Kelder & Co* opgenomen en uitgezonden vanuit het AP. Op vrijdag 19 december vond een jubileumuitzending plaats: de 1000ste aflevering, ditmaal vanuit de Espresso bar. De overige 18 zakelijke evenementen waren verspreid over het jaar. De 33

interne UvA-bijeenkomsten omvatten 4 tweedaagse conferenties, de andere 29 betroffen vergaderingen, workshops, symposia, teamdagen en buluitreikingen, alle gedurende één dag gehouden.

In het najaar werd het team versterkt. Extra ondersteuning is er voor zowel het reageren op nieuwe aanvragen als de operationele uitvoering van evenementen. De eind 2024 aangepaste workflow lijkt zijn vruchten af te werpen. De inkomsten uit zaalverhuur en de conversie van aanvragen naar boekingen zijn stegen.

Bruto omzet

2021	€ 45.974
2022	€ 28.744
2023	€ 23.543
2024	€ 30.048
2025	€ 58.228

De fraaie zalen van het AP worden met name geboekt door organisaties, bedrijven en faculteiten binnen de UvA. Daarom was het speciaal dat er een privé lunch werd georganiseerd om de doop van een zoon te vieren in de Espresso bar.

Zondagspecial op het menu: *De zure stad*, over de invloed van de Joodse gemeenschap op de hoofdstad en de eetgewoonten. Met een brunch voerden sprekers de gasten door de gastronomische geschiedenis van Amsterdam.

Dit jaar willen we bekijken of we nóg meer bijeenkomsten kunnen hosten die passen bij het AP als museum en kennisinstituut van de UvA. Zo organiseerde de Vereniging voor Kunst, Cultuur en Recht (VKCR) een symposium over de bescherming van erfgoed in tijden van conflict. Het AP werd gekozen als locatie vanwege de inhoudelijke aansluiting bij het vraagstuk van de teruggave van de Krim-collectie.

De Groene Amsterdammer, het oudste opinieblad van Nederland, vierde het jaarlijkse kerstfeest in de Espressobar. Het tijdschrift en het AP

werkten diverse malen samen.

We willen ook focussen op meer dan puur zaalverhuur: vaker een zaal verhuren met een inhoudelijke component, verzorgd door onze medewerkers. Denk aan rondleidingen door onze conservatoren en rondleiders, en schouwen van collecties. Zo boekte dit jaar de coöperatieve pensioenbelegger PGGM zalen voor een *walking dinner* met voorafgaand rondleidingen door de vaste opstelling en de tentoonstelling *Van Glas, gemaakt in de oudheid*.

8 ORGANISATIE EN GOVERNANCE

8.1 ORGANISATIE

In 2025 is het management verder versterkt en geoptimaliseerd. De tweekoppige directie vergaderde wekelijks om tot snelle besluitvorming en verbeterde aansturing te komen. Het Managementoverleg is een brede vertegenwoordiging van de organisatie, die eens in de twee weken vergadert. Er is geïnvesteerd in betere interne communicatie, onder andere door maandelijkse medewerkersbijeenkomsten te organiseren. Deze bieden ruimte voor informatievoorziening, dialoog en betrokkenheid van medewerkers bij gebeurtenissen en processen die de hele organisatie treffen. De aandacht voor organisatiecultuur is verder verdiept aan de hand van vijf centrale thema's, die in samenwerking met de klankbordgroep Cultuur zijn benoemd en gemonitord: besluitvorming, communicatie, verantwoordelijkheden, werkdruk en micromanagement. Deze thema's vormen een belangrijke leidraad voor verdere organisatieontwikkeling.

Benchmark

Doel en scope van de benchmark

In 2025 heeft het Allard Pierson een benchmark laten uitvoeren door adviesburo BMC. Doel van de benchmark was om taken, positie, budget en organisatie van het AP ten opzichte van zes andere (universiteits)musea/erfgoedinstellingen te vergelijken namelijk het Rijksmuseum Boerhaave, Leiden; het Centraal Museum, Utrecht; Gents Universiteitsmuseum (GUM), Gent; het Teylers Museum, Leiden; de Morgan Library, New York (VS) en de Hunterian Museum, Glasgow (VK). De vragen die we ons stelden waren: Hoe presteert het AP ten opzichte van deze culturele en erfgoedinstellingen? Welke verschillen, overeenkomsten, risico's en kansen vallen op? Welke aanknopingspunten bieden de conclu-

sies van deze vergelijking om de positie van het Allard Pierson te versterken, zowel binnen de UvA als het brede erfgoedveld?

De belangrijkste verschillen tussen het AP en de geselecteerde benchmark-instellingen zijn:

1. Omvang, diversiteit en de waarde van collecties is bij AP verreweg het grootst. Meer dan de helft van het personeel (66%) houdt zich bezig met collectiebeheer. Dat is substantieel meer dan bij de collega-instellingen.
2. Het AP heeft te maken met hogere kosten. De omvangrijke collecties vergen meer inzet aan personeel en huisvesting (klimaat).
3. Het AP besteedt de minste middelen aan programmering, marketing en development, terwijl dit qua geld het meeste opbrengt. Het AP heeft de op één na laagste lasten voor publieksactiviteiten in de benchmark.
4. Er is minder ruimte voor het vergroten van het eigen verdienvermogen.

Aanbevelingen

Richt de strategie op de meerwaarde van het Allard Pierson voor wetenschap en samenleving. De collectie is van groot belang voor (onderzoek en onderwijs van) de UvA. Het heeft daarnaast een belangrijke brede maatschappelijke waarde (valorisatie), ook gezien de waarde van de collecties en het uitdragen van de wetenschap. Focus op het verdienvermogen van het AP om bekendheid te stimuleren en andere taken vervolgens met meer mensen en middelen te kunnen uitvoeren. Ook bevestigt BMC het besluit van het AP om de positionering van het AP richting publiek en academia verder te versterken.

Ontwikkeling binnen de organisatie

Door de begrotingskaders kon een aantal vertrekkende medewerkers niet worden vervangen. Vooral wat betreft een aantal inhoudelijke functies had dit ingrijpende

gevolgen voor de beschikbare kennis en capaciteit. Tegelijk is ingezet op gerichte versterking van strategische prioriteiten. De werving voor het hoofd Publiek en Programmering werd gestart. Voorts is er een coördinator digitalisering aangesteld, die samen met de Bibliotheek de digitaliseringsambities verder gaat verwezenlijken. In 2025 zijn bovendien twee medewerkers vanuit de UB gedetacheerd bij de afdeling Publiek en Programmering, ter ondersteuning van de continuïteit en groei van deze afdeling.

Ziekteverzuim

Sinds 2024 heeft het AP te maken met een verhoogd ziekteverzuim. In 2025 lag het accent met name op het terugdringen van langdurig verzuim. In nauwe samenwerking met de afdeling HR is voor extra ondersteuning gezorgd in de begeleiding van medewerkers, met als doel duurzame re-integratie en versterking van de inzetbaarheid. Deze gerichte aanpak leidde in de loop van 2025 tot zichtbare verbeteringen. De verwachting is dat deze positieve ontwikkeling in 2026 doorzet en dan ook uit de cijfers zal blijken.

Werkdruk

Door het vertrek van niet vervangen medewerkers en het verhoogde ziekteverzuim bleef de werkdruk in 2025 hoog. Tegelijk vragen de omvang en complexiteit van de collectie blijvend om voldoende capaciteit. Om de werkdruk te beheersen en toekomstbestendig te werken, zijn gerichte keuzes gemaakt in de programmering. Zo is de bruikleenstop in 2025 voortgezet en is het aantal nieuwe tentoonstellingsprojecten beperkt in aantal en omvang.

De focus verschoof ook naar een meer op de lange termijn gericht programma: langere presentaties die tevens als interventie of aanvulling op de vaste opstelling kunnen functioneren. Deze werkwijze draagt bij aan efficiëntere inzet van capaciteit en middelen, en biedt tegelijk ruimte voor inhoudelijke verdieping en continuïteit in het publieksaanbod. Resultaten van die lange lijnen zullen zichtbaar worden in 2026.

Interimmanagement en professionalisering

Ter versterking van de organisatie en ter overbrugging van uitval zijn in 2025 twee interimmanagers aangesteld: voor de afdeling Kennis en Collecties en de afdeling Commerciële Zaken.

De interimmanager Commerciële Zaken richtte zich op effectievere inzet van capaciteit, zowel intern als ingehuurd. Dit leidde onder meer tot het in dienst nemen van vier dutymanagers (2,5 fte), die voorheen extern werden ingehuurd. Dit draagt bij aan structurele vermindering van inhuurkosten en grotere betrokkenheid van deze medewerkers bij de organisatie en de publieksbegeleiding.

Directie

Directeur Els van der Plas heeft begin 2025 aangekondigd dat zij eind 2026 met pensioen zal gaan en in maart 2026 terugtreedt als directeur. In de loop van 2025 zijn haar taken en verantwoordelijkheden gefaseerd overgedragen aan de adjunct-directeur Riemke thoe Schwartzenberg-Manger Cats. In 2026 zal ze nog een aantal projecten begeleiden en afronden, zodat de overdracht zorgvuldig en soepel wordt.

Eind 2025 heeft de directeur van de UB aangekondigd dat Sabine Rummens voor één jaar wordt aangesteld als interim-directeur van het AP. Zij heeft als opdracht de positionering van AP verder vorm te geven met nadruk op de samenwerking met de UvA. Daarnaast zal zij adviseren over het profiel van de toekomstige directeur.

Diversiteit & Inclusie – Musea Bekennen Kleur

In 2025 is de deelname aan het programma Musea Bekennen Kleur voortgezet: erfgoedinstellingen werken samen ter versterking van diversiteit en inclusie in de sector.

Tijdens verschillende bijeenkomsten is gesproken over ervaringen en vraagstukken die spelen binnen de deelnemende organisaties. Het AP bracht in dit kader onder meer de tentoonstellingen *Not My Soul* en *Blackface* in, wat leidde tot meer reflectie en verdieping binnen de organisatie. De reflectie- en actieplannensessies van Musea Bekennen Kleur

vormen een belangrijke basis voor het D&I-actieplan van het AP, dat in 2026 na verdere uitwerking zal worden vastgesteld. Leidend is het diversiteitsbeleid van de UvA. Dit traject draagt bij aan grotere bewustwording en meer inclusieve werkwijzen binnen de organisatie.

Museumcafé

Sinds 2019 heeft het AP gewerkt aan de ontwikkeling van een Museumcafé met terras aan de Oude Turfmarkt. De afgelopen jaren is het plan verscherpt, met onder meer een schetsontwerp en een geactualiseerde van de exploitatieopzet. Toch heeft de UvA in 2025 besloten dat het Museumcafé geen doorgang zal vinden. Daarmee is een meerjarig ontwikkelingstraject beëindigd.

Samenwerking UB

Sinds 2022 intensificeert het AP de samenwerking met de UB, die nu onder meer is gericht op ontsluiting en digitalisering, in nauwe afstemming met de afdeling Centrale Bibliotheekdiensten. In 2025 heeft dit onder andere geleid tot een vernieuwde website. Daarnaast wordt gekeken of verdergaande samenwerking mogelijk is in programmering. Ook op het vlak van communicatie is de samenwerking versterkt. De afdeling Marketing en Communicatie werkt samen met de communicatieafdelingen van de UB en de UvA, voor meer zichtbaarheid en betere positionering van het AP binnen de UvA/HvA.

8.2 WERKGROEPEN

Academie

De werkgroep Academie heeft in 2025 de Academie verder ontwikkeld, één van de drie pijlers van het beleidsplan. De werkgroep heeft bestaande onderwijs-, onderzoeks- en educatieactiviteiten in kaart gebracht en verkend hoe deze nader ontwikkeld kunnen worden. De implementatie staat gepland voor 2026.

Cultuur

De werkgroep Cultuur is in 2025 uitgegroeid tot een klankbordgroep die de directie adviseert en signalen uit de organisatie waarneemt. De focus lag in 2025 op sociale veiligheid en organisatieontwikkeling. Daarvoor zijn vijf centrale thema's benoemd en gemonitord: verantwoordelijkheden, structuur, communicatie, werkdruk en micromanagement.

Diversiteit & Inclusie

De werkgroep Diversiteit & Inclusie draagt bij aan meer bewustwording en kennis binnen de organisatie en zet relevante thema's op het gebied van diversiteit en inclusie op de agenda.

De werkgroep ondersteunt onder meer tentoonstellingen met inhoudelijke reflectie, en organiseert bijeenkomsten en uitwisselingen voor medewerkers. De voorzitter neemt regelmatig deel aan het Managementoverleg en onderhoudt contact met relevante netwerken binnen de UB en de UvA. In 2025 is bovendien een externe analyse uitgevoerd naar de toegankelijkheid voor mensen met een beperking, waarvan de resultaten zijn opgenomen op pagina 65.

Acquisitie

De acquisitiecommissie bespreekt schenkingen, bruiklenen en aankoop van collecties en collectiestukken. Gezien het formaat van de collecties en de werkvoorraden zijn de leden terughoudend in het aannemen van nieuwe stukken. De commissie adviseert de Directie en informeert het Management Overleg.

Website

Ten behoeve van de vernieuwingsslag van de website was er een werkgroep die zich boog over inhoud, vormgeving en praktische invulling van de website. Collega's van Kennis en Collectie, Communicatie, Development en de UB vergaderden regelmatig over deze zaken en ontwikkelde gezamenlijk met de ontwikkelaars de vernieuwde en verfriste website.

8.3 CODES EN RICHTLIJNEN

Museumregister

Het Allard Pierson staat sinds 2005 in het Museumregister. Eerst als twee aparte instellingen, vanaf 2019 als één organisatie.

UKB

Het Allard Pierson is als onderdeel van de UB aangesloten bij de UKB, het samenwerkingsverband van universiteitsbibliotheken en de Koninklijke Bibliotheek, en houdt zich aan de in dit verband gemaakte afspraken, onder andere voor het delen van bronnen en expertise.

Governance Code Cultuur

Het AP past de Governance Code Cultuur toe. Dit is een instrument voor goed bestuur en toezicht voor alle culturele organisaties die ervoor kiezen om deze code te gebruiken, ongeacht rechtsvorm, besturingsmodel, financiering en omvang. De code sluit aan op financiële, juridische en fiscale kaders uit de geldende wet- en regelgeving en, voor zover van toepassing, op subsidievoorwaarden. De code komt daar niet voor in de plaats (zie verder 8.3.1).

International Council of Museums (ICOM)

ICOM is de grootste internationale brancheorganisatie voor musea en museumwerk. Sinds de oprichting in 1946 maakt het zich sterk voor professionalisering van musea en het museumvak wereldwijd, onder meer door samenwerking tussen musea te stimuleren. Als ICOM-lid onderschrijft het AP de museumdefinitie van 2022 en de ICOM Code of Ethics.

Stichting Academisch Erfgoed (SAE)

Het AP speelt een actieve rol in de SAE als lid van het dagelijks bestuur. Dit netwerk voor universitaire erfgoedbeheerders werft subsidies voor gemeenschappelijke initiatieven en behartigt de bestuurlijke, beleidsmatige en financiële belangen van het academisch erfgoed.

Fair Practice Code

Het AP onderschrijft de Fair Practice Code, de gedragscode voor ondernemen en werken in kunst, cultuur en de creatieve industrie. De vijf waarden van de code zijn: solidariteit, diversiteit, vertrouwen, duurzaamheid en transparantie (zie verder 8.3.1).

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Het AP valt onder de regels voor de (semi) publieke sector zoals vastgelegd in de WNT. Het beloningsbeleid volgt de richtlijnen van de UvA. Het AP hanteert de cao van de Nederlandse universiteiten.

Code Diversiteit & Inclusie

Het AP wil een spiegel zijn van de maatschappij in positionering, programmering, personeelsbeleid, publieksbereik en keuze van partners. Het museum volgt de Code Diversiteit & Inclusie (<https://codedi.nl>) en het diversiteitsbeleid van de UvA. Het AP neemt deel aan het Musea Bekennen Kleur-project (zie verder 8.3.1).

Manifest Netwerk Digitaal Erfgoed

Het AP en de UB onderschrijven sinds 2022 de Nationale Strategie Digitaal Erfgoed, erop gericht om digitale erfgoed informatie beter zichtbaar, bruikbaar en houdbaar te maken.

Klimaatverklaring voor Erfgoedorganisaties

Het AP onderschrijft de verklaring van Nederlandse en Vlaamse erfgoedinstellingen, in navolging van het Bizot Green Protocol (2014), om de duurzaamheid van musea en erfgoedinstellingen te verhogen door te streven naar een lagere ecologische voetafdruk.

Richtlijn Born Digital Erfgoed

Het AP volgt de Richtlijn Digital Born Erfgoed van de SAE. Op 25 mei 2023 is de handreiking *Dicht dat Zwarte Gat!* gepubliceerd, met specifieke aandacht voor digital-born academisch erfgoed zonder fysieke tegenhanger.

Richtlijn Omgang Universitaire Collecties uit Koloniale Context

Onder voorzitterschap van het AP heeft een werkgroep van de SAE richtlijnen ontwikkeld voor de omgang met academisch erfgoed met een koloniale context voor alle aan de SAE verbonden universiteiten. Deze werden in 2023 uitgebracht onder de naam *Verzameld in naam van de Wetenschap*.

Bruikleengevers en Fondsen

Het AP beheert naast eigen collecties ook tientallen, soms zeer omvangrijke collecties in langdurig bruikleen. Bruikleencontracten kunnen van grote invloed zijn op het collectiebeleid. In enkele gevallen zijn collecties ondergebracht bij een stichting die toezicht houdt op het beheer binnen het AP. Daarnaast ontvangt en verstrekt het museum bruiklenen ten behoeve van tentoonstellingen, presentaties, onderzoek en restauratie. Diverse fondsen zijn ondergebracht bij het Amsterdams Universiteitsfonds (AUF). Daarnaast is er de Stichting Allard Pierson, opgericht voor fondsenwervende activiteiten.

Museumvereniging

De Museumvereniging werkt aan een toekomstbestendige museumsector. Het AP houdt zich aan de Ethische Code van de Museumvereniging en de Leidraad Afstoting Museale Objecten (LAMO).

Collectiedigitalisering

Het AP sluit aan bij (inter)nationale *best practices* voor collectiedigitalisering:

- Voor preservering van digitale bestanden het OAIS-model
- Voor 2D-objecten de *Metamorfoze*-richtlijnen (light en full)
- Voor 3D-objecten gangbare museumnormen, onder meer Spectrum
- Voor overige bestandsoorten aansluiting bij (inter)nationale best practices

Uitwerking van de codes

Het AP past de Governance Code Cultuur, de Code Diversiteit & Inclusie en de Fair Practice Code toe. Hieronder wordt toegelicht op welke wijze.

1. Governance Code Cultuur

Het AP is onderdeel van de UvA. Daarmee is de bestuurlijke structuur vastgelegd in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) en het Universiteitsreglement, in overeenstemming met de code goed bestuur universiteiten van de Universiteiten van Nederland (VSNU). Het AP is bovendien geregistreerd in het Museumregister en omarmt daarmee de Governance Code Cultuur, waarvan alleen gemotiveerd en indien nodig wordt afgeweken. Het AP realiseert zijn maatschappelijke doelstelling door culturele waarde te creëren, over te dragen en te bewaren, onder andere via programmering en bijdragen aan onderzoek en onderwijs. De directie verantwoordt zich via het openbare jaarverslag, waarin ook wordt toegelicht hoe de code wordt toegepast. De bezoldiging van de directeur wordt vastgesteld door de directie van de UB. Het AP volgt de cao Nederlandse universiteiten.

De organisatie beschikt over procedures voor risicobeheersing en controle. Daarnaast heeft het AP een eigen risicoanalyse opgesteld, die jaarlijks wordt bijgewerkt.

De directie en het Managementoverleg zijn verantwoordelijk voor de algemene en dagelijkse leiding en gaan zorgvuldig om met mensen en middelen. De betrokkenen handelen integer en vermijden belangenverstrengeling. Het AP werkt samen met verschillende stichtingen (onder andere Stichting Theater in Nederland, Wim Crouwel Instituut, Maatschappij voor de Toonkunst, Stichting Gastronomische Bibliotheek en Koninklijk Nederlands Medisch Genootschap). Met deze partijen worden beheersovereenkomsten gesloten en regelmatig bestuurlijk overlegd. Daarnaast beschikt het AP over een Raad van Advies met stakeholders en experts.

2. Code Diversiteit & Inclusie

Het AP wil een afspiegeling zijn van de maatschappij in programmering, personeelsbeleid, publieksbereik en partnerschappen. Het volgt de Code Diversiteit & Inclusie en het beleid van de UvA en participeert in Musea Bekennen Kleur.

■ Programma en publiek

Diversiteit en inclusie zijn voor collecties, archieven en programmering een actueel onderwerp. We streven naar een collectie die representatief is voor de samenleving en de beroepsgroepen die zij betreft. Daarom krijgen de komende periode sommige onderwerpen onze bijzondere aandacht: het koloniale verleden, de representatie van vrouwen en het collectioneren en archiveren van podiumkunsten van makers van kleur. Onze collecties zijn deels digitaal beschikbaar en op aanvraag voor iedereen toegankelijk. In 2023 begonnen we onze Surinamica-collectie te onderzoeken. We passen de bijschriften bij de objecten aan volgens de richtlijnen zoals opgesteld in *Words Matter*. Op deze manier is ook de collectie uitvoerende kunsten onderzocht. In de programmering krijgt de komende jaren het thema ‘macht en onmacht’ aandacht, met onderwerpen als dekolonisatie, gender, duurzaamheid en rechtvaardigheid. Onderwerpen die ook de UvA omarmt.

■ Personeel

Het AP is een organisatie voor iedereen, die niemand wil uitsluiten. We hebben wel nog stappen vooruit te zetten om een diverser personeelsbestand te krijgen. Dit blijkt niet altijd succesvol, ook doordat mensen zich niet goed herkennen in onze (overwegend witte) organisatie. Op dit moment heeft het AP een gevarieerde mix van leeftijden en een gelijke man-vrouwverhouding. Bij het aanbieden van werkplekken wordt altijd gelet op de toegankelijkheid voor mensen met een fysieke beperking.

We doen aan strategische personeelsplanning, passend bij de inhoudelijke opgaven waarvoor we staan (zoals representatie in de collecties) en blijven ons daarom inzetten om onze organisatie een afspiegeling van de maatschappij te laten zijn.

■ Partners

Het AP ontwikkelt de laatste jaren een breed herkend, erkend en gedragen netwerk, waar partijen zich in al hun diversiteit zich steeds meer bij willen aansluiten om expertise in te

brengen en op te halen. Via onze partnerschappen verbinden wij ons aan (nieuwe) gemeenschappen én (nieuw) publiek. Deze ontwikkelingen zetten we gestaag voort. Met de samenwerking met Musea Bekennen Kleur, The Need for Legacy en het Nationaal Slavernij Museum zetten we in op een meer divers partnerbestand.

3. Fair Practice Code

Wij onderschrijven de Fair Practice Code, met oog voor alle vijf kernwaarden: solidariteit, duurzaamheid, diversiteit, vertrouwen en transparantie. Het AP valt onder de regels voor de (semi)publieke sector zoals vastgelegd in de Wet normering topinkomens. Het beloningsbeleid is passend bij de ANBI status van de Stichting Allard Pierson. Het AP hanteert de cao-NU. De organisatie is relatief ‘plat’, met veel verantwoordelijkheid en autonomie voor medewerkers en teams. Medewerkers voelen zich verbonden met het AP.

In 2025 gingen talrijke medewerkers met pensioen. Waar mogelijk hanteren we een zogenoemde dakpanconstructie om kennis en kunde niet verloren te laten gaan. Niettemin konden we een aantal vertrekkende collega's niet vervangen.

Het AP is een lerende organisatie, die zich bekommert om de duurzame ontwikkeling en mobiliteit van zijn medewerkers. Er wordt ruim geïnvesteerd in scholing en opleiding van het eigen personeel. Tijdens de functioneringsgesprekken komt ook persoonlijke ontwikkeling aan bod. Het imago van de organisatie als veilige werkplek is van eminent en evident belang. Vanaf 2022 wordt gewerkt aan sociale veiligheid. De UB heeft in 2025 toegestaan om te werken met experts op het gebied van veilige werkomgeving. Dit gaat starten in 2026.

Het AP/de UvA heeft verschillende vertrouwenspersonen binnen de organisatie. Personeel dient te kunnen werken met een grote verscheidenheid aan mensen, onder wie ook kwetsbare personen. Maandelijks organiseert het AP medewerkersbijeenkomsten om elkaar goed bij te praten, ook over lastige onderwerpen.

Aandachtspunten in het beleid

- Nog meer aandacht voor evaluaties van projecten, partners en processen.
- Veel aandacht voor de organisatiestructuur en -cultuur.
- Volle aandacht voor diversiteit en inclusie.
- Werkdruk is een doorlopend probleem, nu nog urgenter, en moet daarom worden verankerd in de cultuur en structuur.

We kunnen vaststellen dat we de Fair Practice Code op de volgende punten naleven:

- Wij houden ons aan de cao Nederlandse Universiteiten (cao-NU).
- We houden ons aan de Richtlijn kunstenaarshonoraria.
- We houden ons aan de afspraken in het kader van auteursrechtvergoedingen.
- We sluiten met vrijwilligers en stagiairs contracten af.
- Alle vereiste verzekeringen zijn afgesloten.
- We stimuleren opleidingen en zelfontplooiing van onze medewerkers.
- Met diverse externe groepen delen we onze kennis en expertise.
- De financiële verslaggeving en het jaarverslag zijn transparant.

8.4 ORGANEN VERBONDEN AAN HET ALLARD PIERSON

Raad van Advies

De Raad van Advies voorziet het AP van externe reflectie op beleid en functioneren. In 2025 is de Raad twee keer bijeengekomen. Daarnaast zijn in 2025 enkele verdiepende gesprekken gevoerd met voormalig directeuren en betrokken partners, onder meer over de positionering van het AP binnen de UvA en de ontwikkeling van de organisatie.

De Vereniging van Vrienden van het Allard Pierson

2025 stond in het teken van het samengaan van de Vrienden van het Allard Pierson met de Stichting Allard Pierson. Tijdens de Algemene

Laatste gezamenlijke vergadering van de besturen van de Vereniging van Vrienden en van de stichting Allard Pierson over de fusie.

Ledenvergadering van de Vereniging Vrienden op 25 mei 2025 werd het voorstel daartoe met een zeer ruime meerderheid aangenomen. Per 1 januari 2026 is de fusie een feit.

In dezelfde vergadering werd besloten tot de oprichting van een Vriendenraad. Deze moet de betrokkenheid van de Vrienden bij het wel en wee van het museum en kennisinstituut behouden en vergroten door de publieksgerichte Vriendenwerving en -binding – voorheen vallend onder de Vereniging Vrienden – van de Stichting AP voor rekening te nemen, in samenwerking met de afdeling Fondsenwerving en Relatiebeheer. De Vriendenraad adviseert het bestuur van de stichting, zowel op verzoek van het bestuur als op eigen initiatief, over onderwerpen die voor de raad van belang zijn. Bestuurslid Marlies Kleiterp zit de raad voor.

Stichting Allard Pierson

Stichting Allard Pierson ondersteunt de fondsenwervende activiteiten van het AP en de activiteiten van het AP in brede zin.

Het bestuur van de stichting bestaat uit:

- Nick Boxem (voorzitter)
- Joachim Fleury (secretaris)
- Martijn Pronk (penningmeester)
- Ellen Hanou (lid met portefeuille Development)

9 FINANCIËEL VERSLAG

9.1 ALLARD PIERSON JAARCIJFERS 2025

x €1.000	2025	2025	2024
BATEN	<i>realisatie</i>	<i>begroting</i>	<i>realisatie</i>
EIGEN INKOMSTEN			
Kaartverkoop	355	400	613
Overige publieksinkomsten	0	0	0
Publieksinkomsten buitenland	0	0	0
Totaal publieksinkomsten	355	400	613
SPONSORINKOMSTEN	0	0	0
Vergoeding coproducent	0	0	0
Overige directe inkomsten (Espressobar, winkel, rondleidingen, zaalverhuur)	375	595	522
Totaal overige directe inkomsten	375	595	522
Totaal directe inkomsten	730	995	1.135
INDIRECTE INKOMSTEN	0	0	0
Private middelen – particulieren incl. vriendenverenigingen	0	0	0
Private middelen – bedrijven	0	0	0
Private middelen – private fondsen	1,226	579	1.054
Private middelen – goede doelenloterijen	0	0	0
Totaal bijdragen uit private middelen	1,226	579	1.054
Totaal eigen inkomsten	1,956	1,574	2.189
Baten in natura	0	0	0
SUBSIDIES			
OCW: Regeling specifiek cultuurbeleid (publieksactiviteiten)	0	0	0
OCW: Erfgoedwet onderdeel huisvesting	0	0	0
OCW: Erfgoedwet onderdeel collectiebeheer – BIS	650	627	627
OCW: Kaderregeling exploitatiesubsidies onderzoek en wetenschap	0	0	0
Totaal structureel Provincie	0	0	0
Totaal structureel Gemeente	0	0	0
Totaal structurele publieke subsidie overig UvA	11,011	10,869	10.438
Totale structurele subsidies	11,660	11,496	11.064
Incidentele publieke subsidies	0	0	0
Totaal subsidies	11,660	11,496	11.064
Totale baten	13,617	13,070	13.253

x €1.000	2025	2025	2024
LASTEN	realisatie	begroting	realisatie
Personeelslasten	-5,766	-5,560	-6.149
Huisvestingslasten	-5,316	-5,246	-4.912
Afschrijvingen	-297	-346	-323
Aankopen	0	0	0
Overige lasten	-2,556	-2,005	-3.040
Totale lasten	-13,935	-13,157	-14.424
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	-318	-87	-1.171
Inzet bestemde reserve – Verweesde collecties	117	117	106
Inzet algemene reserve Allard Pierson	0	0	0
Voorziening fiscaliteit 2020	0	0	0
Mutaties Aankoopfonds	0	0	0
Exploitatieresultaat	-202	30	-1.065

9.2 TOELICHTING OP DE JAARCIJFERS 2025

Het Allard Pierson heeft het verslagjaar 2025 afgesloten met een negatief resultaat van -k€ 318, hetgeen k€ 231 negatiever is dan begroot (-k€ 87). Ondanks het feit dat de inkomsten in 2025 juist k€ 547 hoger waren dan begroot, waren tegelijkertijd ook de lasten k€ 778 hoger dan begroot. Hieronder wordt een korte toelichting gegeven op diverse onderdelen van de exploitatie.

Externe inkomsten

Het Allard Pierson kende in 2025 wederom een mooi en succesvol tentoonstellingsjaar, met onder andere *De Roep van de O'o, Amsterdam eet* en *Not my Soul*. Hoewel kaartverkoop en commerciële inkomsten achterbleven bij eerdere ervaringscijfers, was het Allard Pierson in 2025 wel in staat meer externe contractbaten aan te trekken, als gevolg waarvan externe inkomsten bij elkaar k€ 382 hoger uitvielen dan begroot.

Structurele subsidies

Grotendeels blijft het Allard Pierson echter afhankelijk van structurele subsidies die jaarlijks bij de begroting voor het grootste gedeelte al vastliggen, op enkele indexaties na. Zo ontving het Allard Pierson in 2025 als

onderdeel van de Universiteit van Amsterdam een vast beleidsbudget van k€ 11.011, en aanvullend een bedrag van k€ 650 van het ministerie van OCW in het kader van de Basisinfrastructuur 2025-2028 (BIS). Deze laatste subsidie wordt specifiek aangewend voor het beheer, behoud en de ontsluiting van collecties uitvoerende kunsten en grafische vormgeving.

Personeelslasten

De personeelslasten van het Allard Pierson waren in 2025 k€ 206 hoger dan begroot. Ondanks het feit dat de inhuur van externen k€ 200 lager uitviel dan begroot, kende het Allard Pierson nog altijd een overschrijding van de eigen kaders voor het personeel in dienst. Waar in de begroting slechts ruimte was voor een personeelsbestand van 50,0 fte, bedroeg deze over 2025 gemiddeld 53,1 fte als gevolg van onder meer ziektevervanging. Het Allard Pierson zet zich daarom onverminderd in om het personeelsbestand en ziekteverzuim terug te brengen tot een financieel evenwichtig niveau. Met dank aan de dalende trend die al enige tijd is ingezet, is de verwachting dat dit in de loop van 2026 gerealiseerd zal worden.

Overige lasten

Naast de personeelslasten waren ook de overige lasten in 2025 k€ 572 hoger dan begroot. De oorzaak daarvan kan gevonden worden in de contractportefeuille die het afgelopen jaar groter was dan begroot, zoals hierboven reeds toegelicht. Voor de aanvullende contractbaten die gedurende het jaar werden aangetrokken, werden overeenkomstig aanvullende lasten gemaakt. Het ging daarbij dus met name om incidentele uitgaven. Afschrijvingen en huisvestingslasten in de vorm van afdrachten aan de Universiteit van Amsterdam waren grotendeels in lijn met de begroting.

Inzet bestemde reserve

Tot slot beschikte het Allard Pierson bij aanvang van 2025 nog over het restant van een

bestemde reserve voor de Verweesde Collecties in de uitvoerende kunsten en grafische vormgeving. Deze reserve bedroeg nog k€ 117, en is in 2025 volledig uitgeput. Het resultaat na inzet van bestemde reserves bedroeg derhalve -k€ 202.

NB Bovenstaand financieel verslag dient slechts ter beeldvorming van de financiële activiteiten van het Allard Pierson als onderdeel van de Universiteitsbibliotheek van de Universiteit van Amsterdam. De cijfers dienen dan ook niet ter verantwoording, en zijn ook niet aan accountantscontrole onderhevig geweest. Voor een verantwoording wordt verwezen naar de jaarrekening van de Universiteit van Amsterdam.

10 BIJLAGEN

10.1 AANWINSTEN EN ACQUISITIES 2025

Amsterdam en de wereld

Zestig losse kaarten van het Koninkrijk der Nederlanden uit de periode 1815–1840

Tien moderne wegenkaarten (Nederland / Europa)

Affecto: geographisch maandschrift, met de hand vervaardigd in een oplage van één exemplaar, te Amsterdam, 1928

Atlas Universel de Geographie Moderne dressé par J.H. Masschaupt Jr. [= Amsterdamse kunstenaar], manuscript, 1ste helft 19de eeuw

‘Uitbreidingsplan t.z.v. de Stadiongracht ...’ Amsterdam. kaart / plan van C. van Eesteren, 1ste helft 20ste eeuw

Diverse losse kaarten, 20ste eeuw (o.a. Anchorage (Alaska), Kennemerduinen)

Frans Wolters, *Een liefde voor Venlo in kaart* (boek uit 2005)

Losse (atlas)kaart: *Kaart van de Papoasche eilanden* [sic], Amsterdam, Isaak Tirion, 1753
Traveller's Guide ... Being an Explanation of a New and Very Accurate Itinerary Map. Amsterdam, E. Maaskamp, [1815]

Op stap met Gerard Reve. Een wandeling door Schiedam

Cairo Tourist map. Cairo, 1961

Rubber Plantation. Gummi & Pfeffer

St. CLAIR, Thomas Staunton, *A Residence in the West Indies and America, with a Narrative of the Expedition to the Island of Walcheren*.

Almanac de Goettingue pour l'Année de 1801. Dans la librairie de Dieterich. 1801

Apinti NL 020

Anton de Kom, *Wij slaven van Suriname*, 1934, eerste druk (zie verder pagina 10)

Suriname Almanak, 1944

Willem Suermondt buys a bond tied to two Surinamese plantations, 1780

Unrecorded 19th-century Christian children's book by Jewish evangelist Bromet

Atlas national illustré des 86 départements ... France, V. Levasseur, 1845

Atlas universal Quillet, 2 dln., Maurice Allain, 1923–1925

Kaart van het Koninkrijk der Nederlanden: met algemeen overzicht en aanteekening van het vestingstelsel [ca. 1872-1880]

Jan van Wijk, Vince de Vries, *Progressieve azimuthale equidistante projectie* (1994)

Jan van Wijk, Vince de Vries, [Amsterdam als middelpunt van de aarde], [1994]

Daniel Defoe, *Robinson Crusoe*. *Mappa letteraria*. Milaan, 2025

Stati Uniti, Corriere dei piccoli, ca. 1957

A Chart of the German Ocean, Thomas Kitchin, 1745

Mappemonde en deux Hémispheres, gravé par Thierry, 1837

Carte de l'Europe, Henri Selves, ca. 1825

The Travellers Guide through the United Netherlands, E. Maaskamp, 1816

Nieuwe Caarte van het Dijkgraafschap West-Friesland genaamt Geestmer-ambagt Schager en Nedorper Cogge, Hendrik de Leth, ca. 1730

Archeologie

Twee gipsen reliëfs

Kunstwerk met gipsen fragmenten van Robin Whitehouse (zie verder pagina 14).

Boek, schrift, en grafische vormgeving

4 meter zwart-witfilms van *Donald Duck*-strips

Drie lichtbakken van Paul Mijksenaar

130 prenten en 5 papieren tafelobjecten van Ewald Spieker (zie verder pagina 10)

7500 stripstroken van de strip *Single* (zie verder pagina 11)

← Olielampje met wachtende jongen. 300–200 v.C. Collectie Allard Pierson. Te zien in *Not My Soul*, Allard Pierson.

Collectie Rob van Eijck – archief en tijdschriften (ca. 10 meter)

Aanvulling archief Hans G. Kresse – strips, manuscripten, plakboeken, aantekeningen (ca. 6 meter)

Onderwijscollectie druktechnieken van Johan de Zoete (6 prentdozen + 1 doos met objecten)

Prospectussen van uitgeverij Meulenhoff
Zeege-zuyl der hooge bondgenoten, Amsterdam 1711–1712

Gedagten getrokken uit de werken van den heere J.J. Rousseau. Uit het Fransch vertaald Contes et Nouvelles de Marguerite de Valois, Reine de Navarre. Mis en beau langage, accommodé au goût de ce tems: & enrichis de Figures en Tailledouce
Simon Berington (adapted by Jean-Baptiste Dupuydempportes), *Memoires de Gaudence de Luques, prisonnier de l'Inquisition*

Archief Frederieke Huygen

Drie oude *Kuiffe*-albums en een schaakboekje
Zaagmans Almanach na de nieuwe en oude stijl op 't jaer onses heeren [...] 1686 [...] door P.R. van Nierop, by Gillis Joosten Zaagman [Amsterdam, 1685]
Almanach op 't schrik jaar ons heeren Jesu Christi 1772, t' Amsterdam, by d' Erfgen. van de wed. Corn. Stichter [1772], zie verder pagina 13

Geestelijk leven

Aanvulling archief Frederik en Samuel Muller – archivalia, boeken

Familiearchief Vissering, Coppenaar, Craandijk – handschriften, gedrukt materiaal en foto's (0,6 meter)

Philo-Lexicon, Handbuch des Jüdischen Leben, 1935
Philo Verlag Berlin

Jacob Israel de Haan, *Op den Bloemendag van het JNF* (1916), gesigeneerd

Alfred Polak, *Palestina en de Oorlog*

Ben Jaakov Eliejahoe, *De joodse jeugd op weg*

Hebraische Grammatik door Jihann David

Michaelis (Halle, 1778)

Een aantal bijzondere uitgaves van Saul van Messel

Materiaal gerelateerd aan de Sociëteit Joodse Jongeren Mageen Dawied – 4 programma-boekjes, 1 reglement, 2 liedteksten, 1 uitnodiging, 5 foto's, 1 vaantje

Melo Haggadah (Amsterdam, 1622), zie verder pagina 11

Christiaan, *De Zaaier* (1870); J. Visser, *Het vrome*

Joodje (1939); D. Junior, *Oolijk en Vroolijk*, 4de druk; F.N., *Handel is Handel*, 3de druk; Ida Keller, *Kleine Esther*; A. Hardenberg, *Levi's eerste kerstfeest* (1883); Eline Ploeg, *Rachel de groenteverkoopster* (2021)

Handgeschreven belijdenis uit 1790 van een doopsgezinde gemeente (niet bekend welke)
Schilderijportret van Frederik Muller, waarschijnlijk door Thérèse Schwartz
Twee zonvormige miniatuur papierkunstwerken (diameter Ø 27 en 35 mm), voorzien van handschriftversies van het Onze Vader en de Apostolische Geloofsbelijdenis in minuscule schrift (letterhoogte ca. 0,5 mm), beide gesigeneerd door de doopsgezinde ijzerhandelaar Justus van Maurik in 1756, op 75-jarige leeftijd

Editie van *Bibelsche Figuren* (ca. 1598) met prenten van Pieter van der Borch en teksten van Hendrik Janszoon van Barrefelt (alias Hiël), zie verder pagina 12
Daniel Featly, *Katabaptistai kataptystoi. The Dippers dipt. Or, the Anabaptists Duck'd and Plung'd over Head and Ears, at a Disputation in Southwark...*
Londen, 1645

Marten Schagen, *Gedagtenis van Utrechts akademievreugde, betoond ter gelegenheit, dat [...] Willem de Vyfde [...] de verhevene waerdigheden van erfstadhouder, en oppergebiedvoerder [...] aenvaerdende [...] Utrecht en haere hooge school met zyne vorstelyke tegenwoordigheit verëerde*. Utrecht, [1766]

Uitvoerende Kunsten

The Machines (gitaarinstallatie) van Remko Scha – installatie met vier gitaren

Aanvulling archief Gaudeamus – promotiemateriaal en affiches

Robin Berlijn, 37 cassettes, 2 cd's, enkele archivalia (39 stuks + 0,5 meter)

Collectie Willem van Manen – partituren, plakboeken, fotoboeken, cassettes, archief, foto's (ca. 3 meter)

Aanvulling archief Matthijs Vermeulen – brieven, foto's, dagboeken, typoscripten (0,75 meter)

Archief Youp van 't Hek – knipsels, correspondentie, teksten, speellijsten, foto's

Archief Veem House for Performance – affiches, VHS-band, digitaal archief, cassettes, beleidsplannen, programmaboekjes

Archief Peter Oosthoek – scripts, foto's, ontwerpen (1 meter)
 Archief Henk van Gelder – plakboeken met artikelen en een paar brieven (3 meter)
 Archief Luc Boyer – archiefmateriaal, foto's, brieven, affiches, flyers
 Plakboek over dompteur Erie Erwin Hagenbeck Klant
 Pianopartituur opera *David* van Darius Milhaud
 Archivalia van Cor van Oosten en Sonja van Oosten-de Groen (De Osteny's), ca. 1950-1969, schnabbeltoer artiesten
 3 toneelkijkers
 Boek over Joost Vrouwenraedts
 Plakboek van Aart Blom
 Handpop (aap) van Wietke van Dort van de productie *Pluimpje Peperkoek*
 Tapdansschoenen van Willem Nijholt uit de musical *Foxtrot*
 2 maquettes ITA: *Husbands & Wives* (2016) en *Het temmen van de feeks* (2005)
 Strohoed met handtekening van Wim Sonneveld
 VHS-band en dvd's van Mini & Maxi: *De ingebeelde ziekte*, *The Sunshine Boys*, *City*
 Kostuum tl-buis dansvoorstelling *Lines* van Krisztina de Châtel
 Oeuvreboek *Body of Work* van Nicole Beutler
 Boek *Gontcharova et Larionov. Cinquante ans a Saint-Germain-des-Prés* van Tatiana Loguine
 Archiefje Martie Verdenius
 Collectie zilveren memorabilia van Oscar Carré, en fotoalbum en diverse losse foto's (zie verder pagina 14)
 Collectie circusaffiches 2010–2025
 Zes uitgaven historische muziek (theorie en bladmuziek), Matheson
 Scans van knipsels en documentatie jazz in Nederland
 Aanvulling Collectie Paul Acket: Droe Bird-beeldjes
 Collectie Key Notes, tijdschrift *Donemus*
 Collectie video's via stichting Instant Composers Pool

Wetenschapsgeschiedenis en geschiedenis van de UvA

Boekencollectie van Anne Troelstra
 Fotoserie van de Universiteitsbibliotheek aan het Singel door Satijn Panyigay

H. E. Dresser, *A History of the Birds of Europe*, vol. 9, supplement, 1896
 J. G. Millais, *The Natural History of British Surface-feeding Ducks*, 1 vol., 1902
 J. G. Millais, *British Diving Ducks*, 2 vols, 1910
 R. S. Palmer, *Handbook of North-American Birds*, 5 vs, 1962-1988
 L. W. Rothschild, *Extinct Birds*, 1907 (zie verder pagina 11)
 H. Seebohm, *A Monograph of the Turdidae*, 2 vols, 1902
 John Huxham, *Observations on the air and epidemic diseases 1728-1737* (1759), ... 1738-1748 (1767)

10.2 ONTSLUITING EN DIGITALISERING

In 2025 zijn de volgende collecties en archieven ontsloten.

Vragen en opmerkingen zijn welkom via redactieEAD-ub@uva.nl.

Nieuwe collectiebeschrijvingen in ArchivesSpace (46)

UBA123 - Archief van Anthonie Schoorl
 UBA125 - Archief van H.N. Duijfjes
 UBA127 - Archief van Wilhem de Haan
 UBA128 - Archief van A.D.J. Meeuse
 UBA130 - Archief Meijendel-Comité van Adriana Geertruida Vorstman
 UBA184 - Archief van het Amsterdams Theologisch Dispuut R.U.S.E.
 UBA196 - Archief van de Natuur-Philosophische Faculteitsvereniging (N.P.F.)
 UBA198 - Archief van Benny Bailey
 UBA308 - Archief van de redactie van C.A.J.A. Oudemans' *Enumeratio systematica fungorum*
 UBA347 - Archief van het dispuutgezelschap V.I.N.C.A.
 UBA508 - Collectie Jaap Best
 UBA672 - Archief van het Westersch Taalkundig Gezelschap Musis Studiis Que Dicitum (M.S.Q.D.)
 UBA675 - Archief van het studentengezelschap *Acuunt Musae Ingenium Concordium Alunt* (A.M.I.C.A.)
 UBA716 - Archief van de Stichting Cat Jazz Haarlem
 UBA734 - Collectie Johan Bierens de Haan
 UBA735 - Archief van Johan Bierens de Haan
 UBA737 - Archief van het Theologisch Dispuut Gezelschap S.I.N.
 UBA748 - Archief van Piet Vermeulen
 UBA755 - Collectie Boy Edgar Prijs

UBA756 - Archief van de Raad van Advies van de Stichting Jazz en Geïmproviseerde Muziek in Utrecht (SJU)

UBA757 - Collectie Stichting Jazz en Geïmproviseerde Muziek In Nederland (SJIN)

UBA768 - Collectie overdrukken en brochures van de Artis Bibliotheek

UBA769 - Collectie A.F.J. Portielje

UBA771 - Collectie gidsen en brochures van natuurhistorische musea van de Artis Bibliotheek

UBA775 - Archief van Coenraad Kerbert

UBA776 - Archief lettertype Gulliver van Bavo van Rossum

UBA777 - Archief van het Hugo de Vries Fonds

UBA779 - Archief van Elizabeth Day Palmer

UBA780 - Archief van P.W. van der Pas

UBA781 - Archief van W.J. Resoort

UBA783 - Collectie overdrukken en brochures plantkunde van de Bibliotheek Hortus Botanicus/Hugo de Vries Laboratorium

UBA787 - Archief van de redactie van Bijdragen tot de Dierkunde

UBA790 - Archief van Rita Reys

UBA791 - Archief van Maarten Derksen

UBA796 - Diatheek Landschapsarchitectuur van de Landbouw-hogeschool Wageningen

UBA804 - Archief van de Stichting Cat Jazz Records

UBA808 - Collectie schoolplaten van het Nederlandsch Schoolmuseum

UBA811 - Collectie Contactorgaan voor de Innovatie van het Onderwijs

UBA836 - Collectie glasdia's van het Archeologisch-Historisch Instituut van de Universiteit van Amsterdam

UBA840 - Archief van het Hollandsch Doopsgezind Emigranten Bureau

UBA864 - Archief van de Organisatie voor Studentenhulp S.I.D.

UBA865 - Archief van het genootschap Juri Utrique Sacrum (J.U.S.)

UBA874 - Archief van de Theologische Faculteit der Amsterdamse Studenten (T.F.A.S.)

UBA877 - Collectie stellingen ter verkrijging van de graad van doctor aan Nederlandse universiteiten

UBA884 - Collectie Doe Maar

UBA936 - Archief van het Nederlandsch Genootschap tot Zedelijke Verbetering der Gevangenen

Nieuwe inventarissen (3)

UBA551 - Archief van Maurits Nanning van Loon

UBA685 - Archief van Will van Sambeek

UBA938 - Archief en database van het Joods Biografisch Woordenboek (database als tijdelijke inventaris)

Nieuwe digitale afbeeldingen (1)

UBA176 - Archief van de redactie van Erts

Axiell-Theater- en circuscollectie

	Invoer (aantal records)	Wijzigingen	Totaal aantal records
Objecten in eigen beheer	668	7097	200948
Archieven	2411	2094	8553
Boekencatalogus	1084	8278	301155
TINcollectie	1943	16699	104244
Circuscollectie	0	230	5898
Personen en instellingen	4855	5551	351665
totaal:	10961	39949	972263

* Per 19-12-2025

10.3 RAADPLEGING COLLECTIES

Verslag Onderzoekzaal over 2025

Het lijkt almaar drukker te worden in de Onderzoekzaal. Ook dit jaar steeg het aantal bezoekers met iets meer dan 400, naar 7574 bezoekers in totaal. Studenten, medewerkers en alumni van de UvA, studenten en medewerkers van andere Nederlandse universiteiten en ook onderzoekers en ook wetenschappers uit binnen- en buitenland komen heel regelmatig op bezoek.

Het aantal aanvragen van materiaal uit CatalogusPlus bleef iets achter. De aanvragen met aankomstbalie Circ BC Reading Room betreffende materiaal uit zowel het OTM-depot als het IWO-depot daalde naar 8967 (–372). Er was echter wel sprake van een groei van aanvragen van materiaal dat niet via CatalogusPlus kan worden ingediend. Dit gaat om materiaal dat geen aanvraagmogelijkheid heeft in de catalogus vanwege bijvoorbeeld het uitleenbeleid, aanvragen van handschriftelijk materiaal, aanvragen van archiefmateriaal of het feit dat het materiaal nog niet gecatalogiseerd is. Het totaal aantal aanvragen dat buiten de catalogus om is gedaan was 3053. Een deel van deze stijging werd onder meer veroorzaakt door een controle van kluismateriaal in de maanden maart, april, mei en juni. Daardoor

werden er 444 kluisstukken meer (1662 totaal) uit de kluis gehaald dan de 1218 kluisstukken in 2024. Daarnaast werd er voor en door conservatoren veel materiaal aangevraagd ten behoeve van colleges, presentaties, schouwen, tentoonstellingen, Summerschool of onderzoek.

In april 2025 is het vraagafhandelingssysteem Topdesk vervangen door ServiceNow. Dit betekende een grote overgang. Deze vragen worden ingediend via de contactformulieren op de website van het Allard Pierson en de Universiteitsbibliotheek. In Topdesk zijn er in 2025 totaal 249 vragen afgehandeld, in ServiceNow totaal 741. Deze vragen zijn algemeen van aard, bijvoorbeeld over het bezoek aan de Onderzoekzaal en het aanvragen van materiaal. Daarnaast worden er

onderzoeksvragen ontvangen die doorge-
stuurd worden naar de betreffende conserva-
toren, verzoeken tot digitale opnamen of het
aanvragen van archiefmateriaal. Ook zijn er
734 vragen via de email ontvangen en afgehan-
deld. Dit alles zorgde voor beduidend meer
vragen dan in 2024. Ontvingen de medewer-
kers van de Onderzoekzaal in 2024 totaal 1354
vragen. In 2025 waren dit totaal 1724 vragen.
Met daarnaast nog alle vragen die aan de balie
door de bezoekers worden gesteld of die
telefonisch gesteld worden.
Wat betreft de foto-opdrachten werden er iets
minder afgehandeld dan in 2024. In 2025
werden er uit totaal 226 items digitale
opnamen gemaakt voor 128 aanvragers uit
binnen- en buitenland en intern door mede-
werkers van het Allard Pierson.

Aantal bezoekers Onderzoekzaal 2025

	Ochtend	Middag	Totaal
januari	273	402	675
februari	229	374	603
maart	308	435	743
april	274	391	665
mei	219	366	575
juni	214	359	572
juli	"272	433	705
augustus	195	368	563
september	240	399	639
oktober	281	347	718
november	215	360	575
december	187	354	541
Totaal aantal bezoekers 2025	2635	4588	7574

NB Dubbeltelling komt voor bij die bezoekers die de Onderzoekzaal (bijna) de hele dag bezoeken.

Geraadpleegde materialen in Onderzoekzaal 2025

Aanvragen via CatalogusPlus	Aanvragen (Oude Turfmarkt + IWO)	Kluisstukken (via kluisformulier)	Muziek Collectie Nederland (MCN) (via kluisformulier)	Totaal
januari	817	5	2	824
februari	684	19	2	705
maart	786	12	2	800
april	990	7	7	1004
mei	799	24	3	826
juni	670	15	x	685
juli	403	6	1	410
augustus	785	4	x	789
september	756	7	1	764
oktober	651	10	1	662
november	928	6	x	934
december	698	5	x	703
Totaal via CatalogusPlus	8967	120	19	9106

Pickup-locatie: Circ BC Reading Room

Aanvragen buiten CatalogusPlus (o.a. via roze briefjes)	Kluisstukken	Handschriften	Archiefmateriaal	Overige	Totaal
januari	53	53	16	22	144
februari	29	73	34	12	148
maart	253	155	53	50	511
april	250	66	24	33	373
mei	289	41	22	25	377
juni	217	62	6	23	308
juli	82	109	13	22	226
augustus	80	39	17	53	189
september	71	46	26	25	168
oktober	81	69	29	10	189
november	83	45	22	31	181
december	54	41	11	13	119
Totaal	1542	799	273	319	2933

* Van maart t/m juni interne controle kluisstukken.

Kluisaanvragen 2025

	Request on condition / Cat+	(Roze) aanvraagbriefje	Totaal
januari	5	53	58
februari	19	29	48
maart	12	253	265
april	7	250	257
mei	24	289	313
juni	15	217	232
juli	6	82	88
augustus	4	80	84
september	7	71	78
oktober	10	81	91
november	6	83	89
december	5	54	59
Totaal	120	1542	1662

Afgehandelde vragen Onderzoekzaal 2025

	Vragen via Topdesk	Vragen via ServiceNow	Vragen via e-mail (ub-baliebc@uva.nl)	Totaal
januari	65		71	136
februari	78		51	129
maart	87		65	152
april	19	64	51	134
mei		56	53	109
juni		57	66	123
juli		32	71	103
augustus		69	51	120
september		97	74	171
oktober		132	63	195
november		128	73	201
december		106	45	151
Totaal	247	741	734	1724

* Half april is het vraagafhandelingsysteem Topdesk vervangen door ServiceNow.

Afgehandelde foto-opdrachten AP 2025

Op basis van aantal items (daadwerkelijke aantal scans niet bekend)

	Binnenland	Buitenland	Intern	Knop	Totaal
januari	4	5	5	3	17
februari	7	6	3	2	18
maart	4	2	9	–	15
april	1	12	13	–	26
mei	6	3	4	–	13
juni	32	3	2	–	37
juli	7	2	2	–	11
augustus	12	6	2	–	20
september	13	5	4	–	22
oktober	5	7	10	–	22
november	2	8	3	–	13
december	3	6	3	–	12
Totaal	96	65	60	5	226

Op basis van aantal opdrachtgevers (niet bekend daadwerkelijke aantal scans)

	Binnenland	Buitenland	Intern	Knop	Totaal
januari	4	4	4	3	15
februari	6	5	4	1	16
maart	7	1	5	–	7
april	1	4	5	–	10
mei	5	2	4	–	11
juni	5	2	1	–	8
juli	3	2	2	–	7
augustus	5	4	2	–	11
september	7	4	1	–	12
oktober	5	4	4	–	13
november	2	4	3	–	9
december	3	3	3	–	9
Totaal	53	39	38	4	128

*De Request Digitization knop in CatalogusPlus werkt niet meer vanaf januari 2025.

** In 2025 werden er in totaal 33 integrale foto-opdrachten verwerkt.

Vergelijking 2024–2025

	2024	2025	Totaal
Aantal bezoekers	7162	7574	plus 412
Aanvragen via CatalogusPlus (pickup-locatie BC Reading Room)	9339	8967	min 372
Aanvragen buiten CatalogusPlus	2614	3053	plus 439
Foto-opdrachten	135	128	min 7
Vragen via ub-baliebc@uva.nl	580	734	plus 154
Vragen via Topdesk / ServiceNow	774	990	plus 216

10.4 CONSERVERING EN RESTAURATIES

Boek/papier

Type object	Inventarisnummer of signatuur	Objectnaam of collectienaam (boektitels vermeld zonder auteur en met jaartal)	Restaurator
Atlas	OF 88-9	Atlas Maior Weltbeschreibung-Asia und China, 1676	Anne Doebele
Atlas	OF 88-8	Atlas Maior Weltbeschreibung-Hispanieen, Africa und America, 1667	Anne Doebele
Atlas	OF 88-7	Atlas Maior Weltbeschreibung-Italien und Griechenland, 1662	Anne Doebele
Atlas	OF 88-1	Atlas Maior Weltbeschreibung-Geografia Blaviana, 1667	Anne Doebele
Atlas	OF 88-2	Atlas Maior Weltbeschreibung-Teutschlandt, 1667	Anne Doebele
Atlas	OF 88-3	Atlas Maior (Duits) Nederland, 1660	Anne Doebele
Atlas	OF 88-4	Atlas Maior (Duits) Engelandt, 1662	Anne Doebele
Atlas	OF 88-5	Atlas Maior (Duits) Schotlandt und Yrlandt, 1662	Anne Doebele
Atlas	OF 88-6	Atlas Maior (Duits) Franckreich, 1660	Anne Doebele
Blaeu Atlas	Deel 1	Grooten Atlas of te Wereldbeschrijving, 1648	Anne Doebele
Blaeu Atlas	Deel 2	Grooten Atlas of te Wereldbeschrijving, 1648	Anne Doebele
Blaeu Atlas	Deel 3	Grooten Atlas of te Wereldbeschrijving, 1648	Anne Doebele
Blaeu Atlas	Deel 4	Grooten Atlas of te Wereldbeschrijving, 1648	Anne Doebele
Blaeu Atlas	Deel 5	Grooten Atlas of te Wereldbeschrijving, 1648	Anne Doebele
Blaeu Atlas	Deel 6	Grooten Atlas of te Wereldbeschrijving, 1648	Anne Doebele
Blaeu Atlas	Deel 7	Grooten Atlas of te Wereldbeschrijving, 1648	Anne Doebele
Blaeu Atlas	Deel 8	Grooten Atlas of te Wereldbeschrijving, 1648	Anne Doebele
Blaeu Atlas	Deel 9	Grooten Atlas of te Wereldbeschrijving, 1648	Anne Doebele
Kaart	o.c.	KNAG, Hydrografische kaart, 19de eeuw	Anne Doebele
Kaart	o.c.	KNAG, Hydrografische kaart, 19de eeuw	Anne Doebele
Kaart	o.c.	KNAG, Hulst van Keulen, 19de eeuw	Anne Doebele
Kaart	o.c.	KNAG, Hulst van Keulen, 19de eeuw	Anne Doebele
Kaart	o.c.	KNAG, Hulst van Keulen, 19de eeuw	Anne Doebele
Kaart	102-16-13	A New Map of the City of Amsterdam, 1720	Anne Doebele
Kaart	o.c.	Gelderland, 1570 (perkamenten handschriftkaart)	Anne Doebele
Prenten (22)	Doos: B 401 t/m B 420	22 prenten / gravures 18de-19de eeuw	Anne Doebele
Typoscript	o.c.	Archief aantekeningen van Johanna Kuiper, 20ste eeuw	Anne Doebele
Tekeningen	o.c.	Archief Dick Helenius, 1967	Anne Doebele
Prenten (5)	o.c.	5 x centsprenten, 19de eeuw	Anne Doebele
Handschrift	Hs.65-597a	Aagje Deken, brief uit 1774	Anne Doebele
Affiches (2)	o.c.	Verkoopaffiche en Nieuwjaarscomant, 1755 en 1839	Anne Doebele
Boek	OK 06-3079	De Groote Syon, Wijnberg, 1634	Anne Doebele
Boek	AB 286:16	Naturliche Geschichte der Hirsche, 1888	Anne Doebele
Boek	o.c.	Artis Bibliotheek, handgeschreven catalogi, 19de eeuw	Anne Doebele

Objecten

Type object	Inventarisnummer of signatuur	Objectnaam of collectienaam (boektitels vermeld zonder auteur en met jaartal)	Restaurator
Aardewerk	APM11861	Kan	Marianna Düring
Aardewerk	APM01695	Vormreliëf	Marianna Düring
Aardewerk	APM01702	Vormreliëf	Marianna Düring
Aardewerk	APM01897	Amfoor	Marianna Düring
Aardewerk	APM02828	Dierfiguur	Marianna Düring
Aardewerk	APM07374	Lamp	Marianna Düring
Aardewerk	APM10979	Vaatwerk	Marianna Düring
Aardewerk	APM13988	Pyxis	Marianna Düring
Aardewerk	APM17762	Lamp	Marianna Düring
Aardewerk	APM10989	Vaatwerk	Marianna Düring
Gips	APM16253	Apollo	Marianna Düring
Gips	APM16093	Sileen met Dionysoskind	Marianna Düring
Gips	APM16195	Buste	Marianna Düring
Gips	APM19799	Reliëf	Marianna Düring
Gips	APM19800	Reliëf	Marianna Düring
Gips	APM16256	Mausollos	Marianna Düring
Glas	APM01234	Halsamfoor	Marianna Düring
Glas	APM03301	Amfoor	Marianna Düring
Metaal	APM16881	Oorring	Marianna Düring
Steen	APM13833	Beeld	Nicolas Verhulst

10.5 UITGAANDE EN INKOMENDE BUIKLENEN

Uitgaande bruiklenen	Titel tentoonstelling	Begindatum	Einddatum	Aantal objecten
UB2025-001 Toledo Museum of Art (VS)	Rachel Ruysch: Nature Into Art	4/13/25	7/27/25	1
UB2025-002 MFA Boston (VS)	Rachel Ruysch: Nature Into Art	8/23/25	12/7/25	1
UB2025-006 Edwin Scharff Museum Neu-Ulm (D)	Tanz wird kunst, 1892–1933	2/1/25	6/22/25	24
UB2025-010 Archeocentrum Velzeke (B)	OMG! OP stap met Romeinse goden	6/21/25	9/30/26	3
UB2025-012 Nederlands Steendruk-museum	Als de kat van huis is	4/14/25	6/22/25	1
UB2025-013 Jenevermuseum	Jenever en ZOO. Edgard Darimont (1909–1980), Reclame- en beestentekenaar	9/20/25	1/4/26	4
UB2025-014 Musée de Marseille (F)	Tattoos: Stories from the Mediterranean	5/17/25	9/28/25	1
UB2025-015 Jan Kruis Museum	Jan als kunst- en portretschilder	3/1/25	12/31/25	22
UB2025-016 Museum de Fundatie	Thuis bij Ter Borch	9/6/25	2/1/26	2
UB2025-018 Historisches Museum der Pfalz, Speyer (D)	Caesar & Kleopatra	4/13/25	10/26/25	14
UB2025-019 Universiteitsmuseum Groningen	Universiteitsmuseum Groningen	3/14/25	6/16/25	13
UB2025-020 Verzetsmuseum	Josephine Baker. Een leven vol verzet	4/17/25 verlengd tot 25-01-2026		3
UB2025-021 Valkhof Museum	Bittere Oogst	4/18/25	8/31/25	1
UB2025-023 Drents Museum	Volk van de ventweg. Reizigers in Drenthe	3/15/25 verlengd tot 02-11-2025		1
UB2025-024 Historisch Museum Den Briel	Willem van Oranje en Charlotte de Bourbon. Zeven Jaren Samen 1575–1582	6/12/25	9/14/25	1
UB2025-025 Van Gogh Museum / Mesdag Collectie	Barbara van Houten. In het licht van de Mesdags	9/19/25	1/18/26	1
UB2025-026 Rijksmuseum van Oudheden	Monsters en mythische wezens	5/29/25 verlengd tot 27-6-2027		2
UB2025-028 Centraal Museum Utrecht	Dirk Valkenburg	9/13/25	1/25/26	1
UB2025-034 Museum Het Schip	Ongekend Talent. Vrouwen van de Amsterdamse School	9/25/25	6/30/26	5
UB2025-035a Embassy of the Free Mind	The House with The Heads: A Monument to Free Thinking	9/13/25	10/24/25	1
UB2025-037 Jazzclub Mahogany Hall	Willem Breuker	10/12/25	4/1/26	2
				104

Inkomende bruiklenen	Titel tentoonstelling	Begindatum	Einddatum	Aantal objecten
IB2025-001 Amsterdam Museum	Amsterdam eet	4/11/25	9/7/25	56
IB2025-002 RCE	Amsterdam eet	4/11/25	9/7/25	1
IB2025-003 Stadsarchief	Amsterdam eet	4/11/25	9/7/25	2
IB2025-004 Monumenten & Archeologie Amsterdam	Amsterdam eet	4/11/25	9/7/25	7
IB2025-006 Dordrecht Museum	Amsterdam eet	4/11/25	9/7/25	1
IB2025-007 Museum Rotterdam	Amsterdam eet	4/11/25	9/7/25	1
IB2025-008 Febo	Amsterdam eet	4/11/25	9/7/25	1
IB2025-009 Nationaal Archief	Amsterdam eet	4/11/25	9/7/25	1
IB2025-011 privé Van de Peppel	Amsterdam eet	4/11/25	9/7/25	1
IB2025-012 privé Mosis	Verhalenkabinet	2/14/25	1/12/26	6
IB2025-013 Nationaal Glasmuseum Leerdam	Van Glas, gemaakt in de oudheid	5/16/25	10/31/26	1
IB2025-014 Emmy van de Grift	Van Glas, gemaakt in de oudheid	5/16/25	10/31/26	8
IB2025-015 Bert Frijns	Van Glas, gemaakt in de oudheid	5/16/25	10/31/26	2
IB2025-16 privé	Van Glas, gemaakt in de oudheid	5/16/25	10/31/26	1
IB2025-017 RMO	Not My Soul: over slavernij, wet en vrijheid	11/21/25	24-52025	3
IB2025-19 privé	Van Glas, gemaakt in de oudheid	5/16/25	10/31/26	2
IB2025-022 Pipe Museum	Not My Soul: over slavernij, wet en vrijheid	11/21/25	5/24/25	3
IB2025-023 Design Academy Eindhoven	Van Glas, gemaakt in de oudheid	5/16/25	10/31/26	7
IB2025-025 Kathryn Smith	Not My Soul: over slavernij, wet en vrijheid	11/21/25	5/24/25	5
IB2025-026 Nieuwe Instituut	Decor in drie bedrijven	10/29/25	4/5/26	6
IB2025-027 Wereldmuseum Leiden	Decor in drie bedrijven	10/29/25	4/5/26	6
IB2025-029 Jukebox Collective	Not My Soul: over slavernij, wet en vrijheid	11/21/25	5/24/25	1
IB2025-030 Schulting Art Collection	Not My Soul: over slavernij, wet en vrijheid	11/21/25	5/24/25	1
IB2025-031 Carl Haarnack	Not My Soul: over slavernij, wet en vrijheid	11/21/25	5/24/25	18
IB2025-032 Denzel Veerkamp	Not My Soul: over slavernij, wet en vrijheid	11/21/25	5/24/25	3
IB2025-034 Sarojini Lewis	Not My Soul: over slavernij, wet en vrijheid	11/21/25	5/24/25	2
				116

10.6 NEVENFUNCTIES VAN MEDEWERKERS

Hans van Keulen, tot 1 november conservator Theatercollectie en teamleider Uitvoerende Kunsten

- lid directieraad Podiumkunst.net
- treasurer SIBMAS
- lid RvT Theater de Veste en Grote Kerk Alkmaar
- lid Cultuurcommissie Musea en Erfgoed Rotterdam 2025-2028

Sylvia Alting van Geusau, per 1 november conservator Theatercollectie en teamleider Uitvoerende Kunsten

- Managing Editor Tijdschrift voor Mediageschiedenis (TMG)
- lid directieraad Podiumkunst.net
- bestuurslid De Nieuwe Toneelbibliotheek, secretaris
- Advisory Board Member International Panorama Council (IPC)

Milco Feijnenbuik, hoofdredacteur Theaterencyclopedie

- lid adviesraad Podiumkunst.net

Myriam van der Hoek, conservator wetenschapsgeschiedenis

- bestuurslid Stichting Cartographiae Historicae Cathedra

Gwendolyn Verbraak, conservator kerkelijke collecties en hermetica

- redactielid tijdschrift Doopsgezinde Bijdragen

Jos van Waterschoot, conservator boekhistorische collecties en stripcollecties

- striprecensent Eppo en Stripschap
- voorzitter Toonkunstkoor Amsterdam
- secretaris Stichting Jan Kruis Collectie

Katell Lavéant, conservator gedrukte werken

- lid Editorial Board Quaerendo
- lid bibliotheekcommissie Koninklijk Oudheidkundig Genootschap
- voorzitter bibliotheekcommissie Spinoza Vereniging
- lid redactie Bijdragen tot de Geschiedenis van de Nederlandse boekhandel (BGNB)

Rachel Boertjens, conservator Bibliotheca Rosenthaliana

- redactielid Studia Rosenthaliana, Journal of the History, Culture and Heritage of the Jews in the Netherlands

Rogier Kalkers, hoofd herkomstonderzoek, waarnemend conservator collecties Etruskische en Romeinse archeologie

- chef beeldredactie tijdschrift Roma Aeterna

Laurien de Gelder, conservator archeologische collecties van West-Azië en de Griekse Wereld

- secretaris Babesch Foundation
- lid Raad van Advies, faculteit Geesteswetenschappen UvA

Ben van den Bercken, conservator archeologische collectie Egypte en Soedan

- gastonderzoeker Rijksmuseum van Oudheden, Leiden
- redactielid Phoenix, tijdschrift Ex Oriente Lux
- lid Academische Commissie NINO
- lid Editorial Board BAR Publishing Subseries Archaeology of Egypt and Sudan

Esther Boeles, teamleider K&C, conservator universiteitsgeschiedenis

- voorzitter bestuur Universeum, Europees netwerk voor Universitaire collecties en musea
- voorzitter werkgroep Stichting Academisch Erfgoed (SAE) universitaire collecties uit koloniale context
- lid landelijk overleg Stichting Academisch Erfgoed
- ex officio bestuurslid van ICOM-UMAC

Reinder Storm, conservator cartografie

- redactie-secretaris v/h historisch-kartografische tijdschrift Caert-Thresoor
- voorzitter landelijk collegiaal overleg conservatoren cartografische collecties/UKB-netwerkgroep kaarten en GIS
- webredacteur Argus
- redactielid Jaarboek van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde

Frederieke van Wijk, conservator circuscollecties en beleidsmedewerker Diversiteit & Inclusie

- voorzitter VL100, Museum van Loon

- UNIMUSEA — Research and Practices on University Collections

René van Beek, conservator klassieke wereld

- voorzitter cliëntenraad SEIN (expertisecentrum voor epilepsie en slaapgeneeskunde)

Ditmer Weertman, conservator muziekcollecties

- redactielid Jazzbulletin : tijdschrift over geschiedenis Jazz in Nederland
- bestuurslid Nederlandse Vereniging van Muziekbibliotheken

Erika Happe

- lid Raad van Toezicht Brutus Organisatie Stichting
- lid Raad van Toezicht Stichting Brutus Base
- lid Raad van Toezicht Stichting Gasthuis Frascati
- penningmeester Vereniging Rokin

Els van der Plas

- bestuurslid Stichting Gastronomische Bibliotheek
- bestuurslid Wim Crouwel Instituut
- voorzitter Codarts Rotterdam
- voorzitter Stroom Den Haag
- lid Hoofdstadborrel Amsterdam
- voorzitter Kunstcommissie UvA
- lid Raad van Advies Herinneringscentrum Kamp Westerbork
- lid NADD Groep (Nederlands Archief voor Dutch Design)
- jurylid Residency Institute for Advanced Studies
- jurylid Residency Allard Pierson en Institute for Advanced Studies
- lid UK Programmagroep
- lid UvA Podia Overleg

Riemke thoe Schwartzberg-Manger Cats

- voorzitter bestuur Strijkkwartet Biennale Foundation
- lid bestuur Vereniging Nederlands Historisch Scheepvaart Museum

Moïra Müller

- docent voor de Internationale School van Wijsbegeerte (ISVW)

- spreker en inleider voor Comenius Leer-
gangen in de trajecten Wijsheid in Leiderschap
en Verdiept Leiderschap

Marianna During

- bestuurslid werkgroep Archeologie, Restauratoren Nederland

10.7 PUBLICATIES VAN MEDEWERKERS

Hans van Keulen, tot 1 november conservator Theatercollectie en teamleider Uitvoerende Kunsten

- hoofdredactie *Theater verzamelen. (On)grijpbaar erfgoed*, Wbooks, 2025
- De eeuw van de Theatercollectie: van kelders, zolders en stallen naar modern collectiemanagement — een springlevende verzameling', in: *Theater verzamelen*, Wbooks, 2025
- beschreven objecten in *Theater verzamelen*:
 - Decorafbeelding van *De deserteur*, Pieter Barbiers II
 - Foto van de rouwstoet van Maria Johanna Kleine-Gartman, onbekende vervaardiger
 - Foto van een abortusdemonstratie, F.J. Busselman
- Het archief van Albert Mol. Een zeer persoonlijke keuze ter afscheid', *Allard Pierson Magazine* nr. 132 (najaar 2025), p. 31

Sylvia Alting van Geusau, per 1 november conservator Theatercollectie en teamleider Uitvoerende Kunsten

- beschreven objecten in *Theater verzamelen*:
 - achterdoek *Gezicht op de Hooglandse Kerk van Leiden*, Bartholomeus van Hove
 - Tekening van een scène uit *Tristan und Isolde*, Cees Bantzinger
 - Masker van Hildo Krop
 - Schilderij *Garderobe van Circus Carré*, Ferdinand George Erfmann

Milco Feijnenbuik, hoofdredacteur Theaterencyclopedie

- redactie *Theater verzamelen. (On)grijpbaar erfgoed*, Wbooks
- beschreven objecten in *Theater verzamelen*:
 - kostuum voor Zzinderella, Jan Aarntzen
 - Venetiaans kostuumontwerp voor het bal masqué 'Ten bate van' in *Foxtrot*, Jan Beutener

- Masker uit *The Phantom of the Opera*, Olga van Helsdingen
- Pijp van Oscar Carré, onbekende vervaardiger
- Rekwisieten gebruikt in *Cats*, onbekende vervaardiger
- Plakboek van Conny Stuart
- Hutkoffer van Louis Bouwmeester
- Archief van Paul Duval
- Het kamertoneel van Hieronymus van Slingelandt : “De Nachtwacht van de Theatercollectie”, *Allard Pierson Magazine* nr. 131 (voorjaar 2025), p. 26–30
- Keizerlijk cadeau’, *Allard Pierson Magazine* nr. 131 (voorjaar 2025), p. 40

Gonneke Janssen, collectiespecialist Theatercollectie, Uitvoerende Kunsten

- beschreven objecten in *Theater verzamelen*:
- Koffer met rekwisieten voor *De seizoenen*, Phoa Yan Tiong

Leonie Sterenborg, conservator kostuum

- Redactie *Theater verzamelen*. (On)grijpbaar erfgoed, Wbooks
- beschreven objecten in *Theater verzamelen*:
- Olympische capes van de *Henri ter Hall Revue*: Herman J. Kaufmann
- Kostuumontwerp voor danseres in travestie, Adriaan Grobben
- Kostuum voor Elena Fink als Dark Lady en Casper Gimbrère als Gentleman in *Dark Lady*, Rien Bekkers
- Doek *Can-can-danseressen*, Jan Sluijters
- Kostuum gedragen door Pieter van den Berg als Quetzalcoatl in reconstructie, Frank Raven.
- Houten jas voor *Witstrip*, Gerard Coljé
- Kostuum voor Johanna Cornelia Ziesenis-Wattier

Myriam van der Hoek, conservator wetenschapsgeschiedenis

- Revolutie: de natuurzelfdruk’, *Allard Pierson Magazine* nr. 131 (voorjaar 2025), p. 17–19

Gwendolyn Verbraak, conservator kerkelijke collecties en hermetica

- Op een koude winter nacht, 500 jaar geleden’. Blog met co-auteur Nina Schroeder-

van ’t Schip op de website van het Allard Pierson, zie: <https://www.allardpierson.nl/blog/op-een-koude-winternacht-500-jaar-geleden> (ook in het Engels)

- Brieven, preken en manuscripten’. Publicatie met co-auteur Hanna Melse op de website doopsgezind.nl en een verkorte versie in het blad *Mondig*. Voor online versie, zie: <https://doopsgezinden.nl/nieuws/brieven-preken-en-manuscripten/>
- Van beeld naar wezen. Spiritualiteit in Schabaeljes Den Grooten Emblemata Sacra’, *Allard Pierson Magazine* nr. 132 (najaar 2025), p. 13–16

Jos van Waterschoot, conservator boekhistorische collecties en stripcollecties

- 400 striprecensies

Katell Lavéant, conservator gedrukte werken

- met Isabelle Best: Lavéant, K.V.M.P., & Best, I. R. (2025), ‘Van El Dorado tot Sapali: Uit het veld: Meerstemmigheid in de Surinamica-collectie van het Allard Pierson’, in: *Jaarboek voor Nederlandse Boekgeschiedenis*, 32, p. 158–174. <https://doi.org/10.5117/JNB2025.009.BEST>

Anna Baak, junior conservator gedrukte werken

- Van straatlied tot nieuwsbron. De liederen-collectie van Arie van den Berg’, *Allard Pierson Magazine* nr. 132 (najaar 2025), p. 17–19

Rogier Kalkers, hoofd herkomstonderzoek, waarnemend conservator collecties Etruskische en Romeinse archeologie

- met B. van den Bercken, L. de Gelder, G. Jurriaans-Helle (red.), *EYTYXI, René van Beek 35 jaar conservator*
- Over geurige klei en grafroof: Een *bucchero kalyx* uit Veii’, in: B. van den Bercken, L. de Gelder, G. Jurriaans-Helle & R. Kalkers (red.), *EYTYXI, René van Beek 35 jaar conservator*, p. 55–57
- met: R. Seepma, A. Tadesse & L. de Gelder, ‘Van Aleppo naar Amsterdam. Menselijke resten uit een Syrische bronstijdnederzetting’, *Allard Pierson Magazine* nr. 132 (najaar 2025), p. 34–36

Laurien de Gelder, conservator archeologische collecties van West-Azië en de Griekse Wereld

- met B. van den Bercken, R. Kalkers, G. Jurriaans-Helle (red.), *EYTYXI, René van Beek 35 jaar conservator*
- met: R. Seepma, A. Tadesse & R. Kalkers, 'Van Aleppo naar Amsterdam. Menselijke resten uit een Syrische bronstijdnederzetting', in *Allard Pierson Magazine* nr. 132 (najaar 2025), p. 34-36

Ben van den Bercken, conservator archeologische collectie Egypte en Soedan

- Moet(nod)jemet in het Allard Pierson. Een opvallend gipsen afgietsel', in: B. van den Bercken, L. de Gelder, G. Jurriaans-Helle, R. Kalkers (red.), *EYTYXI. René van Beek 35 jaar conservator, Amsterdam*, p. 121-124
- Animal Mummies at the Allard Pierson', in: B. van den Bercken (red.), *Animal Mummies. From Research to Outreach at the Allard Pierson*, Leiden, p. 11-20
- The Animal Mummy Project: From Research to Outreach', in: B. van den Bercken (red.), *Animal Mummies. From Research to Outreach at the Allard Pierson*, Leiden, p. 21-28
- met M. van Oijen, 'Fish Mummies', in: B. van den Bercken (red.), *Animal Mummies. From Research to Outreach at the Allard Pierson*, Leiden, p. 29-41
- met M. Hoogmoed, 'Crocodile Mummy', in: B. van den Bercken (red.), *Animal Mummies. From Research to Outreach at the Allard Pierson*, Leiden, p. 42-57
- met S. Boroffka, 'Cat Mummies', in: B. van den Bercken (red.), *Animal Mummies. From Research to Outreach at the Allard Pierson*, Leiden, p. 58-64
- met R. Hutterer, 'Shrew Mummy and Shrew Coffins', in: B. van den Bercken (red.), *Animal Mummies. From Research to Outreach at the Allard Pierson*, Leiden, p. 65-70
- met T.-F. Krell, 'Scarab Mummy', in: B. van den Bercken (red.), *Animal Mummies. From Research to Outreach at the Allard Pierson*, Leiden, p. 71-81
- met G. Keijl, 'Bird Mummies', in: B. van den Bercken (red.), *Animal Mummies. From Research to Outreach at the Allard Pierson*, Leiden, p. 82-95

- met L. Petersen (red.), *The Bissing Link. The Collections and Network of Egyptologist F. W. von Bissing (1873-1956)*, Leiden
- met L. Petersen, 'Bissing Links', in: L. Petersen, B. van den Bercken (red.), *The Bissing Link. The Collections and Network of Egyptologist F. W. von Bissing (1873-1956)*, Leiden, p. 9-32
- Nubian Links: Two Metal Vessels from the Von Bissing Collection in the Allard Pierson', in: L. Petersen, B. van den Bercken (red.), *The Bissing Link. The Collections and Network of Egyptologist F. W. von Bissing (1873-1956)*, Leiden, p. 209-218
- met W. van Haarlem, 'Von Bissing Linked? The Bissing Link Project Inventory and Future Research Questions', in: L. Petersen, B. van den Bercken (red.), *The Bissing Link. The Collections and Network of Egyptologist F. W. von Bissing (1873-1956)*, Leiden, p. 219-227
- Achilles rust uit?', in: L. Petit, R. van Beek, D. Halbertsma, A. Willemsen, *Beeldverhalen*, Leiden, p. 21-22

Jessie Pietens, conservator handschriften

- Het spookt in dit boek', Allard Pierson Blog, <https://www.allardpierson.nl/blog/het-spookt-in-dit-boek>. 23 april 2025
- Een Groningse die naar Amsterdam kwam. Een nieuwe aanwinst voor de brievencollectie', *Allard Pierson Magazine* nr. 131 (voorjaar 2025), p. 6-7
- De Moninckx Atlas en schilder Rachel Ruysch', *Allard Pierson Magazine* nr. 131 (voorjaar 2025), p. 34-35

Reinder Storm, conservator cartografie

- Dit is zéér belangrijk! De 'bibliophielen-gevoelighedenjes' van E. du Perron. Leiden
- met Marieke van Delft, *Nederland waterland. Een geschiedenis in 100 oude kaarten*, Tielt
- met Kester Freriks, *Stad van water en licht. Amsterdam: een geschiedenis in kaarten*, Amsterdam 2025, 2de druk 2026
- 'Carte géologique du monde', *Allard Pierson Magazine* nr. 132 (najaar 2025), p. 8-9
- Een kaart van Maaskamp uit de Franse tijd', *Geografie*, jrg. 34 (2025), nr. 1, p. 22-23
- 'Louis Pieter Uding. Levensbericht', *Jaarboek van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde*, 2023-2024. Leiden 2025, p. 157-162

- Zeekaarten boven water', *Geografie*, jrg. 34 (2025), nr. 4, p. 22-25
- 'Monument voor een vriend'. Recensie op website Literair Nederland
- Een smakelijke en met vaart geschreven biografie'. Recensie op website Literair Nederland
- afleveringen in de rubriek 'Kaarten van Amsterdam' in het tijdschrift van de vvab. Zie www.amsterdamsebinnenstad.nl/binnenstad/312/amsterdamse-kaarten-inleiding.php
- blog over de corrupte herdrukken van *Wij slaven van Suriname* van Anton de Kom op 'Caribisch uitzicht': <https://werkgroepcaribischeletteren.nl/het-schandaal-van-wij-slaven-van-suriname-over-de-mishandeling-van-het-boek-van-anton-de-kom/>
- 'Jan Pijnappel (1822-1901): een taalkundig hoogleraar die een schoolatlas maakte', *Caert-Thresoor*, jrg. 44 (2025), nr. 2, p. 26-28

Frederieke van Wijk, conservator circuscollecties en beleidsmedewerker Diversiteit & Inclusie

- Hooggeëerd publiek...! De circuscollectie in de schijnwerpers', *Allard Pierson Magazine* nr. 131 (voorjaar 2025), p. 8-11

Klaas van der Hoek, waarnemend conservator handschriften

- "Nae mijn kleijn onthout en vermuegen". Sermoenen uit het Begijnhof', *Allard Pierson Magazine* nr. 132 (najaar 2025), p. 20-21
- Marriks in Mastreeg', *Allard Pierson Magazine* nr. 132 (najaar 2025), p. 40

René van Beek, conservator klassieke wereld

- *Van Glas. Gemaakt in de oudheid*, Wbooks
- 'Beelden in kleur', *Fragment* 26 (2025), p. 44-48
- 'Zeskantig flesje voor geurige olie', *Hermeneus* 97-03 (2025), p. 40-41
- 'Van Glas. Gemaakt in de Oudheid', *Archeologie Magazine* 3 (2025)
- 'Vaatwerk en bravourestuk. Archeologisch glas in het Allard Pierson', *Vind* 58 (2025), p. 50-53
- 'Van ibis tot duizend bloemen... Mozaïek-glas in het Allard Pierson', *Allard Pierson Magazine* nr. 132 (najaar 2025), p. 2-4

- 'Een verzameling om heerlijk van te genieten. Gipsen aanwinsten', *Allard Pierson Magazine* nr. 132 (2025), p. 28-31

10.8 PRESENTATIES EN ONDERWIJSACTIVITEITEN VAN MEDEWERKERS

Hans van Keulen, tot 1 november conservator Theatercollectie en teamleider Uitvoerende Kunsten

- 28/29 februari symposium 100 jaar Theatercollectie
- 21 september presentatie reünie Theater Instituut Nederland
- Tentoonstelling *Decor in drie bedrijven*
- 29 oktober afscheidsspeech

Sylvia Alting van Geusau, per 1 november conservator Theatercollectie en teamleider Uitvoerende Kunsten

- 1 november Museumnacht Theaterquiz
- 11 november rondleiding tentoonstelling *Decor in drie bedrijven* studenten Theaterwetenschap

Milco Feijnenbuik, hoofdredacteur Theaterencyclopedie

- 14 februari presentatie en zoekinstructie studenten Fontys Muziektheater
- 22 februari interview 100 jaar Theatercollectie in Volgspot (NPO Radio 5/ KRO-NCRV)
- 28 februari tentoonstelling *Decor in drie Bedrijven*
- 7 maart interview 100 jaar Theatercollectie in *Tijd voor Max* (NPO 1/Omroep MAX)
- 14 maart interview 100 jaar Theatercollectie in *Humberto* (NPO Radio 1/AVROTROS)
- 21 september presentatie Theaterencyclopedie reünie Theater Instituut Nederland
- 1 november presentatie theaterquiz Museumnacht
- 22 november presentatie 'Theaterencyclopedie op weg naar Linked Open Data' op WikiconNL

Gonneke Janssen, collectiespecialist Theatercollectie, Uitvoerende Kunsten

- 14 februari presentatie en zoekinstructie studenten Fontys Muziektheater
- 26 februari depotrondleiding ENICPA
- 11 maart rondleiding *Wij en onze stad*, IWO
- 14 maart pilot opname Hans Klok en NTR

- 8/9 april interview filmopnames Academie voor Theater en Dans, IWO
- 16 mei rondleiding Josée Ruiter, IWO
- 23 mei rondleiding UB-medewerkers, IWO
- 12 juni rondleiding studenten Popafdeling, IWO
- 25 juni rondleiding meLê Yamomo, IWO
- 16 juli bezoek en interview Nana Yasukawa, IWO
- 16 juli rondleiding Eva Baijense, IWO
- 23 september rondleiding studenten Theater van UU, IWO
- 2 oktober rondleiding MA Artistic Research meLê Yamomo, IWO
- 9 oktober rondleiding Huntington Library, IWO
- 23 oktober rondleiding voor organisatie Museumn8
- 30 oktober rondleiding ITA, IWO
- 18 december rondleiding schenkers Henk van Gelder-archief, IWO

Lisa Lucassen , collectiespecialist Theatercollectie, Uitvoerende Kunsten

- 26 februari depotrondleiding ENICPA
- 28/29 februari organisatie symposium 100 jaar Theatercollectie
- 11 maart rondleiding *Wij en onze stad*, IWO
- 14 maart pilot opname Hans Klok en NTR IWO
- 16 mei rondleiding Josée Ruiter, IWO
- 12 juni rondleiding studenten Popafdeling, IWO
- 20 juni rondleiding fellow Nederlandstalig lied en collega's, IWO
- 25 juni rondleiding meLê Yamomo, IWO
- 16 juli bezoek en interview Nana Yasukawa, IWO
- 16 juli rondleiding Eva Baijense, IWO
- 25 juli rondleiding Erik Vos, IWO
- 5 september interview Broadcast Media Lounge met Wytze Koppelman
- 23 september rondleiding studenten Theater van UU, IWO
- 2 oktober rondleiding MA Artistic Research meLê Yamomo, IWO
- 9 oktober rondleiding Huntington Library, IWO
- 30 oktober rondleiding ITA, IWO

- 28 november bezoek interview Willem Brander

Frederieke van Wijk, conservator Circuscollecties, beleidsmedewerker Diversiteit & Inclusie

- 13 januari Keynote Decolonizing Museums ICOM Japan, Tokyo
- 2 maart presentatie circuscollectie Allard Pierson voor First European Circus Heritage Conference, Londen
- 4 maart presentatie intern Diversiteit & Inclusie: Taalgebruik
- 5 maart Rondleiding UvA MA studenten, vak: Decolonizing Archives voor muziek- en theaterwetenschap
- 10 maart presentatie CDO en CvB (Edith Hooge) *The Power of Language: Creating More Understanding*
- 8 mei presentatie circuscollectie Allard Pierson voor de Circusvrienden Nederland
- 12 mei workshop decolonizing the Allard Pierson: *Curating Racism and Slavery*
- 14 mei presentatie Musea Bekennen Kleur
- 23 juni presentatie *Blackface in Theater. Curating Racism at the Allard Pierson* voor Universum, Graz
- 27 augustus rondleiding Sruti Bala
- 17 september rondleiding Pauline Broekema voor *Museumtijdschrift*
- 28 november rondleiding TENT, hedendaags circus
- 10 december rondleiding Sruti Bala en Sietske de Vries, dramaturg en theatermaker bij Action Zoo Humain
- 12 december organisatie en presentatie Circuslezing
- 16 december schouw circus studenten Fontys

Myriam van der Hoek, conservator wetenschapsgeschiedenis

- 10 januari gastcollege *Bodies on Display*, Amsterdam University College (10 studenten), Allard Pierson
- 14 januari Rondleiding *De roep van de o'o*, Turing Foundation (15 personen), Allard Pierson
- 6 februari gastcollege *Maria Sibylla Merian*, IES Abroad/Vrije Universiteit (8 studenten), Artis Bibliotheek

- 11 februari Schouw VVAO met Alexander Reeuwijk (15 personen), Artis Bibliotheek
- 27 februari gastcollege *Birds*, IVN (20 studenten), Artis Bibliotheek
- 19 maart presentatie *Visualizing the Unknown* (10 personen), Artis Bibliotheek
- 20 maart: presentatie *Visualizing the Unknown* (10 personen), Allard Pierson
- 8 april schouw medewerkers bibliotheek HU (15 personen), Artis Bibliotheek
- 22 april gastcollege honours studenten VU (15 studenten), Artis Bibliotheek
- 24 april gastcollege Rietveld Academie (5 studenten), Artis Bibliotheek
- 25 april gastcollege Print & Power, MA Boekwetenschap UvA (2x 15 studenten), Artis Bibliotheek
- 17 juni schouw Academische Zaken, UvA (15 personen), Artis Bibliotheek
- 1 juli gastcollege *Birds*, IVN (13 studenten), Artis Bibliotheek
- 8 juli gastcollege *Birds*, IVN (13 studenten), Artis Bibliotheek
- 15 juli schouw medewerkers ARTIS (8 personen), Artis Bibliotheek
- september-december: begeleiding studenten UvA Placemaking (5 studenten), Allard Pierson/Artis Bibliotheek
- 24 september gastcollege *Birds*, IVN (18 studenten)
- 4 december mini-symposium *Animal Archives* ACSEM (UvA), Artis Bibliotheek

Tahirih Fruchaud, coördinator collectie en archiefontsluiting

- 2 oktober college over archieven van (kinder)boeken illustratoren voor studenten Kunstgeschiedenis UvA van Emilie Sitzia

Emma Binnendijk, collectiespecialist archiefontsluiting

- 12 februari introductie grafische archieven bij keuzevak Graphic Design (Master Boekwetenschap van fellows Richard Niessen en Kyliën Bergh), Allard Pierson, samen met Abbo Santema
- 4 juni introduction ArchivesSpace to Balázs Támasi, library director and associate professor at Budapest, University of Jewish Studies

- 19 september rondleiding studenten archivistiek Reinwardt Academie, IWO, samen met Foske Rozeboom en Lisa Lucassen
- diverse interne cursussen ArchivesSpace voor collega's

Gwendolyn Verbraak, conservator kerkelijke collecties en hermetica

- 25 februari schouw met Nina Schroeder-van 't Schip voor leden van de doopsgezinde gemeenten Zaandam en Krommenie via predikant Margarithe Veen
- 18 maart schouw uit Doopsgezinde Bibliotheek (archieven) voor Commissie tot de archieven van de Algemene Doopsgezinde Sociëteit (ADS)
- 3 april 2 schouwen van emblemataboeken voor 2 groepen 4 vwo van het Hervormd Lyceum West via docent Menno Anbeek
- 6 april 2 schouwen uit Doopsgezinde Bibliotheek door Nina Schroeder-van 't Schip voor 2 groepen uit Lancaster, Pennsylvania (begeleiding op zondag)
- 8 mei introductie bij openbare fellowlezing door Chris K. Huebner 'Touching Voices' over de Doopsgezinde Bibliotheek
- 12 mei schouw uit Doopsgezinde Bibliotheek met Chris K. Huebner voor Mennonites uit Canada
- 17 mei schouw uit Doopsgezinde Bibliotheek door Nina Schroeder-van 't Schip voor Mennonites uit Canada (begeleiding op zaterdag)
- 22 mei 2 schouwen uit Doopsgezinde Bibliotheek voor 2 groepen Mennonite studenten van Tabor College, vs, via Derek Hamm, Professor of Graphic Design
- 4 juni colleges begeleiden van prof. dr. Sabine Hiebsch over de Bibliotheek van het Evangelisch Luthers Seminarium voor 2 groepen studenten van de Theologische Universiteit Utrecht
- 8 juni schouw uit Doopsgezinde Bibliotheek door Nina Schroeder-van 't Schip voor groepen uit het buitenland via Mennonite reisbureau TourMagination (begeleiding op zondag)
- 26 juni schouw begeleiden voor filmopnames van Dean Taylor met Nina Schroeder-van 't Schip

- 30 juni schouw kerkhistorische collecties met Nina Schroeder-van 't Schip voor deelnemers aan het VU-congres *Total Devotion — Extreme Beliefs among Christians from Past to Present* (CIHEC Annual General Meeting and Conference 2025)
- 8 juli introductie bij fellowlezing Martine van Ittersum over de werkpapieren van Hugo de Groot in de bruikleen van de Remonstrantse Gemeente Amsterdam
- 10 juli schouw uit Doopsgezinde Bibliotheek voor de kerkenraad en predikanten van Doopsgezind Amsterdam
- 9 september schouw uit de Armeense Bibliotheek door vrijwilliger Anna Maria Mattaar voor Krikor Momdjian (begeleiding)
- 30 september introductie bij fellowlezing Ellen Hausner over karakters in alchemistische handschriften in het Rijksdeel van de Bibliotheca Philosophica Hermetica
- 3 oktober 2 schouwen uit Doopsgezinde Bibliotheek voor twee groepen van de Gemeindebibelschule der Mennoniten-Brüdergemeinde Frankenthal via Florian Kienzle
- 18 oktober schouwen met Corey Andrews, Meagan Baars en Tjalling Janssen over het Rijksdeel van de Bibliotheca Philosophica Hermetica voorafgaand aan de lezingenmiddag en presentatie van het 4-delige werk over Heinrich Khunrath *The Mage's Images* (2024-2025) door Peter Forshaw in het Allard Pierson in samenwerking met Brill Academic Publishers en Centre for the History of Hermetic Philosophy and Related Currents (UvA)
- 31 oktober schouw uit Doopsgezinde Bibliotheek met betrekking tot de doopsgezinde martelaar Dirk Willemsz voor theatermakers Tjoerd Zweije en Mirjam Gosselink
- 4 november schouw over doopsgezinde zending voor conservatoren Museum Catharijneconvent Rianneke van der Houwen en Madelon Grant ter inspiratie voor een in 2030 geplande tentoonstelling over missie en zending in Museum Catharijneconvent

Jos van Waterschoot, conservator boekhistorische collecties en stripcollecties

- 12 maart 'Wat zijn strips?' in de collegereeks *Wat is een boek?* van Trude Dijkstra
- Presentaties bij WEOS
- 17 mei privé-schouw Peter Pontiac
- University of Jewish Studies (formerly Budapest Rabbinical Seminary), Allard Pierson, 4 juni 2025
- 6 oktober online lezing over Rosenthalarchief bij Rosenthal Kolloquium, München
- 8 oktober: college Emilie Sitzia over strip en illustratie
- 3 december schouw voor de familie van Waldemar Post

Foske Rozeboom, collectiespecialist Grafische Collecties

- 6 februari rondleiding studenten archivistiek Reinwardt Academie, IWO
- 24 februari intro en rondleiding IWO i.h.k.v. college Graphic Design van fellows Richard Niessen en Kyliën Bergh
- 19 september rondleiding studenten archivistiek Reinwardt Academie, IWO

Katell Lavéant, conservator gedrukte werken

- Summer School *History of the Book* (organisatie cursussen, workshops en Frederik Muller Lezing)
- cursus *Fundamentals of the Book Before 1800* (Summer School)
- cursus *Oude boeken in een nieuwe wereld* (MA Boekwetenschap, januari)
- begeleiding scripties MA Boekwetenschap (2)
- Geschiedenis UvA
- 3 maart schouw Amerikaanse studenten geschiedenis van voeding
- 11 maart college studenten RMA Renaissance Studies UU
- 16 mei schouw studenten BA Nederlandse Letterkunde UvA
- 26 mei schouw studenten BA Franse taal en cultuur UU
- 27 mei schouw voor Carlos Reijnen
- 16 juni schouw voor PhD-studenten Columbia University
- 7 september schouw voor finissage tentoonstelling Amsterdam Eet

- 24 september schouw voor Amerikaanse studenten geschiedenis van voeding
- 3 oktober schouw Artis Bibliotheek voor Deense bezoekers
- 6 oktober schouw topstukken gedrukte werken voor de Huntington Library
- week van 6 oktober organisatie bezoek Huntington Library, OTM + IWO
- 17 oktober schouw donateursdiner
- 11 november college RMA, studenten Letterkunde UvA
- november presentatie op congres *Sammelbände*, netwerk Cyprus

Rachel Boertjens, conservator Bibliotheca Rosenthaliana

- 8 januari presentatie BA studenten Midden-Oosten Studies, Arabisch UvA
- 15 april bezoek Cheryl White, onderzoeker NWA-consortium ‘Decolonizing Epistemologies: The Reinterpretation of Existing Traditional Knowledge in Suriname’
- 20 mei college Intersecting bookculture and spatiality in early modern Jewish Amsterdam MA en PhD studenten Tel Aviv University en UvA
- 3 juni bezoek dr. Balázs Tamási, bibliotheksdirecteur en universitaire hoofddocent Budapest University for Jewish Studies, via Erasmus-programma
- 4 juni schouw Carlos Reijnen
- 18 juli schouw deelnemers van Abarbanel Summer Seminar georganiseerd door het Abarbanel Instituut, Austin, Texas
- 25-29 augustus Jewish Heritage Seminar
- 2 september schouw Masterstudenten en promovendi Universiteit Potsdam

Anna de Wilde, conservator Bibliotheca Rosenthaliana, coördinator fellowships

- 17 januari presentatie voor BA-studenten Arabisch en Hebreeuws UvA
- 20 maart tutorial Jewish Visual History voor MA studenten UvA
- 19 mei presentatie voor leerlingen JSG Maimonides
- 20 mei college ‘Intersecting Bookculture and Spatiality in Early Modern Jewish Amsterdam’, MA en PhD studenten Tel Aviv University en UvA
- 4 juni schouw Carlos van Reijnen

- 25-29 augustus Jewish Heritage Seminar
- 27 augustus presentatie middeleeuwse handschriften AP summerschool
- 2 september schouw MA-studenten en promovendi Universiteit Potsdam
- 6 oktober schouw topstukken groep Huntington Library, vs
- 10 november paper Nederlands Sefardische gebedenboeken, congres NGJS Utrecht

Rogier Kalkers, hoofd herkomstonderzoek/waarnemend conservator collecties Etruskische en Romeinse archeologie

- 16 januari presentatie herkomstonderzoek, BA1-studenten Geschiedenis UvA
- 21 januari presentatie BA1 studenten Geschiedenis UvA
- 23 januari lezing Kolloquium Kunst- und Kulturgeschichte, Universität Augsburg
- 28 januari ontvangst delegatie Ministerie van Cultuur & Toerisme, Turkije
- 19 februari gastcollege BA Honours module Restitution of Looted Art, UvA
- 30 september ontvangst delegatie Italiaanse ambassade in Nederland
- 25 oktober presentatie Maatschappij der Letterkunde — afdeling Zuid, Cuypershuis Roermond
- oktober-november MA-module Research Skills 1, Archeologie, UvA/vu
- 6 november rondleiding MA-module Archaeology, Museums and the Public, Archeologie, UvA/vu
- 12 november gastcollege BA Honours module Restitution of Looted Art, UvA
- 13 november gastcollege MA module Archaeology, Museums and the Public, Archeologie, UvA/vu
- 27 november gastcollege BA module Greek Art in the Making, Archeologie, University of York, Verenigd Koninkrijk

Laurien de Gelder, conservator archeologische collecties West-Azië en Griekse wereld

- 28 januari ontvangst delegatie Ministerie van Cultuur & Toerisme, Turkije
- 4 februari tentoonstellingsproject ‘Ancient body parts’, keuzevak Oudheidstudies MA, UvA/vu/UL/RUG

- 25 februari: gastcollege ‘Greece. Cradle of Civilization?’ BA-studenten ACASA, UvA/vU
- 4 maart themabijeenkomst ‘Inclusief taalgebruik’ werkgroep Diversiteit & Inclusie, Allard Pierson
- 12 maart: rondleiding Stedelijk Gymnasium Johan van Oldenbarnevelt
- 27 maart symposium *Menselijke resten in musea* i.s.m. Museum Vrolik
- 20 oktober gastcollege ‘The Present and Future of our Past: Critical Approaches to Heritage Studies’, BA-studenten UL
- oktober-november MA-module Research Skills 1, Archeologie, UvA/vU
- oktober-december gastdocent MA-module Archaeology, Museums and the Public, Archeologie, UvA/vU
- oktober-december onderzoekproject rolzegels Henri Frankfort in de collectie van het Allard Pierson, MA vU
- 12 november gastcollege ‘Digital 3D Techniques and Methodologies for Conservation and Art Technological Research’, MA Restoration and Conservation, UvA
- 13 november gastcollege ‘3D Visualization & Virtual Reconstruction’, ACASA UvA/vU
- 20 november opening tentoonstelling *Not My Soul*
- 25 november gastspreker panelgesprek ‘Spatial Encounters #2: Unsettling Colonial Legacies’, Voxpop UvA
- 3 december rondleiding *Not My Soul* docentendag NiNsee
- 12 december gastcollege ‘De creatie van de Klassieken’. De receptie van de klassieke oudheid in de hedendaagse cultuur, politiek en maatschappij, BA Universiteit Utrecht
- 19 december rondleiding *Not My Soul* voor Musea Bekennen Kleur

Ben van den Bercken, conservator archeologische collectie Egypte en Soedan

- 5 maart lezing ‘Een papyruscollectie in het Allard Pierson’, workshop *Ptolemaeïsche Papyri*
- 11 maart lezing ‘Het Dodenboek van Somteus’ (Week van de Klassieken)
- 15 juni rondleiding Egypte in het Allard Pierson (Studiecentrum Mehen)
- 27 juni opname podcast *Astronomie in het Oude Egypte* (Sterrenstof nr. 50, AmsterdamFM)

- 17 oktober lezing ‘Egyptische tuinen en planten’ (Allard Pierson Diner)
- 21 oktober lezing ‘The Bissing Link’ (Ex Oriente Lux)
- 6 november rondleiding ‘Egypte in het Allard Pierson’ (PGGM GP Seminar)
- 17 november rondleiding koptische weefsels in het Allard Pierson (studenten Conservering & Restauratie, UvA)
- 30 november lezing ‘Dierenmummies Door-ge-licht’ (Brunchlezing)

Anna Baak, junior conservator gedrukte werken

- 6 oktober schouw topstukken Huntington Library
- 20 november schouw liederencollectie Arie van den Berg aan Media Owning Stewardship Group

Esther Boeles, teamleider K&C, conservator universiteitsgeschiedenis

- 21-22 juni organisatie pre-conference workshop ‘The Museum of Criminology of the University of Graz: Discussion of Problematic Heritage and Its Ethical Aspects’, Universeum & Universiteit van Graz
- 23-25 juni opening en organisatie Universeum-conferentie in Graz: *Between Opportunities and Limitations: Managing and Curating University Collections Today for Tomorrow*
- 9 juli rondleiding/ schouw Carlos Reijnen
- 9 oktober schouw iwo, groep Huntington Library
- 25 november presentatie Allard Pierson voor liaisons UB
- opzet samenwerking opleiding restauratie en conservering van de UvA rond collectie UG, i.s.m. Jana Zijp (B&B)
- 23 mei schouw materiaal Indisch Erfgoed voor de KB en GMS

Reinder Storm, conservator cartografie

- 21 januari organisatie en presentaties voor eerstejaars geschiedenis, UvA
- 31 januari presentatie voor studenten Haagse Kunstacademie
- 18 februari werkcollege studenten Tim Vergeer
- 26 februari werkcollege studenten Olupemi Oludare

- 9 april rondleiding/ontvangst mevr. Loes
- 15 april schouw NWA Consortium Surinamica/KNAG collectie
- 13 mei interview Esmee Hoekstra over Blaeu-atlas
- 15 mei cursus historische cartografie in vogelvlucht — over plattegronden van de stad Amsterdam
- 19-23 mei 10 schoolklassen i.h.k.v. de KNAG Geoweek
- 19 mei 's avonds lezing in de Watergraafsmeer over drie Amsterdamse kaartenmakers
- 16 juni PhD-studenten uit de vs o.l.v. Frans Blom, samen met Katell Lavéant
- 24 juni ontvangst/presentatie collega's Museon, Den Haag
- 26 juni overleg/presentatie Artis i.v.m. nijlpaard-tentoonstelling
- 6 juli lezing nootmuskaat
- 15 juli ontvangst leerlingen Coornhert Lyceum Gouda
- 22 augustus privéontvangst en presentatie weldoeners
- 4 september lezing nootmuskaat
- 15 september ontvangst onderzoeker Singapore
- 26 september presentatie boek *Stad van water en licht*, De Nieuwe Kerk
- 6 oktober presentatie Huntington Library
- 7 oktober ontvangst/presentatie Frans Thissen + gasten
- 21 oktober ontvangst/presentatie delegatie Sri Lanka
- 23 oktober ontvangst/presentatie delegatie East China Normal University
- 28 oktober ontvangst/presentatie gezelschap dhr. R. Stuber
- 11 november ontvangst/presentatie gezelschap Keij & Stefels
- 15 november lezing museumsymposium Scheepvaartmuseum
- 4 december ontvangst/presentatie gezelschap dhr. Derkzen

Jessie Pietens, conservator handschriften

- 16 januari schouw kennismaking eerstejaars geschiedenis met collecties Allard Pierson
- 21 januari schouw kennismaking eerstejaars geschiedenis met collecties Allard Pierson

- 25 februari college Paleografie voor studenten boekwetenschap van de UvA, met Trude Dijkstra
- 4 maart Mastervak Manuscript en miniatuur voor studenten kunstgeschiedenis van de UvA, met Esther Mulders
- 8 mei college 'Handschriften' voor studenten neerlandistiek van de UvA, met Marjolein Hogenbirk
- 11 mei schouw Pierson Familiedag
- 22 mei schouw voor studenten Library Studies, University of Wisconsin

Leonie Sterenborg, conservator kostuum

- 9 januari 5 studenten modeminor UvA
- 24 april college studenten textielrestauratie
- 28 augustus interview Danny van Zuylen over kostuums Louissette
- 5 september rondleiding kostuumvereniging

Klaas van der Hoek, waarnemend conservator handschriften

- 10 juni presentatie over Amsterdamse Caesar-handschrift voor medewerkers van advocatenkantoor Rubicon
- 22 september college over de collectie middeleeuwse handschriften voor studenten Boekwetenschap van de UvA
- 17 oktober vier presentaties over bloemen in handschriften tijdens het Allard Pierson Senatorendiner
- 27 november college over de collectie middeleeuwse handschriften voor studenten kunstgeschiedenis van de UvA
- 13 november college paleografie voor studenten Grieks en Latijn van de UvA, met Berenice Verhelst
- 11 december college over verluchting in getijdenboeken voor studenten boekwetenschap van de UvA

René van Beek, conservator klassieke wereld

- 26 januari presentatie jaarlijkse 'Ken je Klassieken'-quizzen voor scholieren i.h.k.v. de Week van de Klassieken
- 27 januari gastcollege Reinwardt Academie, Amsterdam over de archeologische collecties van het Allard Pierson

- 11 maart speedlezingen op zaal i.h.k.v. de Week van de Klassieken
- 8 april ontvangst (en schouw van materiaal) van studenten van de Design Academy, Eindhoven o.l.v. de glaskunstenaar Marc Barreda
- 23 mei lezing ‘*Van Glas. Gemaakt in de oudheid*’ tijdens glascongres in Museum Boijmans Van Beuningen Rotterdam
- 8-12 september congres AIHV Mainz (International Association for the History of Glass). Posterpresentatie: Archaeometric Research on the Glass Collection of the Allard Pierson (University of Amsterdam)
- 4 november rondleiding over de tentoonstelling Van Glas. Gemaakt in de oudheid voor medewerkers bureau van de rector UvA
- 6 november rondleiding over de tentoonstelling Van Glas. Gemaakt in de oudheid voor kunstenaarsassociatie ARTI, Amsterdam
- 7 november ontvangst Turkse delegatie uit Elmali i.h.k.v. onderzoek en eerbetoon aan de Nederlandse archeoloog Machteld Mellink
- 16 december lezing ‘Glas: zo dun als een kerstbal!’ voor lezers van Ons Amsterdam

Jana Zijp

- 10 februari 2025 themabijeenkomst ‘Bewust omgaan met gevaarlijke stoffen in collecties’

Corina Apostol (MA Museumstudies)

- 5 juni 2025 t/m 29 januari 2026 Computer-museum x Exhibition Making

Jorien Duivenvoorden, Liisa Nasanen, Natalia Gustavson en Katrin Pietsch (MA conservering & restauratie)

- 1 juni 2025 t/m 30 januari 2026 Join Project, IWO

Cristina Duran Casablancas, Bart Ankersmit en Agnes Brokerhof en B&B collega's (Master Preventive conservation, UvA)

- juni (jaarlijks) 2026, casestudie Risk Assessment

Martijn de Ruiter (Cultureel erfgoed Reinwardt Academie)

- 9 januari 2025 Minor collectiebeheer

Annemiek de Jong (Cultureel erfgoed Reinwardt Academie)

- oktober 2024 t/m april 2025 begeleiding afstudeerstage Reinwardt Academie collectiebeheer computercollectie
- januari 2026 interview en rondleiding afstudeerstage gevaarlijke stoffen

10.9 ONDERZOEKSONDERSTEUNING

Katell Lavéant, conservator gedrukte werken

- ondersteuning 2 fellows (Euphemia fellowship + Louise Fresco Fellowship)
- co-organisatie Symposium History of Food

Rachel Boertjens, conservator Bibliotheca Rosenthaliana

- ondersteuning Rosenthaliana fellow

Anna de Wilde, conservator Bibliotheca Rosenthaliana, coördinator fellowships

- ondersteuning 15 fellows

Emma Binnendijk, collectiespecialist archiefontsluiting

- redactie en publicatie van collectiebeschrijvingen en inventarissen
- ondersteuning van vragen van onderzoekers en werken aan optimalisering van de publieksinterface

Gwendolyn Verbraak, conservator kerkelijke collecties en hermetica

- ondersteuning 3 fellows (1 Fellowship voor de Doopsgezinde Bibliotheek, en 2 Fellowships van de Vrienden van het Allard Pierson: voor Remonstrantse Collectie, en voor Rijksdeel van de Bibliotheca Philosophica Hermetica)
- vragen van onderzoekers beantwoorden via mail/via telefoon/in de onderzoekzaal

Rogier Kalkers, hoofd herkomstonderzoek, waarnemend conservator collecties Etruskische en Romeinse archeologie

- ondersteuning Allard Pierson fellow voor herkomstonderzoek archeologische collecties
- co-organisatie gastcollege prof. Elizabeth Marlowe (Colgate University), Restitution Studies, UvA

Sonja Wijs, registrator/coördinator registratie museale collecties

- redactie en registratie van de museale objecten in Axiell-AP, verzorgen van de correcte publicatie van de metadata richting Alma (de Catalogus)
- ondersteuning van onderzoekers (m.n. fellows, herkomstonderzoekers), d.m.v. genereren van objectlijsten en overzichten en begeleiding bij registratie onderzoeksresultaten in Axiell-AP

Jos van Waterschoot, conservator boekhistorische collecties en stripcollectie

- materiaal uitzoeken en beschikbaar stellen uit (vaak niet ontsloten) collecties
- ondersteuning van diverse onderzoekers uit binnen- en buitenland (vooral Duitsland), zowel op de OTM als in het IWO

Myriam van der Hoek, conservator wetenschapsgeschiedenis

- ondersteuning 1 fellow

Ben van den Bercken, conservator archeologische collectie Egypte en Soedan

- ondersteuning eerste en tweede Piet & Etty Sijpesteijn Fellow voor de Allard Pierson-papyruscollectie
- ondersteuning Werkgroep Papyri (Oude Geschiedenis UvA/AP)

Margriet Hoogvliet, Jansoniusconservator cartografie

- ondersteuning bezoek dr. Azita Ranjbar, University of Colorado, Boulder, onderzoek naar ‘Women Astronomers in the Early Modern Period & Celestial Cartography’, 11-16 augustus
- ondersteuning bezoek Arianna Ray, PhD candidate Northwestern University, vs, project ‘Paper Skin: Printing Blackness and Materializing Race in the Early Modern Dutch Atlantic’, maart-juni
- 14 januari gastcollege Katell Lavéant voor de opleiding Museum Studies (Heritage Studies)
- gastcollege ‘Mapping World Views’, prof. Bram Vannieuwenhuyze en dr. Djoeke van Netten, 21 november

- gastcolleges dr. Olupemi Oludare (Modern History): ‘Africa in Modern World History: Cultures, Legacies, and Developments’ en ‘Cultural Transfers around the Atlantic, c. 1800 to the Present’; met Isabelle Best, 17 en 26 februari

- tweedaagse workshop in het Allard Pierson voor het Huizinga Instituut, ‘Decolonising Cartographic Heritage’, key-note speaker prof. Keith Lilley, Queen’s University, Belfast, 16 mei en 6 juni. Inclusief beoordeling dossiers van de studenten en toekenning studiepunten. PhD studenten en ResMA studenten.

- gastcollege ‘Magie van middeleeuwse handschriften: *Leescultuur en paratekst*’, dr. Trude Dijkstra, 4 november

- ontwikkeling AP Research Fellowship Cartografie (3 maanden): ‘Princely Cities in the Blaeu Atlases: Texts and Languages, Maps and Views’ (call en uitvoering in 2026)

- samenwerking en ondersteuning onderzoeksgroep Explokart: prof. Bram Vannieuwenhuyze, dr. Peter van der Krogt, Paula van Gestel, Anne-Rieke van Schaijk (promovendus), Marissa Griffioen (promovendus)

- samenwerking en ondersteuning CREATE lab-Amsterdam Time Machine (FGW-UvA)
- samenwerking en ondersteuning Globalise-project, Huygens Instituut. <https://globalise.huygens.knaw.nl>

- advies m.b.t. historische kaarten en beschrijvingen van Sri Lanka, voor Linu Danielkutti, PhD student ‘The Footprint of Colonialism’ + deelnemend partner in het Dutch Colonial Environmental Network, penvoerder Copernicus Institute of Sustainable Development, UU

- samenwerking en ondersteuning Suriname Time Machine, Huygens Instituut

Esther Boeles, teamleider K&C, conservator universiteitsgeschiedenis

- begeleiding student-assistent december 2025-maart 2026
- ondersteuning verschillende individuele onderzoekers en studenten
- 9 mei ontvangst onderzoeksgroep (restauratoren en kunsthistorici) Jurriaan Andriessen (Grisailles Regentenkamer)

Reinder Storm, conservator cartografie

- 1 april presentatie Lavaux-kaarten voor onderzoekster uit de vs
- 20 mei presentatie kaarten van Ceylon/Sri Lanka

Gonneke Janssen, collectiespecialist Theatercollectie, Uitvoerende Kunsten

- begeleiding 2 stagiaires
- begeleiding 3 vrijwilligers (archivering)
- 22 januari Nele Wynants, onderzoek *Science at the Fair*, Universiteit Antwerpen
- 29 januari Carine Alders, onderzoek naar partituur Leo Smit
- 7 maart Kimberley Smit, Rochelle van Maanen en Robbie van Zoggel, filmopname in het depot voor verantwoording subsidie Innovatiefonds
- 13 juni Erik van den Berg, collectie Misha Mengelberg i.v.m. biografie
- november start Vincent Roozendaal fellowship
- december ondersteuning fotograferen Slingelandttoneel, Arne Hendriks en Josef Zappe

Lisa Lucassen, collectiespecialist Theatercollectie, Uitvoerende Kunsten

- begeleiding 2 stagiaires
- begeleiding 3 vrijwilligers (archivering)
- december ondersteuning fotograferen Slingelandttoneel, Arne Hendriks en Josef Zappe

Frederieke van Wijk, conservator Circuscollecties, beleidsmedewerker Diversiteit & Inclusie

- ondersteuning Joop Frankvoort-van der Meer fellow

Jessie Pietens, conservator handschriften

- materiaal uitzoeken en beschikbaar stellen uit (vaak niet ontsloten) collecties
- ondersteuning van diverse onderzoekers uit binnen- en buitenland
- 3-daagse snuffelstage middelbare scholier
- cursus hanteren kwetsbaar materiaal voor studenten boekwetenschap

10.10 SUBSIDIES EN BEURZEN

**Anna de Wilde en Rachel Boertjens, conservatoren
Bibliotheca Rosenthaliana, coördinator fellowships (Anna)**

- Yerusha-project, gefinancierd door Rothschild Foundation Hanadiv Europe
- Jewish Heritage Seminar, gefinancierd door Rothschild Foundation Hanadiv Europe
- aankoop Melo Hagadah, gefinancierd door Stichting Levi Lassen, het Rosenthal Fonds en het Steenbergen Fonds/AUF, en de Vrienden van het Allard Pierson

Gwendolyn Verbraak, conservator Doopsgezinde Bibliotheek

- aankoop twee zonnvormige miniatuur papierkunstwerken voorzien van handschrift-versies van het Onze Vader en de Apostolische Geloofsbelijdenis in minuscuul schrift, beide gesigeneerd door de doopsgezinde ijzerhandelaar Justus van Maurik in 1756, gefinancierd door de Stichting tot Beheer van de Bibliotheek van Doopsgezind Amsterdam
- aankoop editie van *Bibelsche Figuren* (ca. 1598) met prenten van Pieter van der Borcht en teksten van Hendrik Janszoon van Barrefelt (alias Hiël), gefinancierd door de Stichting tot Beheer van de Bibliotheek van Doopsgezind Amsterdam
- aankoop Daniel Featly, *Katabaptistai katap-tystoi. The Dippers dipt. Or, the Anabaptists Duck'd and Plung'd over Head and Ears, at a Disputation in Southwark. Also, a large and full Discourse of Their 1. Original. 2. Several Sorts. 3. Peculiar Errours. 4. High Attempts against the State. 5. Capital Punishments: With an Application to these times. The Third Edition*, Londen 1645, gefinancierd door de Stichting tot Beheer van de Bibliotheek van Doopsgezind Amsterdam

Rogier Kalkers, hoofd herkomstonderzoek/waarnemend conservator collecties Etruskische en Romeinse archeologie

- project Herkomstonderzoek archeologische collecties Allard Pierson (jaar 3/4), gefinancierd door UB HvA/UvA
- project Houbolt (herkomstonderzoek naar collectie voormalig Instituut voor Zuid-Aziati-

sche Archeologie UvA), gefinancierd door Consortium Koloniale Collecties

Margriet Hoogvliet, Jansoniusconservator cartografie

- projectleider ‘Verbonden kaarten’(75k€) met subsidie van de Stichting PICA. Hierdoor kunnen we de verrijking van de metadata met LOD gaan toepassen op een groter aantal kaarten van Amsterdam en de VOC/WIC-gebieden (tot 1800). De subsidie wordt ook gebruikt voor ontwikkeling door de TU Delft van de applicatie Allmaps Here (‘Loop over de historische Van Berckenrodekaart van Amsterdam’), voor smartphone/gps. Binnenkort downloadbaar via QR-code in Geozone. We hebben voor dit project in januari 2025 een nieuwe digitalisering laten maken van de Van Berckenrode-kaart van Amsterdam. Looptijd tot 1 juli 2026. Inclusief het invullen van het datamodel voor Linked Open Data dat in het kader van dit project ontwikkeld is en selectie van 800 kaarten uit beeldbank voor georefereren

- in samenwerking met de UB hebben we 21,5k€ subsidie aangevraagd en ontvangen van de website Onsland.nl, die digitale bronnen over koloniaal Indonesië bijeenbrengt en beschikbaar stelt. Met deze subsidie gaan we o.a. het Linked Open Data-model van het PICA-project toepassen op kaarten van Indonesië uit de periode 1940-55, als er nog ruimte is ook kaarten van koloniaal Indonesië vanaf ca. 1850 (looptijd project februari-september 2026). Handmatige selectie van 1800 kaarten van koloniaal Indonesië uit de periode 1850-1950. Ook presentaties bij netwerkbijeenkomsten in Den Haag.

- samen met prof. Bram Vannieuwenhuyze, prof. Julia Noordegraaf (Media Studies, Amsterdam Time Machine) hebben wij opnieuw 1.100€ aangevraagd en toegekend gekregen voor een tweede cursus via het Huizinga Instituut, nu voor ‘Doing Research with Digital Cartography: A Hands-On and Critical Training’. Dit zal plaatsvinden in het voorjaar/zomer 2026.

- advies en meelesen projectvoorstel *Maps of Trans-imperial Spaces: The Río de la Plata and Dutch*

Cartography in the 16th and 17th Centuries door prof. Luisa Rodríguez Arrillaga, Universidad de la República, Uruguay, in het kader van het NWO-programma *Research into Collections with a Colonial Context*. De subsidie is toegekend; ontvangende onderzoekers zijn prof. Bram Vannieuwenhuyze en dr. Djoeke van Netten; het Allard Pierson is deelnemend partner in het project.

- uitwerking en indiening onderzoeksvorstel voor NIAS Fellowship ronde 2026-27: *Uncovering Early Modern Women Mapmakers in Amsterdam: A Re-Evaluation of Archival Records and Broader Contextualization*. Toegekend voor vijf maanden, januari-juni 2027

Esther Boeles, teamleider K&C/conservator universiteitsgeschiedenis

- regeling herkomstonderzoek koloniale collecties (consortium koloniale collecties) heeft onderzoek naar collectie Houbolt (universiteitsgeschiedenis) toegekend. looptijd september 2025-september 2026

Jessie Pietens, conservator handschriften

- beursaanvraag Artis Fonds voor restauratie anoniem Herbarium

René van Beek, conservator klassieke wereld

- publicatie *Van Glas!* fnacieel ondersteund door schenking N. Bijnsdorp en legaat mevr. C.L.M. Tombrock-Nieuwland

10.11 DIGITALISERING EN RESTAURATIE

Katell Lavéant, conservator gedrukte werken

- afronding restauratieproject *Incunabula*, subsidie Boek en Wurm Stichting, samen met Ilse Korthagen

Gwendolyn Verbraak, conservator kerkelijke collecties en hermetica

- digitalisering selectie 140 oude drukken (edities nergens digitaal) door Picturae, gefinancierd door doopsgezind Fonds Oosterbaan

Ben van den Bercken, conservator archeologische collectie Egypte en Soedan

- met Marianna During: restauratieproject Behnasa-beeld (APM13822), met steun van Vereniging Rembrandt
- met Marianna During: restauratieproject Hathor/priesteres-beeld (APM17950), met steun van fonds op naam
- met Marianna During en studenten Conservering & Restauratie UvA: restauratie laantieke weefsels

Margriet Hoogvliet, Jansoniusconservator cartografie

- PICA-project — zie subsidies en beurzen
- digitalisering van de kaart van Amsterdam door Balthasar Florisz. van Berckenrode uit de jaren 1630. Hiervoor zijn tachtig detailopnames gemaakt die later samengevoegd zijn. De digitale kaart is te gebruiken via Allmaps Here met gps-locatiebepaling: Loop door het verleden over de Van Berckenrodekaart — binnenkort via QR-code beschikbaar in de Geozone
- project voor het digitaliseren van de vijf versies van Blaeus *Atlas maior* (meer dan 50 volumes groot formaat, meer dan 15.000 pagina's). Verkenning en voorbereiding digitalisering kaarten en begeleidende teksten (OCR), onderzoek naar de meest geschikte manier van digitalisering. Loopt nog. Er is budget voor de digitalisering van de negen delen van de Nederlandse Grooten Atlas.

Esther Boeles, teamleider K&C, conservator universiteitsgeschiedenis

- project Indisch Erfgoed onder projectleiding van Frank Meijer. Collectie Jaap Kunst (UG), handschriften en drukken gastronomie, archieven en foto-albums uitvoerende kunsten
- start basisregistratie UG in Axiell

Reinder Storm, conservator cartografie

- diverse losse items, zowel digitalisering als restauratie
- digitalisering grote Van Berckenrode-kaart van Amsterdam
- restauratie Blaeu-atlas (Nederlands- en Duitstalig; 20-tal delen) vooruitlopend op beoogde integrale digitalisering

Jessie Pietens, conservator handschriften

- project Indisch Erfgoed onder projectleiding van Frank Meijer. Collectie Jaap Kunst (UG), handschriften en drukken gastronomie, archieven en foto-albums uitvoerende kunsten
- met Jean-Marieke Poot, Rachelle Keller, Myriam van der Hoek en Petra Huijgen: restauratie (en video) groot anoniem herbarium